

Vadászok és fegyverkedvelők lapja

magasles

3

Független Információs Havi Lap

2003. december – I. évfolyam 3. szám

**INGYENES
APRÓHIRDETÉS!**

**SZAKÜZLETEK
ÁRLISTÁI!**

245 Ft

WALTHER
WEINRAUCH • RÖHM
DIANA • KORA • UMAREX
 önvédelmi, gáz-, lég- és flóbert fegyverek

TARGET
 fegyverbolt
 kis- és nagykereskedés

Budapest IX., Soroksári út. 132.
 Tel./fax: 216-7616
 www.extra.hu/okavango

FROMMER
 FEGYVERBOLT

1087 Budapest, Résző tér 21. Telefon: 216-1506, (06-10) 282-7440, FAX: 216-1507
 Nyitva: Hétfő-Csütörtök 10-17 óráig Péntek 10-16 óráig, SZOMBAT 10-14 óráig

Sörétes és golyós lőszer nagy választéka
 December hónapban minden lőszer
 kiskereskedelmi árából
 engedményt
 adunk. **10%**

MFS

MFS lőszer GYÁRI ÁRON!
 Viszonteladók, lőterek, klubok részére

CHEVALIER
 QUALITY & CRAFTSMANSHIP

Gyorsan
 száradó
 Supplex
 a vállakon
 és az alkaron

GORE-TEX

Meleg
 steppelt
 bélés

Tágas
 hátsó
 zseb

Tágas
 külső
 zsebek

Szél ellen
 védő hajtóka
 rejtett
 gombózással

Báronyos tapintású
 víztaszító mikroszálas
 anyag (Microval)

Mackenzie

Vadászruha kompromisszumok nélkül.

A ruházat és cipő területén elért 50 éves fejlesztés eredménye
 – vadászoknak és a természet szerelmeseinek.

www.chevalier.se • www.kataivadasbolt.inf.hu

A Chevalier termékeket keresse a nagyobb vadászboltokban.
 Rendelje meg katalógusunkat, hogy megismerje a teljes termékínálatot.

Kátai Vadászboltok

Szeged, Tisza Lajos krt. 19. • Tel.: 62/556-880

Orosháza, Könd út 44. • Tel./fax: 68/411-612

Szarvas, Kossuth u. 46. • Tel.: 66/312-288

Erről olvashat

	A hónap vadja / Márok Tamás: A mezei nyúl	4
	Üregi és mezei.	5
	Bemutatjuk / Fabarm – Az új generáció	8
	Idén 75 éves a Marttiini	12
	Trófea / Dr. Hangay György: A madárpreparálásról.	10
	Múltidéző / Wagner István: Vadász- és sportfegyverek a bécsi Dorotheumban.	15
	Mirtse Zsuzsa: A vadászat krónikája / Olümposz hegye felé	22
	Kuriózum / Halmágyi Takács István: Kutyasános pézsmatulok-vadászat Grönlandon	16
	Háttér / Halmi Péter Pál: Mi kerüljön a vadetetőbe?	20
	Vadgazdálkodók I. Országos Konferenciája	46
	Lőpor / Kovács László	
	A hónap töltenye: Elsőrangú őzlövő	25
	Azok a csodálatos félautomaták.	40
	Tölténytartó a tusban.	42
	Zsebtölténytartó.	42
	Álcázd magad!	43
	Négy keréken / Detrich János: Sárban autózva.	26
	Erdőn, mezőn / Takács Szabolcs: Az üregi nyúl nyomai	28
	Török András Mátyás: Barkácsolás, és amit tudni kell róla.	34
	Vadászetika / Detrich János: Vadászetika – etikus vadászok	30
	Vendégoldal / Dr. Kalotás Zsolt: A „magyar” muflon – ahogy a természetvédő látja.	32
	Csaholó / 28. Nemzetközi Vérebverseny	36
	Vadászmozaik 7, 21, 35, 37, 38	
	Ezt lőttem! – a Magasles havilap pályázata	31
	Dianák klubja.	33
	Naptár / December	44
	Vadászpiac	47
	Börze	55
	Kedvezménykuponok	56
	Terjesztő partnereink	57
	Előzetes / Januári számunkból.	58

Ebben a lapszámunkban az alábbi partnereinkről talál bővebb információt

Erva Kft.	60	Kátai Vadászboltok	2	Sumpi Impor-Tőr Bt.	13
Foto Mozaik.	59	Kommunikáció-Natura Bt.	41	Target fegyverbolt	2
Frommer Kft.	2	Lábod Rt.	33	Tengerdi Kft.	41
Intermas Kft.	13	Momati Bt.	17, 43		

A mezei nyúl

Márok Tamás

Nem véletlenül hívják vadnyúlnak. Aki próbált már mezei nyulat megszelídíteni, vagy akár csak fogságban tartani, az jól tudja, milyen találó a népnyelv. Ezért aztán amikor messzi őseink hosszú füllű rágcsálóval akarták gyarapítani a ház körül élő táplálékforrást, nem a mezei, hanem az üregi nyúllal próbálkoztak, s így az lett mai házinyulunk őse. Noha a két faj külsőleg nagyon hasonlít egymásra, életmódjuk és testi felépítésük erősen eltér.

A mezei nyúl a földkerekség egyik legerjedtebb emlősfaja. Szinte egész Európában honos, de Észak- és Dél-Amerikába, Ausztráliába és Új-Zélandra is sikeresen betelepítették. Rokonfajai ott élnek a forró és a hideg égövben is. A mezei nyúl a rágcsálók közé tartozik. Ennek a rendnek sajátossága, hogy tagjai növényevők. Szemfoguk általában nincs, redős zápfogakkal rendelkeznek, legfőbb jellegzetességük azonban a hosszú metszőfog, amellyel táplálékukat megszerzik. Az élő lágyszárúakat leharapják, a nagyobb falatokat, például a répát vagy a dinnyét kirágják. Ezek a metszőfogak óriási igénybevételnek, azaz kopásnak vannak kitéve, ezért aztán az állat élete folyamán állandóan nőnek. Egy rágcsálónak a rágcsálás tehát nem pusztán táplálékszerzés, hanem kötelező fogápolás is. Ha nem jut megfelelő koptatóanyaghoz, vagy valami betegség miatt nem rág eleget, metszőfogai olyan hatalmasra nőnek, hogy akár az állat pusztulását is okozhatják. Akinek költözött már be egész a kamrájába, annak pontos fogalma lehet ennek az ösztönnek az erejéről.

A mezei nyúl tehát növényevő állat. Élőhelye legtöbbször nyílt terület: rét, mező, lucernaföld, gabonavetés, téli időszakban pedig a szántás. Kisebb bokorcsoportokba, erdőszélekre szívesen behúzódik, de ha teheti, nem megy az erdő mélyére. Jobbára reggel és estefelé jár táplálék után, de nem tart olyan szigorú rendet, mint nagyvadjaink. Testsúlya délről északra haladva növekszik. Jugoszláviában (1973-ban) 3,43 kg-ot mértek, Bulgáriában (1964) 3,52 kg, Magyarországon (1959) 3,81 kg, Svédországban, Vasatorp környékén (1980) 4,43 kg volt az átlag. A kanok és a nőstények között sem méretben, sem színezetben, sem alkatban nincs különbség.

A mezei nyúl színe közismert, sárgásbarna, szür-

(Haszon Gábor felvétele)

ke és fekete sávokkal. Jól emlékszem kisiskolás környezetismeret könyvemben a csodálatos áruhákról szóló fejezetre, amelynek egyik főszereplője a nyúl volt. Rejtőszíne szinte tökéletes. Ha mozdulatlanul lelapul a barázdában, a vetésen vagy a bokor alján, ember legyen a talpán, aki észreveszi. A nyúl a természet rendjében zsákmányállat, ám ő minden eszközzel igyekszik elkerülni, hogy zsákmánnyá váljon. Legfőbb eszköze a rejtőzés. Ám nemcsak természet adta színére támaszkodik, hanem saját óvintézkedéseket is tesz. Mielőtt elvackolna, a saját nyomán visszafelé megy vagy 10-15 métert, majd pedig hatalmasat ugrik oldalra. Így aztán róka orra könnyen csödöt mond a csapáján. A nyúl másik fontos védekező eszköze a menekülés. Ennek alapfeltétele pedig a veszély észlelése. Szaglása és hallása kiváló, amin hatalmas füleit elnézve nem is lehet csodálkoznunk. Az emberek fantáziáját is leginkább a füle ragadta meg, ezért is becézik többek között fülesnek vagy kanálnak. Látása nem olyan éles, inkább a mozgást érzékeli. Szemei a fej két oldalán helyezkednek el, mindössze 9 foknyi szög a teljes kör 360 fokjából, amit a háta mögött nem lát. Szinte a teljes környezetet érzékeli szemével. De ebből csak mintegy 10 fok az a területet, amelyet mind a két szemével érzékel, s ahol a térlátása jó. Kétoldalt a látókör nagy ré-

szét csak egy szemmel látja, ezért ott csak a mozgás tűnik föl neki.

Nos, ha már fülesünk akár fél szemmel érzékelt a közelítő veszélyt, akkor aztán uszgyi!, fölveszi a nyúlcipőket. Akár több kilométeren át is képes 50-60 kilométeres sebességgel szaladni. Nyílt terepen főként ver a rókát vagy akármelyik kutyát, kivéve persze az agarakat. Hosszú, izmos hátsó combjai is erre az életmentő vágásra fejlődtek ki. Menekülési esélyt növeli, hogy futás közben merész irányváltásokra képes. Jobbra tér ki, balra ugrik, s üldözője nem képes követni a fanyar kanyarokat. (Egy orosz-házi solymásztalálkozón filmre is vettük, ahogy egy furfangos nyúl egymás után háromszor cselezte ki a rávágó kegyetlen szirti sast. Mulatságos jelenet volt. Bár lehet, hogy a másik oldalról nem tűnt annak...)

A nyúl szaporasága közmondásos. A párzás jó idő esetén már januárban megkezdődik, enyhébb telek után már márciusban megszületnek az első almok. Vemhességi ideje 41 nap, de zárttéri állományokban megfigyelték, hogy néha a fialás után 38 nappal születtek az újabb almok. Ennek oka, hogy pár nappal ez ellés előtt a nőstények ismét hajlandóak voltak a párzásra, sőt a megtermékenyülésre is, s így kettős vemhesség alakult ki. Mindesetre egy tavaszi-nyári időszakban a nyúlnak több szaporodási ciklusa is van. Erre azonban az állománynak szüksége is van, mert a mortalitás igen nagy. A nyúl nem a legjobb anya, de az alomhoz naponta legalább kétszer vissza-

tér és megszojtatja a kicsiket.

A kivételes szexuális aktivitás is hozzájárul, hogy a nyulak élettartama legfőbb 5-6 év. Párzás közben a legtöbb állat szemérmes. Borításkor szívesen húzódnak takarásba, vagy az aktusra az éj sötétjét használják föl inkább. A nyulak ezzel szemben valóságos állatpornót mutatnak be szép tavaszi napokon. Önfeláldozóan hajtják egymást, olykor 2-3 kan is követ egy nőstényt. A szerelem hevében megtépik egymást, két lábra állva hevesen pofozkodnak. S mindezt fényes nappal, a mező közepén! Biológusok szerint az emlősök világában a nőstényeknek nem jelent élvezetet a párzás aktusa, de a hímekek igen. Aki látta már, hogy a baknyúl milyen hatalmas taszítással fejezi be férfiúi kötelességét, hogy csípőmozdulatával vágytársát akár egy méterre is ellöki, az fogalmat alkothat a nyúlszerelem hőfokáról.

A mezei nyúl a fogoly mellett a legerjedtebb apróvadfajunk volt a két világháború között. Az úgynevezett nagyüzemi mezőgazdaság elterjedése és néhány más változás azonban mindkét fajt erősen sújtotta.

A mezei nyúl hasznosítása (lelövés + befogás)

1959/60	424 034
1961/62	478 523
1968	312 900
1973	273 917
1980	134 175
1983	173 908

Tudta-e?

Üregi és mezei

A mezei nyúlnál kevésbé ismert fajok az üregi nyúl. Rendszerintilag máshová tartoznak, hiszen a mezei Lepus, az üregi pedig Oryctolagus.

Az üregi a mezeinél kisebb, kb. 2-3 kg-os állat. Legfőbb jellemzője, hogy rokonával ellentétben föld alatti üregekben lakik. Ezért leginkább a laza talajú dombvidékeket, és a homokos alföldi tájakat kedveli. A mezei nyúl a párzási időt kivéve magányosan élő állat. Az üregi viszont kisebb-nagyobb családokban él kotorékrendszerben. Füle rövidebb, színezete kékeszürke, egyes példányok szinte kékek is lehetnek. Ritkán távolodik el megszire lakásától, s veszély esetén nyomban a biztonságot jelentő kotorékokba menekül. Életmódjából adódóan anatómiája is más, mint a mezei nyulé. A vadnyúl izomzata, tüdeje, a hosszú, kitartó futásra alakult ki, a üregi viszont a rövid, gyors menekülésre. Húsa szinte hófehér, míg a mezei vörös színű.

Rágásával érzékeny károkat képes okozni, ezért

nálunk egész évben vadászható. A puskánál azonban több kárt tesz az állományban a héja, valamint a görény, amely üregeiben kapja el a

nyulat. Az üregi fogékony a házinyulak ismert betegségére a mixomatózisra, amely óriási pusztulást okoz időnként az állományban. A mezei nyúl a mixomatózist nem kapja el.

Életmódjából adódóan az üreginek a vadászata is teljesen más. Hajtást tartani rá értelmetlen, mert a zavarás elől üregibe menekül. Érdekesen lehet viszont cserkelni rá. Hanem ugyancsak igyekezzon, aki el akarja csípni, mert rövid távon olyan gyors, mint a sistersgős istennyi! Különleges vadászati módja a görényezés. Idomított vadászgörényekkel ki lehet zargatni lyukának rejtekeiből, s akkor a vadász puskavégre kaphatja. Két-három vadásznak is jó szórakozást biztosít, akik egymásnak háttal állva a labirintus minden kijáratát szemmel tudják tartani. Ám a lyukból kiperdülő apró nyulat pontosan meglőni igazi bravúr.

Tudományosan bizonyított, hogy a nagy táblák kialakulása, a fokozott gépesítés, a gyomirtó szerek nagymérvű használata rosszul hat a nyulakra. Ugyancsak tépázza az állományt, hogy minden ragadozó madár védett lett, hogy a vesztség elleni immunizálás és más okok miatt a rókaállomány fől-szaporodott. Ám a mezei nyúl esetében ezen felül is van egy bizonytalansági tényező. Egy-egy terület állománya látható ok nélkül képes összeomlani, majd emberi beavatkozás nélkül villámgyorsan regenerálódni. Ez az emberi beavatkozás véges lehetőségeire emlékeztet bennünket. Nem jelenti azonban azt, hogy a nyúlállomány ne igényelne védelmet. A téli etetés, az itatóhelyek létesítése, a ragadozók erőteljes apasztása biztosan pozitív hatással vannak.

A mezei nyúl vadászati idenye ma november 1-jétől december 31-ig tart. Ez megfelel a szaporodási ciklusnak és az állomány nagyságának is. Csak társas vadászaton ejthető el. Lehet nyúlra vadászni kis csoportokban is, az igazi élmény azonban a sok hajtóval tartott körvadászat. Ilyenkor meglehetősen nagy területet kerítenek be szép lassan, majd a kör egyre szűkül. Nagyon hosszú, 3-4 kilométeres hajtásoknál figyelembe kell venni, hogy a nyúl nem szeret megszire menekülni otthonterületétől, ezért előbb-utóbb

visszatör. A nyúl vadászat az apróvadadászatok közül a legbalesetveszélyesebb, hiszen itt a földre lövünk, ezért a vadászat vezetésénél és az egyes lövésnél is különösen figyelniünk kell, hogy másokat nehogy meglőjünk. Alig van szebb látvány, amikor a fürgetegként menekülő fülest egy parádés lövéssel fölbukfenceztetjük. Ehhez azonban öregebb, leginkább 8-as sörét kell.

Érdekes megfigyelés, hogy a nőstény nyulak hosszabb ideig kitartanak a kutya vagy a hajtó előtt, a kanok viszont már messziről fölkelnek. Így aztán pásztázó, kereső vadászaton több nőstény kerül puszkavégre, míg a körvadászatokon kiegyenlítettebb az arány.

Manapság szinte udvariatlanságnak számít, ha nyúl vadászatot kutyával jelenik meg az ember. Pedig egy széles kilengésekkel kereső pointer, amely akár 50 méterről is ráhúz a lapuló nyúlra, majd mocnás nélkül állja, amíg gazdája lőtávvolba ér – nos, az nem mindennapi látvány! És hát valljuk meg, sok a megsörétezett nyúl, amelyeknek kézre kerítésében bizony nem kis segítséget jelent egy jól apportírozó vizsla. Persze csak akkor, ha az egészséges nyulat nem űzi.

(Haszon Gábor felvétele)

Kis formátum – kitűnő minőség

nak.

A mini keresőlátcsövek széles választékában az egyik legsikeresebbnek számít a 8x20-as Swarovski. Előnye praktikumában rejlik: kis helyen, akár mellényzsebben is elfér, tömege mindössze 220 gramm. Élessége, kontrasztvisszaadása kategóriájában a legjobbakkal közé tartozik, bár sokan kételkedéssel fogadhatják, ha csak a méretét nézzük.

A 8x20-as Swarovski nagyobb testvére az EL 8x32 WB, amelyet ez évben mutatott be a gyár. Jellegzőiben nagyon hasonlít az előzőhöz (kis, kompakt méret), de fényereje, és ezáltal használhatósága is nagyobb. A 8x32 mérete ellenére igényes technikai háttérrel készül, csakúgy, mint a Swarobright lencsebevonat a színek optimális visszaadása érdekében, vagy a Swarotop, illetve a Swarodur bevonatok a fényes és kontrasztos kép érdekében. A 8x32-es távcső esetében a közelpont mindössze 2 m.

A két Swarovski távcső napfénynél teljesen felér a „nagyokkal”, de persze alkonyatkor és a napkeltét megelőző szürkületben azoknál jóval kevésbé használható. Tehát esti és hajnali lesekre nem való, elsősorban madármegfigyelésre, nap-pali munkára, természetjáráshoz alkalmasak. Ugyanakkor kompakt kivitelüknel fogva nem okoz gondot, hogy akár egész nap magunkkal cipeljünk, és ha szükséges, kéznél legyen. Egyebekben a szerfölött magas vételárán kívül nincs semmi előnytelen tulajdonságuk, a ma kapható legtokéletesebb messzelátók közé tartoz-

Vadászmozaik

Környezetünkre teljesen ártalmatlan az ólomsörét

Legalábbis ezt tükrözi a svéd FOI (Totalförsvarets forskningsinstitut) széles körű vizsgálatának eredménye. A fent nevezett kutatócsoport az 1600-as és 1700-as évek nagyobb csatátereit kereste fel, ott próbálták a közeli környezethez képest károsodásokat, eltéréseket találni. Noha tömegével bukkantak régi ólomgolyókra, ezek semmi néven nevezhető hatással sem voltak a természetre. A kutatásuk azt (is) bizonyítja, hogy semmi szükség milliárdokat pazarolni arra, hogy a sörétek és lövedékek ólom alapanyaga helyett mást találjanak. Egyedül a vizek, vízpartok veszélyeztetettek ilyen téren, ahol mérgezőeket

okozhatnak a vízi vadak állományában. Ott indokolt a vas-, bizmut- és egyéb környezetkímélőbb, de ólommal vadászatilag sosem felérő sörétek alkalmazása, máshol viszont teljesen felesleges a tiltás.

Browning nikkel-sörét

Fabarm – Az új generáció

A vadászok fegyvere legtöbb esetben nem „csak” egy eszköz, amellyel terítékre hozható egy-egy vad – általában annál több. Egy becstárgy, egy dísz, egy remekmű, egy művészi alkotás, mindamellett, hogy kényelmesen és jól használható, megbízható és pontos. Ez egyaránt igaz a golyós és a sörétes fegyverekre is. S hogy meny-

nyi gyártó milyen újdonságokkal próbálja kényeztetni a vásárlókat, gondolom, nem kell túlságosan részletezni.

És most egy olasz gyártó, a Fabarm, megújult, és remekművet alkotott. Történt ugyanis, hogy egy másik vezető fegyvergyártó cég fejlesztőmérnöke „átigazolt” a Fabarmhoz, és új lendületet hozott

magával. A hatás nem maradt el, s ennek legjobban mi, vadászok, örülhetünk.

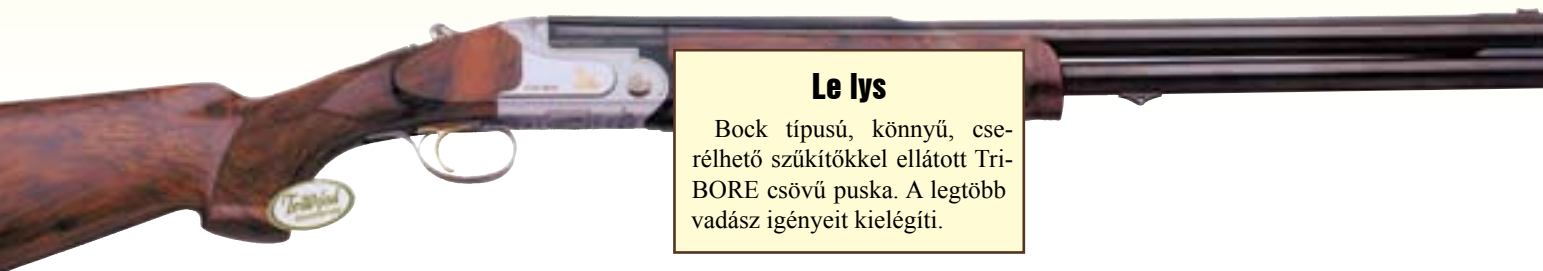
A Fabarm cég 100%-ban sörétes fegyverek gyártása mellett kötelezte el magát. Teljes mértékben olasz nemzetiségű családi vállalkozás. Ma már a 10 000 m²-es gyárban készülő fegyverek a világ 45 országában – köztük ha-

zánkban is – elismerten jelen vannak. Elismerten, hiszen a Fabarm fegyverek esetében a magas minőség alacsony árral párosul. Termékei között megtalálhatók a dupla csövények, a bockok, a félautomata fegyverek, de még a speciális rendőrségi fegyverek is.

A Fabarm sörétes fegyverei megújulásának kézzel fogható bi-

zonyítéka a TriBORE cső és a TriWOOD tus, mindemellett, hogy pl. a zárszerkezet külső kimunkálása is élvonalbeli minőséget sejtet.

A Fabarm sörétes fegyverei között valószínűleg mindenki megtalálja magának az igazit, hiszen több mint húszfajta fegyver még több típusa közül válogathatunk. Egy kis ízelítő...

Le lys

Bock típusú, könnyű, cserélhető szűkítővel ellátott TriBORE csövű puska. A legtöbb vadász igényeit kielégíti.

Gamma, Max

Azoknak a vadászoknak, akik a robusztus, megbízható és attraktív fegyvereket kedvelik. TriBORE csővel, állítható elsütő billentyűvel, ejektorral és optikai szálirányzókkal.

Beta

A dupla csövény elegancia. A négy különálló csőkampónak köszönhetően kiküszöbölhető az oldalirányú pontatlanság.

Eurolion MKII

A félautomata választás. A funkcionális és a sármos fegyver egyben, optikai szálirányzókkal.

TriBORE cső

A Fabarm cég által kifejlesztett új csőtípust TriBORE-nak nevezték el. Ennek jellemzője, hogy a cső átmérője 18,8 mm-ről indul és a közepéig fokozatosan szűkül, egészen 18,4 mm-ig, majd ezután jön az exkluzív Fabarm szűkítő (choke) rendszer.

Első hallásra érdekesnek hangzik, de az eredmények meggyőzőek: gyengédebb viszszaható erők, megnövekedett sebesség és átütőerő (tesztek szerint +52%), valamint kiváló szórásképek.

A TriBORE egyik fajtája a PARADOX, amely csőtorkolatát hat horonnyal látták el. Ennek köszönhetően rövid távolságon jelentősen megnő a szórásmérete (18 m távolságból a 70 cm átmérőjű kört lefedi!).

TriWOOD

A Fabarm cég érdekes módon oldotta meg a fegyverek egyediségét sugárzó fa részek kiemelését. Egy sajátos kezelést alkalmazva a fa eredeti mintázatát emeli ki, már-már szinte művészi módon. Emellett nincs szükség egyéb díszítő elemekre a fa részeken. A kezelés ugyanakkor tartós, nem kopik le, hosszan tartó örömet szerezve ezzel gazdájának.

Sdass

Pumpás sörétes fegyver, TriBORE csővel ellátva, különféle változatokban, poliuretán vagy fa kivitelben.

Az állatpreparálásról szóló könyvek gyakran a madarak kikészítésével kezdődnek, s ezáltal azt a benyomást teszik az olvasóra, hogy ez a legkönnyebb része ennek az ugyancsak nehéz szakmának. A madarak preparálása korántsem egyszerű feladat. Szobrászkészséget, kézügyességet és mindenek felett türelmet, kitartást követel attól, aki szép madárpreparátumot akar készíteni. Mindez nem azt jelenti, hogy a feladat emberfeletti, hiszen akiben van elegendő érdeklődés és

akarát, mindent meg tud tanulni. Vannak olyanok, akik autodidakta módon könyvekből, oktató videofelvételek segítségével tanulják a preparálás csínját-bínját, s kellő állhatatossággal el is sajátítják java részét. De a legjobb módszer az, ha egy tapasztalt preparátor segítségével ismerkedünk meg ezzel a szép és érdekes munkával, mely ötvözte a művészetnek, iparművészetnek, kézművészségnek és az ismeretterjesztő természettudomány-nak.

A madárpreparálásról

Dr. Hangay György

Eleinte tanácsos csak tiszta, hibátlan példányokkal foglalkozni. Az összevázott, mocskolt tollazatot nem könnyű rendbe hozni, s a kezdőnek lesz éppen elég gondja-baja a nyúzással és a bőr kikészítésével, nehogy még a tisztogatással is fokozza problémáit.

Legjobb egy közepes méretű madárral kezdeni, mondjuk fácánnal. A frissen elejtett madár csőrét

és kloákáját dugjuk be vattával, nehogy összeszenyeyezze magát később. Legjobb a madarat fejfelé előre egy női harisnyába tenni, hogy tollai szép simán egymásra lapuljanak. Ha nincs harisnya, újságpapír tölcser is megteszi. Ha csak néhány nap múlva kerül sor a preparálásra, akkor műanyag zacskóban le kell fagyasztani, nehogy megromoljon.

Nyúzáshoz legjobb borotvaéles orvosi szikét használni vagy ugyanolyan éles kiskést. Először egy egyenes vágást teszünk a mellcsonttól a kloákáig, s ezen a vágáson át kifejtjük a testet. A láb- és szárnycsontokat megtisztítjuk az izmoktól, s a bőrben hagyjuk őket. Ezekre szükség lesz később, a madár felállításakor. A koponyával ugyanezt tesszük, gondos tisztítás után visszafordítjuk a bőrbe. Nyúzás közben nagyon kell vigyázni, hogy a tollazat ne piszkolódjon. Böven használunk világos színű fűrészpórt, mely az esetleg kiszivárgó testnedveket felszívja. A megnyúzott testet tegyük el.

A nyúzás befejeztével a bőr belső felét a lehető leg gondosabban meg kell tisztítani minden hús- és zsírszövet-től, hártától. Ez a tisztítás a későbbi szép, sima tollazat titka! A bőr belső felületén hagyott izomszövet-darabka vagy hártya, száradáskor összehúzza a bőrt, s a tollazat természetellenesen felborzolódik ezeken a helyeken. A tisztítás után az egész belső bőrfelületet dörzsöljük be finom szemű bőraxszal. A bőrax – ellentétben a régebben használt arzénal és a közelmúltban még ugyancsak népszerű rovarölő szerekkel (Eulan, Edolan stb.) – nem mérgező az emberre nézve. Az esetleges rovarkártevőkre viszont az, mert kiszárítja őket.

Vigyázzunk, hogy a bőr időközben ne száradjon ki. A bőrax felgyorsítja a száradást, s ezt úgy ellensúlyozzuk, hogy a száradó részeket vízbe mártott ecsettel időnként megnedvesítjük (természetesen a bőr belső oldalán).

Következő lépés a nyak, a farok és a végtagok be drótozása. Fácán nagyságú madárhoz kb. 2-2,5 mm-es galvanizált drótot használunk. 6 darab drót kell, mindegyikük a végtagok hosszának kétszerese le-

gyen, s mindkét végükön köszörüljük őket hegyesre. A nyak- és a farokdrót kb. 30 cm hosszú legyen. A drótokat a csontok mentén vezessük végig a végtagokban, kezdve a test irányából a végződéséig. A nyak drótjának végét dugjuk fel a felső csőrbe, vigyázva, hogy ne szakítsa át annak falát. A nyakat vattából formáljuk, a drótra tekerve és cénnával addig kötözve, illetve körbetekerve, míg az eredetinek megfelelő méretet el nem érjük. A farokdrótot egyszerűen szúrjuk át a farok tövére.

A műtest elkészítésével folytassuk munkánkat. A természetes testet (melyet nyúzás után megőriztünk) mintaként használva, finom faforgácsból (faszalma) formáljuk a testet. Kezdjük egy maréknyi forgácsal, s hogy ne hulljon szét, tekerjük köréje vékony szálú fonalat. Akár céna is megteszi, de ne sajnáljuk, tekerjük belőle bőven, egészen addig, míg továbbad labda formájúvá nem válik. Addig adjunk hozzá – forgácsot és fonalat, míg a kívánt méretű és alakú műtest meg nem születik. Tanácsos a műtestet egy kicsit kisebbre készíteni, mint a természetes test. Fontos, hogy kemény és sima legyen.

A műtestet helyezük a bőrbe és mind a hat drótot fűzzük bele olyan módon, hogy a végtagok, a nyak és a farok mereven álljanak. Ez fontos része a műveltetnek, s ezért kell a műtestnek masszívnak lennie.

Ha úgy véljük, hogy a bőr a mellen vagy a begy táján kissé bő, töltsük ki egy kevés vattával. Ezután varrjuk be a hasi nyílást és kezdjük el a preparátum felállítását.

Legjobb a madarat mindjárt a végleges standra helyezni, amely lehet egy álló vagy falra akasztható ág, esetleg műszikla. Akár „mini” diorámát is készíthetünk, amely bemutatja a madár természetes környezetét, mű- vagy tartósított növényekkel stb.

A felállítással kezdődik a preparátum „életre keltése”. Eleinte legokosabb valamiféle dokumentációt követni, mely lehet fénykép, de festmény vagy grafika is. Ügyeljünk a madár egyensúlyára. A kezdő preparátorok leggyakoribb melléfogása a lábak beállításánál fordul elő. A lábak drótját majdnem mindenki túl hátul köti be a műtestbe, s ezáltal a felállított madár úgy néz ki, mintha orra akarna bukni. A nyak és a fej tartása is fontos, akárcsak a farok tollainak beállítása. Az arc – annak ellenére, hogy a madaraknak nincs igazán kifejező, mozgékony arca – rendkívül fontos. A szemhéjakon át apró vattagalacsinokat dughatunk az arc- és

fejbőr alá, egészen addig, míg a kellő élethű hatást el nem érjük. A szemüreget töltsük ki képlékeny agyaggal, s az üvegszemeket ebbe ágyazzuk. A szemhéjakat finom rovartütkkel fixáljuk, melyeket száradás után eltávolítunk majd. A csőrt az orrlyukakon átfűzött cénnával kössük be, nehogy száradás közben ki nyíljon.

A tollazatot nagyon gondosan dolgozzuk át, ha szükséges, akár tollanként, csipesszel, egészen addig, míg minden egyes toll szépen és élethűen el nem helyezkedik. A farktollakat kartonpapírszeletek közé tűzve fixáljuk. Ha a tollazatot nem tudjuk csipesszel elrendezni, akkor vékony, egyenlő vastagságú vattaréteggel, gyengéden szorítsuk le. Ennek olyan hatása lesz, mint a régimódi hajhálóknak a hajon, száradás után teljesen simává válik.

Száradás közben tartuk madarunkat szem előtt, s ha valami elmozdul helyéről, vetemedik, torzul, akkor azonnal javítsuk ki. Egy fécán méretű madár átlagos szobahőmérsékleten kb. két hétig száradjon. Ezután eltávolíthatjuk a tüket, papírszeleteket, vattaréteget, s a toll nélküli részeket – ha szükséges – olajfestékkel színezhajjuk.

A madárpreparálás ilyen rövidre fogott leírása talán ahhoz elegendő, hogy egy-két vállalkozó szellemű olvasónk kedvet kapjon a preparálás szép művészetéhez!

(a szerző felvétele)

Idén 75 éves a Marttiini

Interjú Lauri Marttiinivel

A J. Marttiini Törgyárt 1928-ban alapította a patkolókovács Janne Marttiini, Rovaniemiben, Finnországban. A kések a kezdetekben kizárólag kézzel készültek, és Janne Marttiini a kerékpárján járt eladni termékeit. Alapvető fontosságának a török minőségét tartotta, ugyanakkor hangsúlyt fektetett a termékek fejlesztésére és a piac szélesítésére.

Ma a gyárat Janne Marttiini fia, Lauri Marttiini vezeti, aki a legutóbbi látogatása alkalmával – a Magasles kérésére – az itthon méltán népszerű törökről beszélt.

30%-os részesedéssel, míg Európában Németországban vásárolják legtöbbször a Marttiini kést. Célunk a volt orosz tagállamokba és a kelet-európai piacra is eljutni, amihez a Magyarországi képviselet kiindulópont lehet.

A Marttiini török három csoportba oszthatók: vadász, filéző és háztartási. Ezekből éves szinten 1 millió darab készül a gyárban, 350-400 különféle típusban. A nyelet tekintve a „hagyományos” Marttiini kés nyele nyírfából és réz ujjvédővel készül, míg az 1990-es években egy új technológiának köszönhetően megjelentek a Condor típusú kések, ahol a nyél érdes gumi, amely teljes hosszában magába foglalja és rögzíti a pengét. Ezt a szerkezeti megoldást a biztonságot fokozó ujjvédővel együtt szabadalom védi. A kések lelke, a penge, saját „recept” alapján készül németországi, illetve franciaországi üzemekben. Az acél keménysége 54–56 Rockwell C (HRC) között mozog. Érdekes a kétfajta pengetípus: az ún. rögzített pengéjű kés, itt a penge teljesen merev; míg a másik fajta penge rugalmas, így például filézőkésnek alkalmas. Szintén új keletű megoldásnak számít a penge egy részének vagy egészének bevonása teflonnal. Ez ellenállóbbá, könnyebben tisztíthatóvá, higi-

énikusabbá és nem utolsósorban csillogásmentessé teszi a kést. A kész termékekre egy év garanciát ad a gyár anyagmeghibásodás esetére.

A Marttiini cég nagy hangsúlyt fektet a felhasználók igényeinek megismerésére és kielégítésére. A vadászkések prototípusait tesztelésre kiadják vadászoknak, a többi késfajtát pedig olyan szakembereknek, akik legalább egy évig használják, majd értékelik őket. Ugyanakkor biztos az is nagy szerepet játszik a vadászkések fejlesztésében, hogy a cégnél sokan gyakorlott vadászok.

Az utóbbi időben többen feltették már azt a kérdést, hogy miért nincs a Marttiini törgyárnak bicskája. Ezúton tájékoztatom az érdeklődőket, hogy fejlesztőmérnökeink már tervezik őket, és reményeink szerint hamarosan boltjainkban találkoznak az új termékkel.

S hogy mit üzenek a Magasles olvasóinak...? Bár sokfelé megfordultam a világban, de Magyarország mindig nagyon közel állt a szívemhez, csakúgy, mint a természet szeretete. Ezért szeretném hangsúlyozni, hogy a körülöttünk tapasztalható egyre nagyobb ipari, technikai fejlődés közepette ne feledjünk el legalább néha-néha odafigyelni a természet szépségeire és azok megővésére.

A Marttiini kések

A J. Marttiini Törgyár első terméke a Lynx (*hiúz*) tör volt, melyet maga Janne Marttiini fejlesztett ki. A jellegzetes penge vége felfelé ívelő. Ez a tör 1932-ben termékdíjas lett, amely a cég életében az első díj volt, és megalapozta a gyártó hírnevét.

A Marttiini termékek világhíre a borotvaéles, nyírfanyelű filéző exportjával kezdődött, amely hamarosan fogalomává vált.

Ennek továbbfejlesztett

változatai a Condor filézők, amelyeknél a hagyományos szaktudás és a modern technika találkozik.

A penge minőségének vé-

delmére teflon bevonatot kapott, amely a súrlódást csökkenti, míg az érdes guminyél csúszásmentes fogást biztosít. E két tulajdonság elsősorban a nedves és hideg körülmények között mutatja meg elő-

A nyél

A fanyelek lakkozott vagy viaszolt, érezett nyír-, nyír- vagy rózsafából készülnek. Hőkezeléssel tartósítják a nedvesség ellen, kizárva így a korhadás lehetőségét. Megmunkálás és viaszolás után kapja meg a fa elegáns kinézetét. Egyes termékek nyelét rénszarvasagancssal is díszítik. A gumi- és gumi/műanyag nyél alapanyaga hőre lágyuló elastomer, SEBS keverék, mely kifejezetten karcálló, az élelmiszerekkel való érintkezése megfelelő. Az alkalmazott alapanyag a legigényesebb, legszigorúbb amerikai laborvizsgálatokon is kitűnően vizsgázott. A nyél teljes hosszában magában foglalja és rögzíti a pengét, e szerkezeti megoldás a biztonságot fokozó ujjvédővel együtt szabadalommal védett.

A Condor termékek kézbe simuló markolata, az ujjvédő garantálja a határozott és biztonságos fogást s természetesen az egész szerkezet (gumi-penge-ujjvédő gyűrű) vízálló.

nyös oldalát. A Condor termékek azonban nemcsak a filézők között találhatóak meg, jó tulajdonságait a vadászok is élvezhetik az újfajta Marttiini vadásztörök esetében.

Természetesen a cég a kirándulókra is gondolt, és nekik fejlesztette ki az új évszázad Carbinox pengéjét. Ennek összetételében egyesülnek a szén és a krómaccél legjobb tulajdonságai: könnyű élezni, és krómtartalma miatt használat után elég egyszerűen csak szárazra törölni.

Mindemellett a Marttiini készíti ajándék és konyhai késeket is, amelyeknél a kézi megmunkálás, az egyediség emelhető ki.

A pengék többnyire Marttiini krómaccélból vagy szénaccélból készülnek, kizárólag a Marttiini cég részére. A magas – 13%-os – krómtartalom teszi rozsdamentessé. A Marttiini család legújabb fejlesztése a Carbinox T508 acél, amely 56–58 HRC ke-

A penge

ménységű. A magas, 0,5%-nyi széntartalom miatt könnyű hatásosan élezni, és köszönhetően a krómtartalomnak, a penge hosszsan éltartó. Az egyes Martini termékek (PTFE) felületi bevonata

csökkenti a súrlódást (0,2) és védelmet nyújt a korrózió, a sós víz és egyéb szennyeződés ellen. E szép küllemű kések kedveltségét fokozza az élelmiszerekkel való higiénikus, jó kapcsolatuk, könnyű tisztán tarthatóságuk, akár mosogatógépbe is tehető.

A patinás osztrák aukciósház szokásos negyedévi licitálását október 25-én tartották a Dorotheergasse 17. alatt. A délelőtti tízkor kezdődött speciális árverésen a 457 tétel között vadász-, sport- és diszefegyverek éppúgy bőven akadtak, mint optikai és egyéb felszerelések, egzotikus afrikai tróféák, avagy pisztolyok és revolverek. A legmagasabb leütési árat (kerekken 7000 eurót) az azonos összegről indított, szakszerűen restaurált finom angol flintapáros érte el a londoni Westley & Richards műhelyéből, 76 cm-es csővel, puskaagyan véssett arabeszk díszítéssel, eredeti, bórrel bevont és rézsarkú fadobozzal. Második helyezett (4000 eurós kikiáltási és egyben leütési áron) G. Vükert in Weipert mesterszignóval egy

AMERIKAI TRAP AKCIÓ!
 2003-ban: 25% kedvezmény!
 Bolygó gép 4 funkcióval
 650 000 Ft* helyett
 nettó: 488 000 Ft*.
**INTERMAS
 AUTOMATÁK**
 199 000 Ft*-tól
 + 2 év garancia.
 Tel.: 20/9450-764
 Hordozható könnyű lesek, kézi dobógépek,
 helyszíni lövőversenyek rendezése.

Vadász- és sportfegyverek a bécsi Dorotheumban

Wagner István

dupla csövű fegyver lett, 11 mm-es kaliberű, 68 cm-es hosszúságú csővel, zárlapja, elsütőbillentyű-kengyele és kakasa hasonló dekorációval, szakszerűen renovált állapotban. A lépcső harmadik fokán két tétel is osztozott: egy 9 mm-es kaliberű pisztoly, 1904-es Marine-Para típus (1000-ről 2600 euróra lépdelt a licitálás során) és egy jubileumi winchester-colt garnitúra, 94-es modell, 44-40-es kaliberű, félméteres csővel és azonos kaliberű, hatlövetű pisztollyal (2600 eurós, előzetesen becsült értékén cserélt gazdát) – egyetlen ismert, közös kivitelezése ennek a két klasszikus példánynak, gazdagon aranyozott ornamentikával, fakazettában. Nagy csalódás lehetett ugyanakkor, hogy a katalógus fedelén reprodukált, értékes tétel kerekken 5000-ért visszamaradt: Martin Kruschwitz fegyvermester bécsi pecsétjével hitelesített dupla csövű puska volt ez 60 cm-es csővel, finoman poncolt és részben arany berakású virágmustrával és arabeszkkel, Zeiss célzótávcsővel, éjjel látó készülékkel ellátva. A kisebb, vegyes tételek között tallózva említhetjük a három darabból álló vadász étkészletet agancsnyéllel, fadobozban (70-ről 110 euró lett), egy másik hasonló garnitúra börtokban és két vadászkéssel meg bicskával is ellátva 140-ig ment fel. Egy fémveretes vadászülőke, egy agancsfogantyús bot és egy háromcsövű vadászpuskához való börtok együtt 70 helyett 100 euró lett. Egy bórrel bélelt, rézveretes fegyverbörönd két szétszedhető puska számára egy másik börtokkal együtt 70-ről 120-ba került, egy Browning-Miroku kettős flinta börtokkája 140-es kikiáltási árnál kelt el. Egymás után vitték kalapács alá, és

sorban visszamaradt négy elefántagyar-darab együtt (180 euróért), egy-egy 80 cm-es agyarpár (200-ért), egy 28 cm-es orrszarvútülök ugyanennyiért. Az afrikai szafarik egzotikus tróféái közül egy majdnem négy méteres piton preparált tetemét 110 eurós kikiáltási árnál adták tovább, ugyanennyiért visszamaradt egy majom a faágon, egy himoroszlán 3,2 méteres cserzett bőrét-prémjét fejestől 200 eurós elvárás helyett a tízszereséért értékesítették, a nőstényoroszlán viszont 150-ért sem kellett senkinek, akárcsak egy vízibivalyfej vagy egy antilopfej – egyenként 160 euróért. Egy 80 cm-es kitömött vaddisznóért 120 eurós becsárát adták, egy 70 cm magas kitömött törpe antilop talapzaton viszont nem keltett érdeklődést 150-ért. Háromszorosára verték fel egy 3,1 méteres, kikészített zebrabőr árát (180 helyett 550 euróért értékesítették). Megmaradt az antiloptehén 2,25 m hosszú és a vízi bivaly 1,9 m-es bőre (egyenként 100 euró) éppúgy, mint a másfél méteres farkasprém 150 euróért.

Kutyaszános pézsmatulok- vadászat Grönlandon

Halmágyi Takács István

A pézsmatulok csak nevében tulok, valójában rendszertanilag közelebb áll a kecskéhez. (Ha valaki azt hiszi, a sok kecske már elvette az eszem, ellenőrizheti a Brehmben.) Külsője azonban tényleg tulokszerű.

A leghidegebb sarkvidéken él, csodálatos, vastag bundája azonban megóvja a viszonytalanságoktól.

Már kihalófélben volt, de sikerült megmenteni, sőt újratelepíteni olyan vidékeken is, ahol már mutatónak sem akadt.

Mára annyira elszaporodott, hogy mértékkel vadászható, mind Kanadában, mind pedig Grönlandon.

Grönland olyan különös világ, mintha egy tudományos-fantasztikus film díszlete lenne. A Föld legnagyobb szigetének nevezik, pedig majdnem akkora, mint Ausztrália, tehát akár kontinensnek is hívhatnánk. Majdnem huszonötször nagyobb, mint Magyarország, de területének mintegy 85%-át örök jég borítja. A jégtakaró vastagsága néhol eléri a 3000 métert! Jégmentes terület a keskeny parti sáv, de évi nyolc hónapra át ezt is hó borítja. Ennek a lakható csíknak a területe is négyszer nagyobb, mint hazánké, a lakosok száma viszont csak 50 000 fő, tehát nálunk a népsűrűség kétszázszor nagyobb, mint ezen a lakott sávon, és ezerszer nagyobb, ha Grönland egész területéhez hasonlítjuk. Lakosai inuk (többes számban inuit) indiánok, de kisebb számban dánok is élnek itt, mert Grönland a dán korona fennhatósága alá tartozó terület.

Utak nincsenek. Télen a közlekedés kutyaszánon, a rövid nyárban hajóval, csónakkal történik. Némi belföldi légi közlekedés is van. A kocsik száma viszonylag alacsony, jártam olyan 5000 fős településen, ahol nem volt összesen 20 autó. De a motoros számmal szemben is előnyben részesítik a kutyaszánt, mert mint mondják, az sosem romlik el, és sosem fogy ki belőle a benzin. Márpedig az ottani időjárás-

si körülmények között egy műszaki hiba esetén könnyen odaveszhet az ember.

Állatvilága sem túl népes, összesen hétféle szárazföldi emlős él itt: örvös lemmingek, sarki nyulak, sarki rókák, farkasok, Peary rénszarvasok (testre sokkal kisebbek, mint a tundrai alfajok), egy-egy eltévedt jegesmedve, pézsmatulok.

A helybeliek valamennyire vadásznak, külföldi trófeavadászok azonban csak a pézsmatulokra. Évente 780 engedélyt adnak ki, ebből 80 jut a vendégvadászoknak, a többi az őslakosoké.

Érkezésünk napja elmegy az előkészületekkel és a felszerelés rendezgetésével. Valamennyi vadász főkabóból varrott, eszkimó szabású ruhát kap, ezt kell a hazulról hozott téli ruházat fölé húzni. A lábra vastag, -70 °C fokra hitelesített filccsizma, a kezekre a kesztyű fölé húzandó, könyékig érő pótkesztyű való, melyek a kabát ujjába fűzött zsinóron lógnak, mint otthon az óvodásoké. Vadászfegyvereinket még otthon olajmentesre kellett törölni, mert különben a hidegtől besűrűsödő fegyverolajtól nem mozognának a csúszó alkatrészek. A vario céltávcsöveket is előre be kellett állítani, mert azokban is megdermedhet az olaj, legközelebb majd otthon tekergethetjük a nagyítást.

www.vadaszruha.hu

Az éjszakai hideg lassan enged, ezért csak tíz órára van kitűzve az indulás, de nyolckor már minden vadász készen téblábol. Mivel a városkába tilos kutyaszánnal behajtani, az utolsó házak után táborhelyet építettek ki a fogattal érkezőknek. Kis fabódék a hajtóknak, ketrecek az ebeknek. Még tüzelőt is készítenek az érkező vándoroknak. Itt várakoznak a mi fogataink is.

Messze hangzó vonítás fogad minket. A hajtók már fogják be a kutyákat a hámba. A grönlandi kutyaszán meglehetősen különbözik az ifjúkori Jack London-regényekből ismert típustól. Jóval nagyobb annál, a hajtó sem mögötte szalad, hanem rajta ül. A leginkább szembetűnő eltérés a kutyák fogatolásának módjában van. Míg az alaskai-kanadai számba a kutyák kettesével vannak befogva, hasonlóan a magyar lovas kocsihoz, addig a grönlandi szánhúzó legyezőszerűen egymás mellett húznak, mindegyikük külön istrágon. Itt nincsenek fák (a legközelebbit úgy 1500 kilométerre találni!), van hely, és így jóval egyszerűbb a hám. Egy átlagos szánt 12-14 eb húz.

Ellentétben Észak-Amerikával, itt szinte ismeretlen a falkákkal való kereskedelem. Mindenki magának neveli, idomítja szánhúzóit. A szánok is házilag készülnek, nincsenek szánépítő mesterek. Egy szán megépítése 2-3 havi munka, ha pedig elkészült, 3-5 évig szolgál. A szán alkotórészei fából készülnek (hajdanában bálnacsontból), a darabokat erős zsineggel kötik, csomózzák egymáshoz (régén bélzsinór-

ral). Csavarokat csak a csúszótalpak felerősítéséhez használnak, ez már modern újítás. Az így készített szerkezet nem merev, rugalmasan követi a talaj hepehupáit, néha szinte hullámszik az ember alatt, de nem törik. Ez pedig valami, mert árkon-bokron keresztül hajtják őket.

Ráadásul a kutyaszánt nem lehet olyan pontosan irányítani, mint mondjuk egy szekeret, hiszen a kutyák nem rúd mellett futnak. Ha az ember balra akar kanyarodni, kurjongatni kezdi a megfelelő vezényszót (lik-lik, kb. így hangzik, a jobbra: ljuk). A kutyák egy része szófogadóan elindul balra, más részük nem. Ezért kicsit összegabalyodnak egymással. Végre a vezérkutya rendet tesz, mind balra húz. De a szán közben is haladt, az pedig, hogy a kutyák milyen kedvükben vannak, hogy reagálnak, nehezen kiszámítható. Ezért aztán olyan plusz-minusz tíz méteres pontossággal irányíthatók a szánok.

Felhalmozzuk csomagjainkat a szánokra, és jó erősen lekötözzük őket. Mi majd a málha tetejére ülünk. A hajtó befogja a kutyákat. Ez nem egyszerű feladat, a már hámba fogott kutyák össze-vissza tekeregnek, mire mindegyiken rajta az istráng, úgy összecsomózzák a szíjakat, hogy csak a hajtó hátulról, a szán felől bogozza ki a gubancot, majd indulunk. A vendég a szán végében ül, a hajtó elöl, keresztben. Kezében vagy tízméteres ostor nyele, a bőrszija a szán mellett csúszik a havon. De nem nagyon használja, inkább jó szóval irányítja a kutyákat, már amikor lehet.

A kutyaszán leginkább a sík talajt szereti. Utunk ezért a befagyott folyók, tavak méter vastag jégpáncélján vezet, csak ha muszáj, kelünk át a folyómedreket elválasztó alacsony dombokon. Inkább jókora kerülő, mint kaptatón kínozni az állatokat. Aztán egyszerre kásás jégre érünk. Forró vizű forrás felett halad utunk. Vezetőm nyugtatgat, hogy emberemlékezet óta még senki alatt sem szakadt be a jég. Nem vagyok teljesen nyugodt, nem szeretném, ha pont én tenném tönkre a statisztikát.

Múlik az idő, élvezük a szánutat. Nem tudom, milyen lesz a vadászat, de már ezért az élményért megérte ideutazni. Vagy négyórányi utazás után megérkezünk a táborba. Először a kutyákat kell kifogni, aztán foglaljuk el a szállást.

Sátrakban alszunk, de hőszigetelt, fűtött sátrakban. Azért így is fagy éjjel odabent, de mi az a mínusz néhány fok a kint csikorgó $-40\text{ }^{\circ}\text{C}$ -hoz képest. Reggeli közben a vezetők tisztázzák, ki akar öreg, ki fiatal állatot elejteni. Ugyanis a pézsmatulok trófeája fiatalon a legnagyobb, az idősebb állatoké visszakopik, egyre kurtább. Ezért a német vadász kultúráján nevelkedett vadászok az idősebb állatokat részesítik előnyben, az angolszász trófeavadászok inkább a fiatalabbját.

Reggeli után próbálövések. Persze itt is van, akinek félremegy a lövése, kezdődik a távcsőállítgatás. Ez kötelező programnak számít a külföldi vadászatokon. Vagy egy doboz lőszer elpuffogatása után végre kielégítőnek találhatjuk a mordály, indulhatunk vadászni. Eleinte libasorban halad a hét szán, majd

később fogunk különválni. Az egyik kanyarból kibukkanva tulokcsapatot pillantunk meg a közelben. Mintegy 10 bika legelészik együtt. Nagy kapkodás. Ki kezdje a vadászatot? A kölcsönös udvariaskodásból barátom kerül ki győztesen. Vezetője görnyedten, a sziklák mögé bújva már indul is, mögötte barátom, végül én, hogy tolmácsoljak.

Vagy százötven méterre becserkeljük a békésen legelésző állatokat. Egy szikla mögött lapulunk, barátom levett kesztyűben, letámasztott fegyverrel célra tart. A vezető ékes, angollal és dánnal kevert inuk nyelven és kézzel-lábbal elmagyarázza, hogy van köztük egy jó, érett bika. Balról a második. Mire ezt tisztázzuk és fordítok, addigra megkeveredik a csapat. Most a közepén, szemben álló. De megint lemaradok a fordítással, újabb átrendeződés. Barátom keze lassan hozzáfagy a fegyverhez, már ha akarná, sem tudná letenni. De végre sikerül meghatározni a golyóérett bikát, dörren a fegyver, majd ismét. A tulkok zavarodottan elszaladnak, kivéve a földre rogyott zsákmányt.

Hát ez szerencsés, könnyű vadászat volt. Lelkesen gratulálunk. Tapogatjuk a trófeát, csodáljuk az arasznyi vastag bundát, de hamar neki kell állni a nyúzásnak, mert -30 fokban hamar megdermed a zsákmány. Elmegy egy óra is, mire a feldarabolt állatot, irháját és trófeáját elrejtjük a sziklák között (így súlyuk nem terheli a kutyákat, majd visszafelé felvesszük), aztán indulunk tovább.

Sok tulok még sosem látott embert, kutyaszánt. Ezek egyáltalán nem félnek, egész közel lehet hoz-

zájuk cserkelni. Bezzeg amelyik mellől már löttek ki állatot, az óvatos. Kilométeres távolságot tart, rácserkelni sem könnyebb, mint otthon a gimre.

Rövidesen több csoportra oszlunk. Vezetőm a szán elején ül, én hátul, de fejjel előre könyökölök, így remekül lehet beszélgetni. De azért a szemünk is jár, kutatjuk a tulkokat. Persze vezetőm veszi észre őket, hat bika legelészik a hegyoldalban. Vagy két-három kilométerre lehetnek, egy magasabb hegy tetején elterülő fennsíkon. A távcső egy igen öreg bikát mutat közöttük. Úgy döntünk, megpróbálom puskavégre kapni. Fel a szánokra, próbálunk a közelükbe jutni. De nyugtalankodni kezdenek, meg kell állnunk. Vezetőm azt javasolja, hagyjuk őket, keressünk másik csapatot, amelyik nem ilyen óvatos. De az előző zsákmányolás kicsit túl könnyűnek tűnt, így én inkább a rácserkelésre szavazok.

Levetjük a vastag fókabőr ruhát, és a két hajtóval útnak indulok. A szánról nem tűntek messzinek a tulkok, de a félméteres hóban a hegyoldalban kaptatva hamarosan fürdöm a verejtékben. Mindig is hajlamos voltam az izzadásra – melyik kövér ember nem? – de -25 fokban még nem vettem verejtékfürdőt. Csak az vigasztal, hogy vezetőim is fáradnak. A lány dimbekdombok takarását kihasználva cserkelünk egyre közelebb, mert sötét ruhánkban a fehér havon elég feltűnőek lehetünk. Átkozom magam, miért nem hoztam hóleplet. Aztán elfogy a takarás. Egy szikla mögött kuporgunk, előttünk eleinte lágyan, majd meredekebben emelkedő lejtő, ennek tetején a fennsík. A tulkok a fennsík peremén legelgetnek, tökéletesen belátják a hegyoldalt. Túl messze vannak. Hiába mérem háromszor is a lézer távmérővel, csak nem akar 600 méternél kevesebbet mutatni.

Köztünk és a tulkok között félúton hatalmas szikla, onnan már jó lövés esne. De hogy jussunk el odáig? Vezetőm lehajol, kezét széttárva felemeli. Én mögötte görnyedek, derekát fogva. Sziluettünk messziről karibourra hasonlít. Megindulunk. Bukdácsolok a hóban, orrom előtt a hajtó ülepe. Végre valahogy elérjük a vágyott sziklát. Az állatok némi nyugtalankodás után ismét békésen legelnek. Bevált a csel. Újabb távolságmérés. Még mindig jó 300 méterre vagyunk, az állatok vagy száz méterrel felettünk, de a sziklára remekül lehet támaszkodni. Nekikészülődöm, kézzel-lábbal támaszok, a szállkereszt biztosan áll. Épp csak az öreg bika nem látszik, kicsit hátrébb lépett a fennsík peremétől, takarja a domborzat. Várok. Kesztyűtlen kezem megdermed. Várok. Közben azt számolgom, hová tartsak, hogy jó helyre találjak. Alig érzem a kezeimet. Végre elötűnik az öreg bika. Lábat nem is látni, csak a törzsét. Ha olyan mélyen lövök, hogy golyóm szinte súrolja a vadat takaró havas gerincet, már életet érhet a golyó. Még egyszer eszembe idézem,

hogy a szokásosnál mélyebb blattot kell löni, ismét átfutok a ballisztikai leckén, aztán célzok és lövök. A tulok jelzi a találatot, megrogy, hátralép, eltűnik a takarásban. A többi bika nyugtalanul szaladgál. Én viszonylag biztos vagyok lövésemben, de persze rág a kétely. Vezetőm kevésbé optimista. Egyszerre az előző helyen ismét feltűnik az öreg bika. Ugyanoda célzok, ismét lövök. Újra megrogy, reszkető lábakkal próbál talpon maradni, de harmadik lövésemre elterül.

Fiatalabb társai nem értik, mi történt, csak azt látják, a csapat vezére halott. A rangsorban következő két hím egymásnak ront, szarvuk összecsattan. Miután tisztázzák az elsőbbség kérdését, elkocognak.

Odakapaszkodunk. A rám fagyott verejték miatt jól esik egy kis mászás. Mire felérünk, zsákmányomban nincs élet. Gratuláció, fényképezkedés. Társaim indulnak vissza a szánokért, én leülök egy kőre, kezem a trófeán, így gyönyörködöm a sarkvidéki tájban. A távolban még az örök jég szélét is látni, mely millió évekkkel ezelőtt fagyott meg. Átérezem a pillanat nagyszerűségét, de szomorú is vagyok. Egy álommal kevesebb.

A táborban nem tudták lefőzni a tulkok fejét, így társammal négy nyúzott, de húsolatlan pézsmatulokfejjel és három komplett börrrel a poggyászkombóban szállunk repülőre, azaz vagy másfél mázsányi túlsúllyal. A gondok Koppenhágában kezdődnek. Mit tegyünk éjszakára a fejjel? A szobában reggelre megolvadnak, meg is bűdösödhetnek, és akkor hogy visszük őket tovább? Különösen most, száj- és körmőfajás-járvány idején nem tanácsos vértől csöpögő csomagokkal beállítani a repülőterre. Szállodai szobánk viszont a tizenegynehányadik emeleten van és ablaka nem nyitható. Szerencsére az univerzális Gerber szerszámmal sikerül kicsavarozni az ablaktáblát, és két derékszíjon kilógatni a tulokfejeket az éjszakai fagyba. Nem estek le, viszont fel sem olvadtak, így eredményesen elfuvaroztuk őket hazáig.

Szép, bár könnyű vadászat volt. Sikerült bemutatkozni a sarkvidéknek, most már következhet a nagy álom, a jegesmedve!

(a szerző felvétele)

Mi kerüljön a vadetetőbe?

Halmi Péter Pál

(Szekeres János felvétele)

Napjaink vadgazdálkodásának egyik alappillére kell, hogy legyen a téli takarmányozás, hiszen tudjuk, vadjaink a kemény fagyok beálltával nagymértékben a vadgazda gondoskodására szorulnak. A gyakorlatban azonban olykor más a helyzet: azok a társaságok, amelyek szerényebb anyagiakkal rendelkeznek, örülnek, ha a vadkárt és a haszonbérleti díjakat ki tudják fizetni. Folyamatosan csökkennek a bevételek is, hiszen – mint tudjuk – ma rendkívül alacsony vadhús felvásárlási ára, és a fizetendővégek hiánya is mindinkább érződik. A nincsből pedig nem lehet gazdálkodni! S persze az anyagiak hiánya nagyban befolyásolhatja azt is, mi és milyen minőségben kerülhet a vadetetőbe.

Sokan azt gondolják, hogy a szórókon történő etetés elegendő a vadállomány megfelelő átteleltetésére. Márpedig ez nem igaz! Az okszerű, sokrétű vadtakarmányozás vadkárcsökkentő hatású, emellett javítja a vad ellenálló képességét, egészségét, kondícióját. A tél negatív vagy éppen pozitív hatásai lényeges tényezői a tavaszi agancsfelrakásnak is. A felvett tápláléknak nemcsak mennyiségében kell elegendőnek lennie, hanem megfelelő beltartalmi értékekkel is rendelkeznie kell.

Az erdei vadkár megelőzésében különösen nagy jelentősége van a téli vadtakarmányozásnak, főleg olyan helyeken, ahol az eltarthatónál több a vad. A szarvas nagytestű, kérődző állat, ennek megfelelően sok és változatos táplálékot igényel. A sokszor megzavart, stresszben élő szarvas többet eszik, mint

általában, és rosszabbul is emészt. A téli állandó beállóhelyeken zavart vadnak nagyobb a mozgáskörzete, ezért károsítása is fokozódik. Az erdő vadeltartó képessége kétféle lehet: a biológiai és a gazdasági. A biológiai az erdő növényzete nyújtotta táplálkozási lehetőségekhez szabott vadállományt, míg a gazdaságin pedig a természet tárgyát képező fajok érzékeny károsítása nélkül tartható vadállományt értjük. Adott vadászterület vadeltartó képességét a vadnak búvóhelyet és bőséges, jó minőségű táplálékot adó cserjék és fajok elterjesztésével, vadföldek létesítésével és téli etetéssel növelhetjük. Etetők, szózók, dagonyák megfelelő elhelyezésével és kiképzésével az állomány eloszlását és a téli beálló helyeit befolyásolhatjuk. Etetőket oda célszerű telepíteni, ahol a vad szívesen tartózkodik, és nyugalmat talál, napsütötte, meleg, szélvédett déli, délnyugati oldalakra, dús cserjeszintű szálerdőbe, amelyek közelében vadföldek is vannak.

HÖNIG ISTVÁN 1895-ben kiadott *Vadőr* című könyvében így ír a téli vadtakarmányozásról:

„Tudvalevő dolog, hogy mindenféle vad nagy kedvelője a vadoncok gyümölcseinek, a makknak, bükkmakknak, áfonyának, vadgesztenyének. Ezeket tehát a vadőrnek idejében gyűjtenie és tárolnia kell. Nálunk még nem igen, talán csak a legritkább helyeken szokták a vadat szárított falommal takarmányozni: pedig ez a takarmány természetszerűen megfele-

(Haszon Gábor felvétele)

lőnek bizonyult a szénával, burgonyával, murokkal való takarmányozásnál, és sokkal olcsóbb. Takarékosági szempontból is tehát s, hogy nagyobb változatosságban nyújthassunk tápot a vadnak, nemcsak szénát (sarjut soha) és luczernát, hanem a fekete nyárfa, az éger, a rezgő nyárfa, a jávor, a kőris, a szil, a fűz júliusi- augusztusi lombját kell begyűjteni, rőzsékbe kötni, száraz helyen a levegőn megszáritani és téli takarmánynak tárolni. Ha szénával és luczerernával etetünk szarvast és őzet, jó friss fenyőágakat is kiaggatni, melyeket a vad a vastag fág szívesen lerág. Ahol sok a vadszeder, letakarítottjuk róla a havat, s a vadat olcsó és egészséges táppal látjuk el, mert a szeder indáit, és a hó alatt is zöldelő leveleit a vad igen kedveli. Mint nyáron a vadjázmint lenyeléssel és virágával, úgy télen a fagyönggyel bárhová lehet a vadat edesgetni.”

Vadjaink étlapja

Szalastakarmányból a gímszarvas, a dámvad és az őz a pillangósokat: a luczernát, a lóherét, a szarvaskelepet, a csillagfürtöt és a megfelelő módon tárolt és szárított jó minőségű szénát veszi fel. A széna minőségének nagymértékben meghatározó tényezője a kaszálás időpontjának helyes megválasztása. Pillangósoknál a legmegfelelőbb időpont a virágzás kezdete, a fűfélénél, amikor még bugájuk, illetve kalászuk hasban van. Állványon jobb minőségű széna készíthető, mint rendekben.

Nagyvadjainknak úgynevezett vegetációs vízre is szükségük van, amelyet a lédús takarmányok (takar-

mányrépában, takarmány cukorrépában, tarlórépában, murokrépában, burgonyában, csicsókában stb.) etetésével biztosíthatunk. E vadkoszt egyetlen hátránya, hogy ezek növények nagy víztartalmuk miatt nehezen tarthatók el, így legkésőbb január végéig az etetőbe kell kerülniük.

A vadföldéken megtermelt takarmánykelet és takarmánykáposzta is igen nagy értékű zöldtakarmány, melyet főleg a szarvas fogyaszt szívesen.

A szemes takarmányokra (kukoricára, búzára, árpára, zabra, rozsa stb.) jellemző a nagy tápérték. Legnagyobb hasznosítható energiatartalmával a kukorica tűnik ki, amelyet csövesen vagy morzsoltnan egyaránt kihelyezhetünk. Október végén érdemes a szórók földjébe néhány zsákkal csövesen beszántani, mert így tudjuk később a lestről a vaddisznóállományunk minőségét legjobban felmérni. A sertevad egyedei ekkor töltik el a legtöbb időt itt, és a vadászat alkalmával kényelmesen szelektálhatunk.

A vadetetésnél egyre inkább előtérbe kerülnek kiváló tulajdonságokkal rendelkező silótakarmányok, melyek egyfelől kielégítik az állat vízigényének egy részét, a bennük lévő vitaminok egy része megőrzi eredeti hatását. Emellett több évig eltarthatók, és igen jó az étrendi hatásuk is.

Vigyáznunk kell a takarmányok minőségére is. Ma általános nézet, hogy az eleség lehet gyenge minőségű, de romlott semmiképpen sem. A vadtakarmányozásnál mindenképpen az egészséges vadállomány fenntartása legyen a cél. A megfelelő minőségű, változatos takarmány záloga lehet ennek.

Sauer hajtáspuska

2004 év elején kerül vadászboltokba a Sauer gyár legújabb konstrukciója, az ún. Sauer M. 202 Forest jelzésű forgó tolozár, kivehető középagyátaras ismétlőpuska. Agyazása kétrészes, emelt hátú, bajor formátumú. Jól tükrözi napjaink német designját. A cső viszont rövid, ugyanakkor vaskos, ami a fegyvert gyorsabban „kormányozhatóvá” teszi, erre disznóhajtásokon bizony gyakran szükség lehet. A mechanikai irányzékot is a felettebb gyors lövésekhez tervezték, alakították ki. Nagyvad utánkereséséhez – megfelelően erős kaliberben – úgyszintén ideális fegyver.

Egyenes húzású tolozár cserkészkartály

A világhírű Browning vállalat idén fejlesztette ki Browning M. Acera Stutsen márkanév alatt rövid csövű, végigagyazott, egyenes húzású tolozár cserkelőkarabélyát. „Battue”, azaz hajtás stílusú célzósínben van elhelyezve a szellős nézőkés irányzék, ami lényegesen megkönnyíti a gyors kapáslövéseket, ezzel együtt a jó találatokat közeli távolságokra. Elsősorban a nyugat- és közép-európai vadászok ízlésére alapozva konstruálták ezt a terméküket.

Megint kapható

Az American Western Arms (AWA) idei terméklistáján szerepel a XIX. század egyik leghíresebb vadászpuskájának, a siklózár, külső kakashos, előagyátaras Colt M. Lightningnek a valóságghú működőképes kópiája. 61 centiméteres csövű puska és 10 centiméterrel rövidebb karabély formátumban kapható. Kaliberválaszték: .32-20 WCF, .38 Special, .38-40 WCF, .44-40 WCF, .45 (Long) Colt. Ára az Egyesült Államokban kerek átmérőjű csővel 850 USD, míg nyolcszögletes kialakításúval 890 USD.

Vadász mozaik

A vadászat krónikája Olümposz hegye felé

Mirtse Zsuzsa

Az állatvilág jobb megismerésének a kiindulópontját kétségtelenül a vadászat jelenthette. Ez a váltás hatalmas szellemi-spirituális fejlődést hozott életükben. Mert ha az ölés szükségszerű is, akkor sem lehet „csak úgy”. A halál etikája a legnehezebb etika valamennyi közül, mert a halál felfoghatatlan, rejtélyes és – különösen, ha nem végelgyengülésben éri az embert vagy állatot – drámai tény. A vadásznak el kell helyeznie magát a természet rendjében, elfogadnia, hogy élete életeket követel, és kidolgoznia valamiféle szabályrendet a lelkiismeret békéje, a lélek harmóniájának megtartása végett. Így fog összekapcsolódni a vadászat már a kezdetekben is a hitvilággal, a szellemi étellel.

Eleinket szoros lelki-hiedelmi szálak fűzték az ál-

Cernunnos, a kelta agancsos isten (Gundestrup-üst, szertartási ezüstedény, Kr. e. 4–3. sz.)

„A természet minden teremtyénében van valami csodálatra méltó. Egyetlen élőlény megfigyelésébe sem foghatunk bele savanyú ábrázattal, csak azzal a bizonyossággal, hogy mindegyikben van valami természetes és szép” – írja Arisztotelész, és valóban, az ember szeme igen hamar kinyílt a környező világra. Figyelgetni, megismerni kezdte a rajta kívül élőket.

latokhoz; az állat szellemével való harmonikus viszony, a kiengesztelés, az áldozat bemutatásának szertartása – mind-mind valamiféle egyensúlyi állapotot hozott létre az ember lelke és az állatvilág között. Bizonyos állatok totemekké váltak, spirituális kapcsolat fűzte hozzájuk az embereket. Az ölés elkerülhetetlen volt, de a halál misztériuma szötte át ezt a szükségszerű cselekedetet.

A vadászat egyik járulékos haszna – többek között – az is volt, hogy ki kellett ismerni az állatokat: eligazodni a viselkedésükön, szokásrendjükön – a viselkedéstudomány, az etológia gyerekszobájának alapjait rakták le ezzel. A zsákmányul kiszemelt állatok többsége erősebb vagy gyorsabb, esetleg élesebb szemű volt, mint a rá vadászó ember, ezért a sikeres vadászat titka a tervezésben, leleményességben rejlett. Az ősidők emberének a vadászathoz, az elejtett állatokhoz való viszonyára csak következtethetünk – néhány fennmaradt barlangfestmény adhat eligazítást, valamint a mai, archaikus körülmények között élő törzsi társadalmak életének vizsgálata, no meg a képzeletünk, amelynek segítségével összerakhatjuk az apró múltcserepekből az ősidők világának elképzelt emberét, s viszonyát a környezetéhez.

A vadászat jelentésében van valamiféle szűkítő jelentéstartalom is, hiszen ami bőven, természetes módon van körülöttünk, arra nem kell vadászni. Minél inkább fejlődik az eszköztár, annál több vadat lehet elejteni, annál kevesebb lesz viszont a becsülete is az állatnak – ennek a „haladási” (?) iránynak a kicsúcsosodása az 1800-as évek Amerikájában érte talán el a tetőpontot, amikor a céltalan bölénymészárlás a faj szinte teljes kipusztulásához vezetett. Idáig azonban még hosszú az út...

Állatok, erdők urai

A korai civilizációkban az élelemgyűjtés stratégiái a vadászat, majd később a gyűjtögetés alternatívájaként kialakuló mezőgazdaság volt, de a vadászat a világ minden táján meghatározó élménnyé vált az emberek életében. Különleges adottsága volt az emberi fajnak, hogy képes volt más állatok erejét, éles látását, szaglását használni a céljai elérésé-

re, így „kitolta” segítségükkel az érzékelése határait. Elsőként kutyát, majd sólymot, lovat használtak segítőként a zsákmány megszerzéséhez az emberek. Az első lovas vadászok a hettiták és a babilóniaiak voltak Kr. e. 1500 körül. Ragadozó madarakat már igen korán, Kr. e. nyolcszáz évvel is használtak Mezopotámiában vadászati céllal. Asszír dombormű (Kr. e. 669–627) tanúskodik arról, hogy Asszírban a királyok oroszlánra vadásztak – az oroszlánvadászat nemesei előjog volt, erőt, hatalmat jelentett.

A keltáknál a vadászat istennőjének Flidaszt tartották, akinek hintáját – miként a görög Artemiszét is – szarvasok húzták. A szarvasos hintó gyakran viszatérő képzet az istenek színpadán. A szarvas lélekvivő állat szerepét is betöltötte náluk, ő vitte a lelkeket át a másik világba. Az állatok és az erdő ura, a meghaló-feltámadó agancsos isten, Cernunnos, akinek leghíresebb ábrázolása a Gundestrup-üstön található. Ez az üst a Kr. e. 4. és 3. század tájékán Galliában készülhetett, s egy dániai mocsárban találtak rá. Cernunnos kezében kosfejű kígyót tart, erőt sugárzó állatok, termékenység- és újjászületés-szimbólumok veszik körül, agancsa levelet hajt. Ezekből a fantasztikus, „képzőművészeti” értékkel is bíró leletekből az derül ki, hogy a kezdeti időszakban a világról alkotott fogalmi rendszerben nem volt elkülöníthető mindaz, ami később a művészethez, a valláshoz, a tudományhoz tartozott. A Gundestrup-üstön egyszerre volt minden tudás rajta: amit a világról tudni véltek, hitviláguk, kézműves ügyességük, ízlésük.

Az amazon istennő

A természeti népek körében igen korán kialakult egy elvont, láthatatlan, teremtő erőnek – istennek! – a képzelete, mely teremtő erőt aztán az analógias gondolkodásnak megfelelően női és férfi minőségre osztották fel, s a világ működé-

se ezek harcára, szerelmére, csatározásaira oszlott szét. A mítosz, a vallás fejlődésének bizonyos fokán, pl. az ókori görögöknél már minden egyes részterülethez (ill. részterület fölé) külön istent, védőszellemet rendeltek. Majd amikor ezek a szerepek tovább szaporodtak, további osztódások történtek. Így ha az őskori barlangok világából az Olümposz hegye felé vesszük utunkat, már istenségekben gazdag, képzeletbeli tájakra érünk. Az ókori görögök kis részterületekre osztották fel a világot, s minden területnek megvolt a maga istene – így természetesen a vadászatnak is. A vadászat (így a természet, a növény- és állatvilág) istennője Artemisz volt, aki Apollón iker-testvéreként, Zeusz és Létó lányaként jött a világra. Artemisz, a szerelmet nem ismerő amazon istennő a vadak, a természet védnöke, a szabad természeti létezés jelképe lett, aki azonban ellene (tehát a természet, illetve az erkölcs ellen) vétett, azt szigorúan büntette.

A görög mitológiára jellemző fejlődési irány volt az, hogy bizonyos istenek, istennők kultusza idővel egymásba olvadt – így Apollón tiszteletébe Hélios napisten tisztelete is belevegült, Artemisz kultusza pedig összeforrt Szeléné holdistennő tiszteletével. Így Apollónhoz a Nap, Artemiszhez pedig a Hold tartozott, ez a hím–nő leosztás természetesen eltérő minőségeket is kapcsolott hozzájuk. Artemiszhez tartó-

Assur-bán-apli asszír király győzelme az oroszlán fölött – (asszír dombormű, a király ninivei palotájának faláról. Kr. e. 669–627)

zott tehát minden, ami a változékonysággal, a ciklikussággal kapcsolatos – mi több, a szülés oltalmazója is ő lett, aki fájdalom nélkül született. Ezüstija az újhódat jelképezte, hajában holdsarlót viselt.

A görög istenségek általában többalakúak voltak, így Artemisznek is több megjelenési formáját ismerjük. Az egyik legnépszerűbb, legtöbbször megfestett Artemisz-kép az ártatlanság és az örök szüzesség istennőjeként jelenítette meg, éppencsak-ruhában, hamvas, romlatlan fiatal lányként ábrázolva őt. Szekere színarany volt, két szarvas húzta fogatát, ezen utazott az istennő, aki (minden nőies tulajdonsága ellenére) igen jól bánt az íjjal. Ahogy Apollónnak, neki is megtalálható természetében a kettősség: nyilaival fájdalmat okoz, de enyhíteni is tudja azt; büntet, de képes megszámni is az áldozatot, ha éppen úgy hozza a kedve.

Az istennő szépségét ember nem csodálhatta meg – ennek a szabálynak az áthágását Aktaion tragédiája őrzi, aki megszegve az isteni törvényeket, megleste a fürdőző, meztelen Artemiszt, s az istennő bosszúja lecsapott rá: Artemisz szarvassá változtatta a szemtelen ifjút, majd saját kutyáival tépette szét az isteni törvények ellen lázadó, bűnös lényt. Az állattá való átváltoztatás tipikus mítoszi téma, de ha egy kicsit megemeljük a cselekvési szinten túl a történetet, akkor a szférák (emberi, isteni) találkozásának lehetetlenségéről, a beavatásról, a határok tiszteletben tartásáról is szól a példázat. A vadászat motívuma ebben a történetben (is) a nőszerezzel kapcsolódik össze, mert a vadászat alapvetően férfitevékenység, ahogy ma is használja a szleng ezt a fogalmat a fehérnép megszerzésének örök vágyára.

A római mitológiában Artemisz megfelelője Diána volt; az ő nevét jobban ismerik a mai vadászok is, hiszen nevét vadászboltok serege őrzi. Artemisz/Diána kedvelt témája volt a barokk és a rokokó művészetének: kései hódolói érthetően szívesen bíbelődtek el hiányos ruházatának, bájainak aprólékos megfestésével. Diána holdistennősége miatt feminin, ún. holdállatokkal mutatkozik gyakran együtt: képmásain pl. gyakran találkozunk a nyúl alakjával. (A nyúl a keltáknál is a vadászó istenek attribútuma.) A mezei nyúl vadászmagiában betöltött szerepét többben is leírják: a nyúl szemének elfogyasztása magabiztos célzóvá teszi a vadászt – legalábbis a néphit így tartja.

Héraklész, a naphérosz

Híres történet Órióné, a legendás vadászé, akit az egyik változat szerint egy skorpió, a másik szerint Artemisz nyila ölt meg, s a hagyomány szerint azóta csillagképként látható az égbolton. Órión isteni aka-

Rubens: Diana hazatérése (1615–17, Drezda, Zwinger)

ratból csillagképpé vált földi halandó volt, Éosz szelme, akivel az égbolton találkozhat.

A leghíresebb görög naphérosz Héraklész, aki bünetül szeretne vezekelni (mostohaanyja, Héra, gonosz varázslatot küld rá, melynek hatása alatt megöli gyermekeit), így Eurüsztheus király szolgálatába áll. Az ő megbízásából végzi el tizenkét híres munkáját, melyből tárgyunkhoz a nemeai oroszlán és a lernai hüdra (kigyó) megölése, a kerúneiai csodálatos szarvas és az erümanthoszi vadkan megszerzése tartozik. Héraklésznak a halhatatlanság eléréséhez tizenkét évig kell szolgálnia a mükénéi királyt, ezalatt 12 munkát, nagy tettet kell véghezvinnie. A tizenkettes szám szimbolikus: mialatt e tizenkét munkát véghezviszi, szimbolikusan a 12 állatövi jegyen vándorol végig Héraklész.

Nem gondolom, hogy a régi idők mintának kellene tekintenünk, s azt sem, hogy folyamatosan sóhajtozni kell a jelen miatt. Ma is vannak jó vadászok, és hitvány emberek is. Nyilván volt akkor is, ott is bőven kicsinyes, szeretetlen hozzáállás az állatokhoz – a magánszférában. Mégis, e nagy történetekből valahogy az világlik ki, hogy a jó vadász mindig egy kicsit hős is volt egyben. Nagy tetteket vitt véghez, és nem ölt szórakozásból. Megküzdött a vaddal – mert szinte egyenlőek voltak az esélyek. Az esélyek minél inkább eltolódnak a vadász irányába, a vadász minél inkább helyzeti előnyből indul, annál kevésbé lesz ő maga hős, s tette nagy tett. Ahogy Ortega y Gasset mondja: „A jó vadászhoz hozzátartozik a nyugtalan lelkiismeret a halállal kapcsolatban, amit épp ő hoz a pompás állatra. A vadásznak nincs végső és szilárd bizonyossága afelől, hogy magatartása helyes-e... Az állat továbbra is túlságosan közel áll hozzánk ahhoz, hogy ne érezzünk vele valamilyen rejtélyes közösséget.”

Akarom hinni, hogy igaza van. Így legyen.

A hónap története

Elsőrangú Őzlövő

Kovács László

Ez az igen jól sikerült muníció voltaképpen nem más, mint a már akkor néhány esztendeje meglévő .308 Winchester hüvelye .243-as lövedékhez alakítva. Mivel lényegesen kurtább lőszer az átlagosnak mondható 7x64-hez, .30-06-hoz képest, ezért rövidebb zárszerkezetű, könnyebb golyósok konstruálhatók hozzá, gyakorlatilag minden ismétlődősorozatos fegyverbe. Ez feltétlenül előnyére szolgál, jó tulajdonságai közé tartozik.

Tulajdonképpen kettős céllal hozták létre. Általánosságban elmondható, hogy a könnyebb, 3,6–5,2 grammos, felettebb expanzív lövedékekkel szerelve minden kiskártevő hosszú távú, ún. varmint vadászatára tökéletesen megfelel. S némi előnye a központi gyújtású .22-esekkel (5,7 mm) szemben, hogy oldalra hátrányának róható fel, hogy amazoknál valamivel drágább. Mindenesetre nagy távolságokról, feltámasztott, vaskos csövű .243-as puskákkal milliószám lövik a földi mokusokat, préríkutyákat, varjakat az USA-ban. Nehezebb lövedékkel ellátva – rendszeren 5,8 grammtól felfelé – pedig villásszarvú antilopra, farkasra, dám nagyságú fehér farkú szarvasra portyáznak vele. Helyesen megválasztott hatásmechanizmusú típusokkal azokra is elsőrangú muníció.

Kiötlői természetesen számítottak a sikerre, de olyan gyorsan kirobbanóról és hosszan tartóról, mint ami végül is bekövetkezett, bizonyára ők sem álmodtak. Eladási darabszámot tekintve hatodik az Egyesült Államok listáján. Ez pedig igen-igen előkelő helyezési, tekintettel a felettebb erős konkurenciára.

Jó öreg kontinensünkön persze még ugyanabban az évtizedben felbukkant, s kezdtek hozzá gyártani a primábnál primább európai golyós fegyvereket. Magyarországon viszont évtizedeket kellett várni arra, hogy elfoglalhassa az őt megillető helyet, ugyanis az akkori rendelkezések igen primitívek voltak, s nem a különböző löszerek teljesítménye szabta meg használhatósági fokukat, területüket, hanem a lövedékátmérő. Vadá-

Korunk egyik legdivatosabb Őzlövő tölténye, a .243 Winchester (6,2x52) eredetileg észak-amerikai származék. 1955-ben szabványosította, rendszeresítette a nevében szereplő híres töltény- és fegyvergyár, a neves vadászijságíró, Warren Page ötlete és kísérletei nyomán.

szati szabályzat szerint nagyvadra csak 6,5 mm-nél nagyobb öbnyagságú golyós fegyverrel volt szabad löni, kivételként említve az őzet, amelyet annál kisebbel is terítékre hozhattak. Ma már valamennyi magyarországi nagyvadra szabadon használható az olyan gyártmányú .243 Winchester töltény, amelynek csőtorkolati energiája a 2500 joule-t eléri. Ez persze túlzás, megint nem jó, mert a jelenlegi jogszabály sajnos nem veszi figyelembe a lövedéktömeget. Vaddisznóra, bőgő gimibikára cseppet sem ajánlom senkinek sem! Használhatóságának humánus felső határát a muflonnál, dámnál vélem meghúzni. Őzre viszont mindenképpen az egyik legideálisabb muníció. Mintha pontosan ehhez az európai vadfajhoz „szabták volna”!

Az osztrák Hirtenberger gyártmányú, 6,5 grammos Nosler Partition típusú lövedékkel forgalmazott tölténynél a kezdő sebesség 920 m/s, a csőtorkolati energia: 2751 joule. Optimális belövési távolsága céltávcsővel 185 m. Ebben az esetben 50 méteren 1, 100-on 4, 150-en 3 cm magaslövessel számolhatunk, míg 200-on 2 centimétert esik a lövedék. Ebből is jól látszik, hogy nyújtott, lapos, gyönyörű a röppályája. Nem csoda, hogy annyian rajonganak érte!

Az egylovétű tömbzárás puskáktól a tolozárason át a félautomatáig mindenféle rendszerű golyós fegyvert készítettek már hozzá, ez is szemléletesen mutatja nagy népszerűségét, amelyet helyi illetőségű, amúgy szintén kiváló vetélytársai, a 6x62 Fréres, 6,5x55, 6,5x57, 6,5x68 megtépzni sosem tudtak. A nála jóval kurtább, ducibb hüvelyű, kb. ugyanarra a teljesítményre képes amerikai új konstrukció, a .243 WSSM (*Winchester Super Short Magnum*) sem veszélyezteteti létét, mivel lényegesen több helyet igényel a közép-agyárban, adogatási hiba is könnyebben előfordulhat vele, ráadásul gáznyomása igen magas, ezért a hozzá készített fegyvercső sokkal előbb tönkremegy, mint a .243 Winchesteré.

Norma .243 Winchester Soft point töltény

Immár visszavonhatatlanul megöszült az idő, lassan minden lomb lehull, eső esik napokig, ha megáll, akkor meg olyan hideg van, hogy a pocsolókat vizet hajnalban vékony jég borítja. Alaposan benne vagyunk már a réce, liba, fácán, nyúl vadászatában, a tarvad és a selejt bikák kilövése is folyik, arról nem is beszélve, hogy a kondák csak úgy jönnek-mennek a területen, s alighanem elkezdődött a bűgás. Nosza, vágjuk be magunkat az évszakra jól felkészített terepjárónkba, és induljunk útnak.

Sárban autózva...

Detrich János

Magam is tapasztalom, hogy az őszi mezei munkák elmúltával az utak nehezen járhatók. A traktorok és egyéb gépek a felázott talajt mély kerékvágásokkal írják tele, amelyekben megáll a sár, a víz. Ha első ránézésre már túl süppedősnek, mélynek látjuk az utat, úgy ne legyünk restek kiszállni, és közelről szemügyre venni az előttünk lévő akadályt. Egy karóval könnyedén kitapogathatjuk, milyen mély a sár, víz. Lehetőleg ne kockáztassuk az elakadást, ha kisebb-nagyobb kerülővel eljuthatunk a célhoz. Megesett már, hogy a vadász órákig kóborolt a leszálló ködben, mire épkezláb traktorosra talált, aki hajlandó volt a környék egyetlen üzemképes járművével kirántani a sárba ragadt terepjárót.

Arra az esetre, ha bízva kocsink képességeiben és saját vezetői tudásunkban, vagy egyszerűen más választásunk nem lévén mégis nekivágunk a nehéz útszakasznak, néhány dolgot érdemes megfontolnunk.

A gumik...

Először is vegyük figyelembe, hogy gumiabroncsaink mintázata alkalmas-e egyáltalán a sáros terepen való haladásra. Az abroncsok oldalfalán található MT (*mud terrain* = sáros terep) jelzést kedvező feltételként értékelhetjük, az AT (*all terrain* = minden terep), valamint az MS (*mud & snow* = sár és hó) típusokkal kevésbé vagyunk szerencsések. Az MT abroncsok persze csak akkor igazán hatékonyak, ha futófelületük mélysége eléri vagy meghaladja a 10 millimétert. Ez alatti értéknél körülbelül annyit tudnak, mint az egyszerű, utcai abroncsok.

Haladni csak pontosan, szépen...

Ha úgy látszik, a keréknyom mélyebb, mint kocsink hasmagassága, próbáljunk a keréknyomok közt utat lelni, de erős az esélyünk, hogy egy helytelen kor-

mánymozdulat vagy terepegyenetlenség miatt a kocsi a keréknyomba csúszik. Gyors ellenkormányzással és nagy gázadással még megpróbálhatjuk továbbvinni a félig keresztbe fordult autót, ami jobb esetben sikerül-ni szokott, ha viszont megfeneklik a technika, akkor már többnyire csak a traktor segít.

Ha viszonylag rövid szakaszt kell a mély sárban megtennünk, eldönthetjük, lendületből vagy erőből akarjuk-e leküzdeni. Nagyobb sebességgel belehajtván fennáll a nem látható tuskóval, kődarabbal történő ütközés veszélye, ami futóműsérülést, esetleg a differenciálház törését okozhatja. Ezenkívül a benzines gépek motorterebe csapódó víz a forró kipufogón és motorblokkon gőzzé válva és a nem megfelelően szigetelt gyújtáselosztóban lecsapódva a motor leállítását okozhatja.

A másik esetben, helyesen megválasztott sebességfokozat mellett, motorunk erőtartalmát be tudjuk osztani, és viszonylag kis sebességnél még a manőverezésre is van lehetőségünk. Általában megfelel a *kis sebesség* – *nagy nyomaték* elvének alkalmazása, ez természetesen olyan körülmények közt értendő, amikor a normális városi autóst már csak a látványtól is a szívroham kerülgeti.

A mély keréknyomban bukducsoló autóval előfordulhat az is, hogy a folyamatosan csúszó, pörgő kerekek valamelyike keményebb talajt ér, mire a kocsi hirtelen kiugrik a kerékvágásból – az árokba, vagy a fák közé. Az előbb említett elv alapján ennek is csökken a veszélye, emellett lényeges az állandó szoros kormányfogás is, hogy a kitérésekre azonnal reagálhassunk.

Aztán előfordul persze az is, hogy az autó váratlanul fölhasal a két nyom közti bakhátra. Ha ilyenkor erőltetjük a továbbhaladást, a kerekek biztosan kikaparják az alattuk lévő talajt, ezzel megszűnik a szükséges tapadás. Ezért próbáljunk azonnal visszatoltni, és újra kiszállva mérlegelni lehetőségeinket. Lehet, hogy nagy lendülettel átsúszunk a mélyebb szakaszon, de lehet, hogy itt kell visszafordulnunk, és az is lehet, hogy végül itt töltjük az egész éjszakát. Ki-ki vérmérséklete szerint.

Általában igaz, ha megállapítottuk, hogy a sár és víz alatt nem túl mélyen viszonylag kemény talaj van, akkor bátran autózhatunk felező nélkül is. Természetesen számolnunk kell a felcsapódó víz okozta páráképződés következményeivel.

Hegyen sem könnyű...

Érdemes még megemlíteni, hogy igen eltérőek a terepezés feltételei sík- és hegyvidéken. Nem csak a domborzat miatt. Az agyagos, vörös vagy barna erdőtalaj általában még a szappannál is jobban csúszik, az erős kaptatókon keresztben is, hosszában is vízmosá-

sok húzódnak, sokszor nagy az oldalcsúszás veszélye. Egyedül, szerszámok, segédeszközök nélkül könnyen bajba kerülhetünk. Szóval kötél, ásolapát, hosszú emelő és persze a csörlő – annak, aki ezt anyagilag megengedheti magának. És hát nem utolsósorban két-három utas, segítő, vadásztárs. Ahol üresen nem tud felmenni a kocsi, ott két-három ember súlyával terhelten biztosan felmegy.

Végezetül még annyit: kezdő terepjárós jól teszi, ha gyakorol egy kicsit, de segítséget mindig vigyen magával. Legjobb, ha vállalkozó szellemű terepjárós barát segítő autóval biztosítja az azonnali mentés lehetőségét.

És ha a segítő autó pont egy Jeep...

A Jeep története 1940 nyarán kezdődött, jellemzően egy katonai járműpályázat kiírásával. A Willys cég is megépítette a maga terepjáróját, Quad néven, kapcsolható összerakékhajtással, 2,2 literes motorral. A Ford és a Bantam cég gyártmányaival szemben a hadsereg igényeinek ez a típus felelt meg legjobban. A sorozatban gyártott típusok közül az első a Willys MA jelű volt, ezt követte az MB típus, amelyet a második világháborús filmekből ismerhettünk meg. Valóban a háború összes hadszínterén jelen volt, számtalan speciális változatban létezett. Eisenhower tábornok a győzelemhez szükséges legfontosabb harci eszközök közé sorolta a háborút értékelve. A normandiai partraszállás ötvenedik évfordulója alkalmából még sok szép darabot lehetett megcsodálni az eredeti helyszíneken rendezett találkozókön.

A háborúban kitűnően bevált terepjáró polgári változata a CJ modell volt. Alapvetően mezőgazdasági használatra szánták, de népszerűsége miatt szükségesé vált fejlesztése. A CJ2A típust már módosított váltóval és tengelyekkel gyártották 1949-ig. A CJ3A változatot 1948 és 1953 között bocsátotta ki a cég, erősebb váltó- és osztóművel ellátva. 1953-ban mutatkozott be a CJ3B, változatlan köbtartalmú, de növelt kompressziójú motorral. Az ötvenes években készült egy hathengeres erőforrás is. 1954-ben új katonai járműként megjelent az M38A1, majd polgári változataként

a CJ5-ös típus. 1966-tól ezt a változatot gyártották a V6-os Dauntless motorral is, egészen 1983-ig.

1970-ben a céget átvette az American Motor Corporation. 1972-ben a CJ5-öst már 3800 cm³-es AMC motorral is szerelték. 1971-től a CJ5-ös némiképp átalakított változataként jelent meg a Renegade. 1976-ban mutatták a hetedik generációt képviselő CJ7-est. E sorozat csúcsmoделlje volt a Jeep Laredo, később a Jeep Limited. 1986-ban került sor a Wrangler gyártásának megkezdésére, ezzel a CJ modellek kora véget ért. A Wrangleren több új műszaki megoldást alkalmaztak, a 2,5 literes négy- és a 4,2 literes soros hathengeres motor befeccskendezéses üzemanyag-ellátást kapott, a váltó, a fékrendszer, a rugózás, a futómű többé-kevésbé megújultak. Ezt a típust is több változatban állítják elő.

Tapasztalatok...

A CJ sorozat hazánkban futó darabjaira jellemző, hogy többnyire átalakított járművek. A soros hathengeres, illetve V8-as motorok tartós, de nagy fogyasztású gépek.

Tipikus hibajelenségeik közé sorolható a hátsó féltengely fogazásának kiverődése, a kardáncsuklók kopása, törése szintén nem számít rendkívülinek. A CJ-k alváza fokozott igénybevétel esetén megerősítést igényel, főként, ha idősebb, kissé korrodált példányról van szó.

A Wrangler típusnál előfordulhat a motor és váltó tartóbakjainak szakadása, törése, a kardáncsuklók ezen a típuson is fogyóeszköznek számítanak. Viszonylag költséges a kuplung nyomcsapágy, valamint a kerékagyak cseréje.

A felsorolásból látszik, hogy a Jeep méltó híréhez. Az említett hibák is csak rendszeres fokozott igénybevétel esetén tapasztalhatók. Az időnkénti javítással járó költséget és bosszúságot azonban sokszorosan ellensúlyozza a kitűnő terepjáró képesség, a nagy teljesítményű motor és az egyedi megjelenés, mivel a tulajdonosok többsége saját igényei és ízlése szerint építi, alakítja járművét. Erre a terepjáróra érvényes talán leginkább a szólás: mutasd a kocsidat, megmondom ki vagy!

A legújabb, 2004-es Jeep Grand Cherokee „Columbia Edition”

A legújabb, 2004-es Jeep Wrangler „Columbia Edition”

Az üregi nyúl nem éppen a legelterjedtebb vad Magyarországon, mégis egész évben vadászható. Vadászata, mivel elsősorban éjszaka aktív, minden érdeklődő számára ígéretes lehet. S hogy miről lehet felismerni jelenlétét, aktivitását?

Az üregi nyúl nyo-

Az üregi nyúl hazánkban sokfelé megtalálható, kedveli a homokos és egyéb, laza talajú élőhelyeket, ahol könnyen áshat kotorékot magának. Szereti a füves pusztákat, a ligeterdőket és a dombvidéket egyaránt.

Lábnomának alakja ovális, hátsó végén csapott. Az ujjak általában nem különülnek feltűnően el, de a körmök lenyomatai a legtöbb esetben jól látszanak. Lábnomában 4 (mellső lábak) és 5 (hátsó lábak) ujj fedezhető fel. A nyom hosszúsága 15–20 mm. Jellemző Y alakú nyomképe van, melynek hosszúsága 15–25 cm, és nagyjából ez az egyetlen elkülönítési lehetőség a mezei nyúl hátrahagyott hasonló jeleitől.

Az üregi nyúl vackát mindig földbe ássa, melynek több kijárata is lehet. Előnyben részesíti a fák, bokrok tövét, ahol a gyökerek között nehezebben omlik rá a vár teteje. A kotorék kijárata általában nehezen fedezhető fel, mivel sűrűn fedett helyen van. A kijárat átmérője 10–15 cm körüli. Általában több állat él együtt telepeket alkotva. Érdekes, hogy elléskor egy teljesen elkülönített ellőüreget kapar magának, amelyet szőrrel, füvekkel bélel, és itt helyezi el a nyúlfiakat. Ezt a fészket nehéz felfedezni, mert az anya mindig gondosan betemeti a bejáratot, de általában a 20–40 cm átmérőjű, lapos rész, ahol szinte semmi növényzet sincs, és elképzelhető, hogy a föld ki volt ásva, majd vissza lett dörgölve – az már gyanús kell, hogy legyen.

Elsősorban füvet, lágyszárú növényeket,

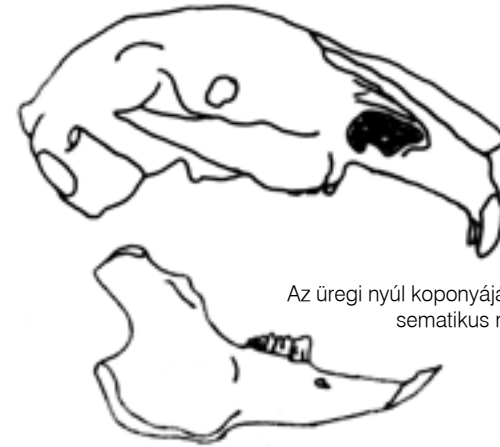
Az üregi nyúl baktató (fent) és szaladó (lent) nyomképe

Váltó (balra)

„Nyúlparlament”, üregi nyúl ürülékének halmaza (fent)

Üregi nyúl ürülékének sematikus rajza

Az üregi nyúl koponyájának sematikus rajza

gabonát, gyökereket fogyaszt. Télen lehántja a fák kérgét, amit a fehérítő ágakról már messziről észre lehet venni. Fognyomai jól kivehető hosszanti vájak formájában jelentkeznek. A bokrokat, cserjéket kb. 50–70 cm magasságig felrágja, miáltal a növény úgy néz ki, mintha alulról vízszintesen egyenesre nyesték volna. Ritkábban gombákon is megtalálhatjuk széles harapásnyomait.

Hulladéka bogyo alakú, átmérője kisebb mint 1 cm. Állaga masszaszerű, nem annyira széteső, mint a mezei nyulé (bár ez nagymértékben függ a rendelkezésre álló táplálékoktól), míg színe sötétbarna, illetve fekete. Szaga utalhat az állat által elfogyasztott táplálékra. Jellegzetesen az ún. „nyúlparlamenten” ürítkezik, amely egy kör alakú kis ürülékdomb, rengeteg bogyóval. Átmérője 20–40 cm, a közepétől kifelé haladva általában csökken a bogyók mennyisége, és a legszélén gyakran zöld mohagyűrű veszi körbe.

Üregi nyulak közelében gyakran lehet hallani finom, halk dobolást, mely az állat nyugtalanságát jelzi, esetleg egymás közötti kommunikációra szolgál. Füttyentő hangja ritkán hallható.

Koponyájának hossza 64–73 mm, szélessége 35–41 mm. Metszőfogai fejlettek, fehérek és az első közepén hosszanti barázda fut végig. Fogképlete: 1(1)033/1023=26(28).

Élőhelyükön sokfelé találhatunk kaparásokat (kb. 4-6x10 cm hosszú és széles, 5 cm mély kis lyukak) fák, bokrok környékén, ahol gyakran a kikapart földkupacon vizeletet és egy bogyót is felfedezhetünk.

Az üregi nyúl kotorékának egyik bejárata

A vadászat általános erkölcsi alapelveinek megfogalmazása után érdemes sorra venni annak részterületeit is.

A vadászat lehet szenvedély, sport, munka, mesterség, tudomány, és aligha létezik olyan szög-

te, amelyben ne találhatnánk valamilyen íratlan vagy írott szabályt, útmutatást arra vonatkozólag, hogyan járjunk el tisztességgel a vaddal, a természettel, vadász- és más embertársainkkal szemben.

Vadászetika – etikus vadászok

Detrich János

Okkal mondják, hogy a vadászat egyik legősibb, velünk emberekkel egyidős tevékenységünk. E tevékenység módszerei, erkölcsi, lélektani, megítélésbeli oldalai évezredek óta az emberiséggel együtt alakultak, csiszolódtak. Nyugodtan fogalmazhatunk úgy, hogy az emberi faj etológiájával együtt nyerték el mai, korántsem végleges formájukat.

Honnan is induljunk el? A vadászat, azt hiszem, mindig is kiváltság lehetett. Aki ma elmélyed a főemlősök vagy a nagyragadozók élelemszerző, vadászó szokásainak elemzésében, látni fogja, hogy a feladatokat életkor, fizikai adottságok, tapasztalat stb. alapján célszerűen megosztják egymás közt. Az állatcsoportokban is megvannak a zsákmányszerzés szak-

értői, akikhez a hordában, falkában határozott tisztelttel közelítenek társaik. Korai őseink csoportjaiban is kialakult az a hierarchikus rendszer, amelyben a legügyesebb vadászok szerezték meg a csúcshoz közeli vagy csúcspozíciókat. De az emberben egyszer megszületett az irigység. Azután a tehetség, rátermettség által szerzett kiváltság helyét átvette a születés által szerzett jog. A vadászat Európában a legtöbb helyen a földbirtokos nemesség előjoga lett.

A feudális társadalmak megszűnésével, illetve alakulásával szélesebb lehetőségek nyíltak a vadászni akarók számára, szinte függetlenül attól, mely társadalmi réteghez tartoztak. Mondom: *szinte* függetlenül. Magyarországon a hatvanas, hetvenes években még központi irányelv szabályozta a munkás, paraszt és értelmiségi foglalkozású tagok arányát a vadásztársaságokon belül.

A kilencvenes évek elejétől már nem a politika szabályozza a vadásztársaságok társadalmi összetételét, hanem a pénz, a vagyoni helyzet. Bizonyos társadalmi körben elvart, mondhatnám illik vadásznak lenni. Politikusoknak főleg ajánlott, hiszen a vadászat, még inkább az azt követő fehér asztalos alkalmak kötetlensége gyakran hozzásegítette már a résztvevőket megoldhatatlannak tűnő nehézségek elrendezéséhez.

Engedtesék meg néhány ismert, vadászó politikus nevének említése a huszadik század második felének Közép-Európájából. Szívesen vadászott például Kádár János, Nicolae Ceaucescu, Nyikita Hruscsov, Losonczy Pál, Czinege Lajos, bár nevük az ifjabb korosztályok számára már ismeretlen lehet. Itt csak politikus mivoltuk miatt kerültek egy sorba, vadászati kvalitásaik és főleg vadászetikai felfogásuk között hatalmas szakadékok tátongtak.

Ez főként azért érdekes, mert ma is megkérdezheti bárki, hogy milyen vadász az, aki a pozíciója miatt vadászik? Azt mondom, idővel ebből az emberből is válhat jó vadász, és az ellenkezőjére is van példa. Egy biztos: az etikai szabályok mindenkire egy-

formán vonatkoznak. A vétséget pénz vagy pozíció elfedheti, a vétkes azonban az egyik legfontosabb dolgot – tisztességes vadásztársai bizalmát, megbecsülését – nem nyeri el egyhamar.

Kezdjük talán azzal, mit kell ma tennie az embernek, ha vadász akar lenni. Legyen szó itt egy egyszerű állampolgárról, aki a vadásszá válás törvényben meghatározott feltételeinek eleget tesz, anyagi körülményei sem korlátozzák szándékának végrehajtásában. Területen vadásztársaság tagja kíván lenni, a tagságból ajánlója is van, aki korábbi ismeretség, barátság folytán kezességet vállal érte. Először is leszurkolja a több százezer forintos belépési díjat, megvendégeli a társaságot csárdában vagy vadászházban, magaslest épít, de inkább építtet. Eleget tesz a vadászvizsga, fegyvervizsga követelményeinek, ruhát, puskát, löszert vesz a boltban, és kész a vadász!

Hát igen, ilyen is van. Mi az, ami a történetből kimaradt? Először is a vadászjelölti státusba való felvétel. A vadászjelölt egy éven, de legalább egy szezonon át aktívan vegyen részt a társaság életében, hajtóként, vadásztanulóként, vagy akár a téli takarmánynak való kukoricatörésben – az a városi embernek sem válik kárára. Hogy ez így is legyen, azért az ajánlott tartozik felelni, amint a vadásztudomány gyakorlati alapjait is ő kell megtanítsa a jelölt számára, akinek a vadászatokon és a társaság egyéb rendezvényein van módja számot adni a tanultakról. Akad társaság, ahol próbatétel jellegű feladatokat kap a vadászjelölt (pl. nyúzás, zsigerelés), aki ilyenkor jó hangulatban, természetesen nem ugratások céltáblájaként, gyakorlati jó tanácsokkal segítve tanul – nem ritkán mások okulására is. Lehetőleg mihamarabb szerezze meg a fegyvervizsgát, és gyakorolja a sörétes és golyós fegyver használatát. Biztosítsunk számára lehetőséget, hogy a vadászat legtöbb válfajával megismerkedhessen, a szalonkahúzástól a vaddisznóhajtásig.

Ha végül minden vizsgáján tülesett és felkészült-

nek bizonyult, akkor sor kerülhet a vadászavatásra. Manapság ez a sok helyütt már hagyományos megyei vadásznapon, ünnepélyes külsőségek között zajlik le. Ha valamilyen okból ezen a rendezvényen nem tudjuk megejteni új vadászunk avatását, úgy időzithetjük azt a vadászidény egy jeles napjára, például az első októberi fácánvadászat napjára, de lehetőség szerint olyan alkalomra, amikor társaságunk nagy része együtt van. Az új vadász fogadalmátéle szerényebb külsőségek között is érvényes, vadásszá avathat a társaság vadászmestere vagy rangidős vadásztárs is, az új vadász vállát vadásztörrel megérintve.

A szűkebb környezetben sem kell nélkülöznünk az ünnepélyes alkalomhoz illő öltözetet, s ha képzett kürtös van köztünk, szóljon a kürt. Általában adódik lehetőség az új vadász részéről felajánlott szerény vendéglátásra, amely semmi esetre sem alakulhat dáridózássá. A vadászavatást akképpen fogjuk fel, mintha frissen magunk közé fogadott társunk egy más minőségben születne újjá, és miként az újszülött gyermeket a felnőttek, úgy támogassuk mi is vadászéletemek első lépéseit.

Néhány szót ejtsünk a vadászavatás előzőtől részben független másik aktusáról is. Ez arról szól, hogy szokás nálunk a fajnóként első vadját elejtő vadászt amolyan félig komoly, félig tréfás formában újra felavatni, így fácánvadásszá, nyúl vadásszá, róka vadásszá stb. fogadni. A vad elejtését követő ősi rítusok mai formája e szokás, amelyben az első vadját elejtett vadász a vad tetemén hasmánt fekszik, az avató keresztapa és a vadásztársak pedig egy pálcával hátsó felét érintve – és nem megütve – jókívánságot, szellemes személyes – és nem személyeskedő – mondatot, üdvözlést intéznek az avatandó vadászhoz. Az emelkedettség helyét itt inkább a jókedv vegye át, de mint ahogyan játszani is csak komolyan érdemes, hát nyugodtan csempésszünk ide könnyedebb formában néhány alkalomhoz vágó örök szabályt. Nem árt azokat időnként átismételni!

(Kövesi Sándor felvétele)

Beküldés: folyamatosan.

Elbírálás: Havonta egyszer, az addig beérkezettek közül választja ki a szerkesztőség a legjobbkat.

Pályázati feltételek: Bármely hazai hivatásos és sportvadász által beküldhető hazai vagy külföldi vadászati élmény leírása, beszámolója és legalább egy hozzá kapcsolódó fénykép.

Ezt lőttem!

a Magasles havilap pályázata

Érdekes történeteket, kalandokat, izgalmas vadászsákmányokat, útleírásokat várunk. Előnyben részesülnek azok az írások, amelyekből tanulhatunk, illetve amelyek sok informá-

ciót, ötleteket tartalmaznak. A pályázó hozzájárul ahhoz, hogy írását és a hozzá tartozó képet a Magasles c. lapban közlétegyük.

Díjazás: könyvjutalom.

Beküldési cím: ProFo-Kiadó Kft., „Ezt lőttem!”, 1052 Budapest, Fehér Hajó u. 8–10. II/7.

Információ: 1/4-111-111, info@magasles.hu

A „magyar” muflon – ahogy a természetvédő látja

Dr. Kalotás Zsolt

Néhány vadfajunkkal ellentétben a muflon tájidegennek minősítéséről nincsenek viták. Tudjuk, hogy származási helye Korzika és Szardínia, de feltételezik, hogy már ide is betelepítés útján került Kis-Ázsiából. Mindenki által elfogadott tényként kezelhetjük tehát, hogy a muflon a Kárpát-medencébe mindenhoová emberi segítséggel, tudatos betelepítés útján került, sőt még arról is pontos feljegyzések maradtak fenn, hogy a betelepítések hol, mikor és milyen körülmények között történtek. Elsőként 1868-69-ben a Nyitra megyei Ghymesben (a történelmi Magyarország területén) engedtek szabadon állatkertben született példányokat, majd a sikereken felbuzdulva a XIX–XX. század fordulóján a jelenlegi országhatáron belül több helyre is betelepítették. Ekkor került a muflon a Zemplénbe, a Bakonyba, a Vértesbe, a Visegrádi- és a Budai-hegységekbe. Az 1920-as évek-től újabb telepítési kampánynak voltunk részesei. Ekkor a szabadon élő populációk megerősítése érdekében ismételten telepítettek állatokat, sőt ezen túlmenően a Mátrában, a Soproni-hegységben, a Gödöllői-dombvidéken, az Aggteleki-karszton, sőt Somogyban és Fejér megyében (Fehérvársurgó) is engedtek ki muflonokat. A II. világháborút követően az állomány csökkenésére hivatkozva újabb telepítésekkel „segítették” a meglévő populációk nagy részét, és új telepítési területekkel is bővült a skála. Ekkor került a muflon a Gerecsébe és a Pilisbe. A „vadgazdálkodás vadhajtásai” közé sorolható, hogy a szakmabeliek nem csekély megrökönyödésére a 90-es években még a Tisza-tó egy szigetére is betelepítették a muflont. Hogy miért szük-

séges egy tömör történeti visszatekintés, ha egy nem őshonos vadfaj természetvédelmi summázatát kívánjuk megadni? Természetesen azért, mert a telepítések közötti azonosságokat és tanulságokat szeretnénk megtalálni. Mi az, ami közös, amit minden telepítésnél megtalálunk? Ezek az alábbiak:

1. Valamennyi telepítést a vadászati érdekek motíválták.

2. A hegy- és dombvidéki telepítések általában sikeresek voltak, ezeken az élőhelyeken a muflon megmaradt, szaporodott.

3. A tapasztalatok szerint a muflon számára a legalkalmasabb élőhelyeknek a középhegységek azon déli, délkeleti kitettségű meredek oldalai bizonyultak, ahol az erdőket sziklakibúvással mozaikolt lejtősztyepek tarkították.

4. Egyetlen telepítésnél sem végeztek előzetes fel-

mérést arra vonatkozóan, hogy a betelepített muflon milyen hatást gyakorol majd új élőhelyére, az ott élő növény- és állatfajokra.

5. A természet védelméről rendelkező törvény 1997-es hatályba lépése előtti időszakban egyetlen alkalommal sem kérték ki a természetvédelmi hatóság véleményét a muflon-telepítésekről, pedig 1982-től a nem őshonos fajok betelepítésénél ezt már jogszabály írta elő.

Mindezek alapján megállapíthatjuk, hogy hazánkban a muflontelepítéseknek sohasem volt ökológiai megalapozottsága. E nélkül pedig egy nem őshonos faj betelepítése durva, átgondolatlan beavatkozás a természetes flórába és faunába. El kell azonban fogadnunk tényként, hogy a telepítések a faj megmaradása szempontjából si-

keresek voltak, hiszen a muflon középhegységi ökoszisztémáink állandó tagjává vált, és ma már úgy kell számolni vele, mint egy olyan vadfajjal, amely közel egy évszázada jelen van a hazai erdei ökoszisztémákban. Egyértelmű az is, hogy a muflon nem sorolható az invazív fajok közé, hiszen a vadászat és a kontinentális kemény és havas telek bizonyos mértékig féken tartják, szabályozzák állományát, ezért nem hódít meg újabb és újabb területeket. A természetvédelem számára a gondot az jelenti, hogy a muflon csekély erdőgazdasági kártételén (hántás, rágás) túl bizony akár végveszélybe is sodorhatja középhegységeink lejtősztyepp zónájában és a köves vázталajain élő ritka lágyszárú növényfajokat.

De miért is tartjuk ilyen veszélyesnek ezt a jámbor kérődzőt? Tudjuk, hogy a juhfélék – így a muflon is – legeléskor nem nagyon válogatnak, tehát minden nem mérgező és nem tüskés, tövises növényt lelegelnek, sokszor tövig rágnak. Ennek eredményeképpen élőhelyeiken elszaporodnak az értéktelen, mérgező és szúrós gyomok. A muflon társasan él, a nyáj erősen összetart, ezért táplálkozóterületeiket nem ritkán „túllegelik”. Természetvédelmi szempontból nagy jelentőséggel bír taposásuk is. A sekély termőrétegű, köves vázталajokon különösen a kora tavaszi időszak számít kritikusnak, mert a nedves talajon sokkal erőteljesebben jelentkeznek a taposási károk. Sok helyütt megfigyelhető, hogy a hegyoldalakat helyenként a muflonok gyakran „teraszosra” tapossák, tönkretéve még az eredeti flórát is. Nagyon komoly veszélyforrást jelent trágyázásuk is, amely szintén koncentráltan jelentkezik a táplálkozó- és a pihenőhelyek környékén. A muflon trágyájának hatására a vázталajok nitrogén- és foszfortartalma ugrásszerű-

en megnő, ami az ott élő speciális igényű ritka növényfajok pusztulását, és az agresszív, nitrofil gyomnövények elszaporodást vonja maga után. A muflon jelenléte miatt került végveszélybe a fokozottan védett medvefűl kankalin reliktum populációja a vértesi Fáni-völgyben, a túltartott muflonállomány miatt került a kipusztulás közvetlen veszélyébe a hazánkban kizárólag a Bükk mészkőrűlő szurdokvölgyeiben előforduló védett poloskavész nevű növény. A magyarországi husáng pilisi állományát is csak vadakat kizáró kerítés megépítésével lehetett megóvni a muflonok rágásától, a kipusztulástól. A Gerecse egykor festői szépségű árvalányhajás sziklagyepjei ma a muflonok rágásának és trágyázásának hatására összefüggő gyomtengerek. És a példákat lehetné még sorolni...

Nem túlzás tehát az állami természetvédelemnek a Nemzeti Környezetvédelmi Program Természetvédelmi Alaptervében kinyilvánított álláspontja, hogy a védett természeti területeken, de különösen a nemzeti parkokban a muflon jelenléte nem kívánatos. Sajnálatos, hogy a muflon hazai állománya az elmúlt időszakban tovább növekedett, számuk napjainkra meghaladja a 10 ezer példányt. Ez egyértelműen jelentősen túltartott állomány, jelentősen csökkenteni kellene!

Dianák klubja

A Vadászati Kulturális Egyesület kezdeményezésére több száz hölgyvadász részvételével 2003. október 29-én a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium kultúrtermében megalakult a Diana Hölgyvadász Klub.

A rendezvényen részt vett *Pintér István*, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium főosztályvezetője, valamint *Pechtol János*, az Országos Magyar Vadász Kamara főtitkára. Köszöntőjükben mindketten kiemelték, hogy az általuk képviselt hatóság, illetve érdek-képviselői szerv támogatja és segíti a klub működését. Fontosnak tartják azt a szerepet, amelyet a női vadászok vállalhatnak a vadászat társadalmi megismertetésében és népszerűsítésében. *Csekő Sándor*, a Vadászati Kulturális Egyesület el-

nöke rövid tájékoztatást adott azokról a rangos eseményekről, rendezvényekről, amelyeket az egyesület indított el. Tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a Diana Hölgyvadász Klub a Vadászati Kulturális Egyesület keretén belül fog működni. A klub elnökeként *Bán Beatrix* a szervezőmunkáról, a klub céljairól, *Bíró Gabriella*, a klub titkára a szervezet felépítéséről, működéséről adott tájékoztatást. A klub elsősorban a megyei csoportok önszerveződő tevékenységére épít. A megvalósítandó programok között vadász csereprogramok, lövészgyakorlatok, versenyek, képzőművészeti táborok, bálók, nyári vadásznapok szerepelnek. A legközelebbi országos rendezvényre a 2004-es FEHOVÁN kerül sor.

Dr. IM.

LÁBOD Kedvezményes
tarvadászat
Lábon

Dámborjú kilövése
húselvitellel: . . 15 000 Ft

Dámtehén kilövése
húselvitellel: . . 20 000 Ft

**Kedvezményes
dámikavadászat!**

További infó: 82/548-031
E-mail: labodrt@externet.hu

Barkácsolás, és amit tudni kell róla...

Török András Mátyás

A barkácsolás szó a nem vadászok számára leginkább a fűrást-faragást, ezermesterkedést jelenti. Nem véletlenül, hiszen nem egy ritka, hanem egy feltételezhetően kifejezésről van szó, amelynek „kétértelműsége” csak a vadászok számára egyértelmű.

Talán nem érdektelen elsőként azt a kérdést megvizsgálni, voltaképpen hogyan került e kifejezés a vadásznyelvbe? A rendelkezésemre álló kezdeti szakirodalom – pl. PÁK DIENES: *Vadásztudomány* (1892); BÖLCSHÁZAI BELHÁZY JENŐ: *A vadászati ismeretek kézikönyve* (1892); CSERSZILVÁSY ÁKOS: *A vadászat mestere* (1896); KÉZDIVÁSÁRHELYI BENKŐ PÁL: *A vadászat* (1935) – nem említi a barkácsolást mint vadászati módot, azonban KÉKESY LÁSZLÓ *A magyar vadász kézikönyvében* (1925) már említést tesz róla, és ekképpen ír: „Sok vita volt már afőlt, hogy ez a szó eredetileg mit jelentett.”

Az biztos, hogy a fogatról történő vadászat nagy múltra tekint vissza, hiszen az egykori kezdetleges, előltöltős fegyverekkel nem lehetett nagy távolságra löni. Emiatt egy ötletes vadászati mód kiagyalására volt szükség.

A barkácsolás szépségét, eredményességét három

szempont határozza meg: jó lovak, megfelelő jármű (kocsi vagy szán) és ügyes, gyakorlott hajtó, fogatos.

A lovak középnehezkek, jól húzóak, nyugodt természetűek legyenek. Állják a lövést és a lőtt vadhoz is oda lehessen menni velük. Ugyanis olykor az elejtett vadat – kifogva valamelyik lovat – a kocsihoz kell húzatni. Azok a lovak, melyek a kocsi megállásakor rázzák a fejüket, nyugtalanok, lehetetlené teszik a pontos lövést. Ez pedig jobb esetben hibázáshoz, rosszabb esetben pedig sebzéshez vezet. A lovak izgága viselkedése arra enged következtetni, hogy egykoron irányukba vagy a fejük felett lőttek el.

Ha a szán elé efféle nyugtalan lovat fogtak, akkor érdemes leszállni a fogatról, és úgy löni. Télen, fagyott talajon, jégbordákon és persze hóban elengedhetetlen a szeges patkó használata. Nem közömbös a lovak színe sem, télen a sűrű vagy világos deres a megfelelőbb, máskor pedig a sötétebb színűek az alkalmasabbak. Nyerítő, prűskölő, horkantó lovat ne használjunk!

A lószerszám minél egyszerűbb, de igen erős legyen, mert borulás, süllyedés vagy egyéb baj esetén gyors kikötésük és a szerszám épsége csak így garan-

tálható.

A kocsi vagy szán csendes járású, fordulékony, könnyű legyen, és rendelkezzen a vad szállításához alkalmas hellyel. A vadásznak kényelmes legyen az ülőhelye, ugyanakkor a gyors és biztonságos le- és felszálláshoz megfelelő hágcsó álljon rendelkezésre. Igen gyakori és egyben a legszebb és legizgalmasabb módja a vad elejtésének, amikor a vadász menetközben lelép a fogatról, meglapul vagy fa mögé rejtőzik. A továbbhaladó fogat megnyugtatóan hat a vadra, eltereli a figyelmét – így a kiszemelt zsákmányt biztonságosan és könnyebben lehet elejteni. Síkvidéken a lövés biztonság leadása miatt ne szálljunk le a fogatról. Igaz, így a vad elejtése már nagy rutint igényel, mivel a kiszemelt példány továbbmehet, elszaladhat, vagy ha többen vannak, keveredhet. Ilyenkor nagy a rossz lövés vagy a sebzés veszélye – ezért inkább legyünk türelmesek: vagy minden kétséget kizáróan keressük meg a már kiszemelt példányt, vagy ne is lőjünk.

Hegyvidéki területen a jó féken kívül szükség van erős lánkra, mellyel egy-egy derekabb lejtőn kikötjük

a fogat hátsó kerekeit, vagy a csúszhatás csökkentésére a szán talpára tekerjük. Kritikusnak látszó útszakasz előtt ajánlatos a fogatról leszállni, és gyalogosan követni. A hosszas ülés és zötykölődés után jót is tesz egy kis séta elgémberedett izomzatunknak.

A hajtó vagy fogatos jól ismerje a lovakat, a területet, és ne feledkezzen meg arról a tényről sem, hogy most nem ő vadászik, tehát mindig úgy álljon meg, hogy a vadász és kísérője is lássák a vadat. Ehhez igen jó érzék és persze jóindulat kell.

A lovakat ne hajtsa túl, tartson rövid pihenőket – lehetőleg azon a területén, ahol nem várható vadmozgás.

A fentebb leírt vadászat a barkácsolás, melyet azonban elődeink csak akkor használtak, ha sík, fedetlen terepen a vad cserkelő vadászata már nem vált be, esetleg segítségül szolgált a csökkent mozgásképességű vadászoknak. A vadászat azonban „gyalogos sport”, szépsége is ebben rejlik. Már csak azért is, mert a meg-megálló, sétáló vadász csak legkisebb mértékben zavarja a vad nyugalmát.

Mit ér, ha Magnum?

Szakértők által összehasonlítva a 12x70-es és 12x76 Magnum jelzésű sörétes töltényeket, az előbb említett 32 gramm, 3,5 milliméteres átmérőjű ólom sörétszemet tartalmazott, míg a Magnum ugyanebből nem kevesebb mint 42 grammot, vagyis 30%-kal többet. Teljesítménye azonban nem volt arányban ezzel a százalékkal. A kísérlet szerint a sörétraj átmérője csupán 15%-kal növekedett, s mivel nehezebb töltet, ezért sebessége is kisebbnek bizonyult hosszabb távra, a mérések alapján. S valójában akkor járunk közel az igazsághoz, ha a Magnum patronteljesítményét 10%-kal tartjuk a standard 12x70-es fölöttinek. Mindez természetesen csakis egyforma sörétátmérőjű, gyártmányú töltényre, azonos csőhosszúságú és szűkítésű puskákra vonatkozik. Tehát a Magnumok korántsem sokkal jobbak a szokásosnál, csak 5-10%-kal nagyobb a hatásvos lőtávolságuk.

Vadászmozaik

Nosler AccuBond

A nagy lövedékgyártók közül talán a hírneves amerikai Nosler cég „ébredt” utójára, nevezetesen csak nemrégiben fejlesztette ki a belső ólommagot kémiai kötással rögzítő rézburkolatú saját lövedékét. (Ilyen eljárást már évek óta használ pl. a Norma az Oryx elnevezésű termékénél.) Ez az újfajta AccuBond elnevezésű lövedék külsőre leginkább a Nosler Ballistic Tiphez hasonlít, fehér műanyag csúcsban végződik, s gyári tesztkísérletek tanúsága szerint becsapódás után tömegének mintegy 60-70%-át őrzi meg, ennyi marad egyben. Külső burkolatanyagának nem a gyakoribb tombakot, hanem tiszta rezet választották. Egyelőre .270, 7 mm, .30, .338 és .375 kaliberekhez készül, mindhez csupán 1-1 lövedéktömeggel. A választék 2004-ben bizonyára erősen bővülni fog.

(a szerző felvétele)

(Kövési Sándor felvételei)

28. Nemzetközi Vérebverseny

Kaszópuszta, 2003. november 6–8.

„Akkor jövünk, ha másnak nincs esély,
Át sűrűkőn, a sebzett vad nyomán
Rátalálni gyereünk, vezess, kutyám,
Jól van, látom, itt a véres levél.
Most megmutatjuk mi is talán,
Mi még az ősi vadászszenvedély.”

(Hullwerscheid)

1983 és 1993 után immáron 2003-ban is hazánkban rendezte meg a Nemzetközi Véreb szövetség, a Magyar Véreb Egyesület és a HM Kaszó Rt. e rangos versenyt, amely vérebes körökben igazi ünnepnek számít. A megnyitón 12 ország zászlaja lobogott és 9 nemzet 10 szervezete indíthatott 2 versenyzőt. Közülük azonos volt a hannoveri vérebbel és a bajor hegyi vérebbel indulók száma is. Az időjárás tekintetében jobbat kívánni sem lehetett volna, igaz, éjszakánként kisebb-nagyobb eső borzolta a kedélyeket, de ez a nagy rutinnal bíró kutyák esetében nem jelentett problémát. A magyar színeket Szeifer Szabolcs, a

Verga Rt. hivatásos vadásza Heiteri Ador nevű hannoveri kanjával és Ozvári Zoltán, a Sefag Rt. hivatásos vadásza Répcementi-Nyomkereső Amanda nevű hannoveri szukájával képviselte.

A verseny első napján Szabolcs és kutyája kontrollkutyaként indult egy olyan sebzéshez, amelyen már ketten is „elvéreztek”. A megkezdett munkát – az est leszálta miatt – abba kellett hagynia, így a másnap tartogatott még izgalmakat. A munka folytatására reggel került sor. A bírói kör rutinos tagja – Zilai János karapancsai fővadász – kérésére a korona a nyiladékon várakozott addig, amíg a kutya biztosan fel

nem veszi a nyomot. Innen láthattuk, hogy a sebzett szarvas a nyiladékon átváltva megiramodott, nyomában a kutyával. Innentől vált igazán érdekfeszítővé a dolog! Egy idő után mindenki fülelni kezdett, és várta a kutya állóra csaholását. Kb. 1 óra múlva telefonon jött az értesítés, hogy a favágók egy kutyát halálnak ugatni egy helyről. Aki tudott, magasabb sebességre kapcsolva ment a megadott helyszín felé. Az ugatáshoz közelítve pazar látvány tárult a korona tagjai elé. Egy kerítés mellett a kutya meg-meg-villanva folyamatosan helyben tartotta a sebzettet. Így egy magaslesről jól láthattuk azt is, hogy a kutyavezető szél alatt hogyan közelíti meg a sebzettet, és váltja meg szenvedéseitől. Parádés munka volt!

A bázisra visszaérkezve Szeifer Szabolcs újabb munkára indult, és itt is kiváló eredményt produkált ketten a kutyájával.

Itt érdemes megemlíteni azt a tényt, hogy Szeifer

Végeredmény

I. Szeifer Szabolcs, magyar, *Heiteri Ador* nevű hannoveri véreb kutyájával

1. munka: 3600 m vezetékmunka, 6000 m hajszsa, I. díj, 224 pont (maximális);
2. munka: 2000 m vezetékmunka, 4200 m hajszsa, I. díj, 219 pont.

II. Marc Kotnauer, cseh, *Donar Ronva* nevű bajor hegyi véreb kutyájával

1. munka: 3400 m vezetékmunka, 700 m hajszsa, I. díj, 209 pont.

III. Walter Höttl, német, *Falk von Diamanstein* nevű bajor hegyi véreb kutyájával

1. munka: 2100 m vezetékmunka, 800 m hajszsa, I. díj, 189 pont.
2. munka: 400 m vezetékmunka, 4000 m hajszsa, I. díj, 188 pont.

Szabolcs és kutyája nagy valószínűséggel történelmet írt, ugyanis a legöregebb vérebesek sem nagyon emlékeznek arra, hogy valakinek sikerült volna egy napon belül – versenyen – két ilyen eredményt produkálnia. A végén derült csak ki, hogy a kettő közül bármelyik előtte lett volna ahhoz, hogy a kupát elhódítsa.

Mindenkinek öröme-re szolgált az is, hogy a Nemzetközi Véreb szövetség taggyejesületeinek delegációi és az ér-

deklődők mintegy 250-en – nagyrészt családosul – szemmel láthatóan jól érezték magukat az itt töltött időszak alatt. Nagy részük kíváncsi volt a kutyák munkájára is, többször előfordult az is, hogy egy kutyát 30-40 fős korona is kísért a háromfős bírói körön felül. A három nap alatt 15 értékelhető munka volt, ennek eredményeként 17 vad került terítékre.

Kammermann Péter

Vadászmozaik

Amerikai vadászati bibliográfia

Alighanem módfelett jó hír az angol nyelvű vadászirodalom (is) gyűjtőknek, hogy M. L. BISCOTTI szerkesztésében *A Bibliography of American sporting books* cím alatt kiadták az összes, 1926 és 1985 között USA-ban megjelent horgászattal, vadászattal, fegyverekkel foglalkozó szak- és szépirodalmi könyvek teljes jegyzékét. A könyvet csupán átlapozva is látszik, hogy a legtöbb művet horgászatról jelentették meg, de vadászati jellegű és vadászfegyveres is hihetetlenül sok napvilágot látott ezen időszak alatt. A mű közvetlenül a kiadótól rendelhető meg: Meadow Run Press INC., P.O. Box 370, Far Hills, NJ 07931 USA. ISBN 1-886967-06-7.

Veszélyes dörrenés

Egyes fülész szakorvosok vizsgálatai alapján már egyetlen puska lövés is elég lehet ahhoz, hogy a vadász hallását károsítsa. Az átlagosnak számító 6,5x55-ös kaliberű golyós puskák dörrenése 164 decibellel éri a fület. Összehasonlításképpen: 140 dB-nél magasabb érték már tartós hallássérüléshez vezethet.

Így aztán nem csoda, hogy – a statisztika szerint – minden második vadász többé-kevésbé halláskárosult. A lötéri próbák alapján legfülkímélőbbnek a .22 Long Rifle kaliberű kispuska bizonyult. Ennek ilyenét értéke 121 dB.

A 12x76 Magnum sörétesnél ez

a szám 155 dB, míg a legkárosabbnak természetesen a különböző golyós magnumok találtak, pl. .375 Holland & Holland Magnum. Ezek dörrenése a 180 dB-t is túlszárnyalja! Az orvos nyomatékos tanácsa, hogy a nimródok ne csak lőtérre, hanem vadászaton is éljenek a különböző típusú fülvédőkkel. Ma már olyan széles a választék, hogy mindenki megtalálhatja az izlésének megfelelőt. Szintén jó megoldással kecsegtetne a golyós puszkákra szerelhető hangtompító alkatrész, de a legtöbb országban nem engedélyezik a felszerelését, mert használata ugyan védi a lövész fülét, de megkönnyíti az orvvadász hajlamúak tilosban járását. Lebukásuk kockázatát minimálisra mérsékelné.

XIII. Nemzetközi Solymásztalálkozó

Orosháza, Gyopárosfürdő, 2003. október 22–26.

csoport solymásztott és a legtöbb zsákmányt ejtették el. A négy nap alatt 77 fácánt és 26 nyulat fogatunk, és szerencsére egyetlen madár sem veszett el vagy sérült meg.

A nap végén minden vadász és látogató részére felfrissülést nyújtott a kiváló gyógyvíz. Az egyre szebb, fejlődő „gyöngyszem”, Gyopárosfürdő, tartalmas programot szervezett a város és a fürdő vendégei számára (solymász-, vadász-, természetvédelmi kiállítás, ragadozómadár-bemutató, csikós-bemutató...).

A nemzetközi találkozót nemcsak a külföldi solymászok, hanem a város és környékének polgárai és a fürdő vendégei is egyre jobban kedvelik, igénylik.

*Dr. Lakos István
a találkozó szervezője*

Az Alföld „gyöngyének” nevezett Gyopárosfürdőn hatodik alkalommal gyűltek össze Európa solymásza. A versenyt nemzetközivé az a 11 külföldi – angol, francia, német, osztrák – tette, aki 23 sólyommal és ugyanennyi kíséreléssel érkezett. A magyarokat 22 solymász képviselte, 29 madárral, míg kísérők négyen voltak. Szarvastól Makóig 10 vadásztársaság területén solymásztunk. Hagyományos barságunk a puskás társakkal nagy örömeinkre tovább erősödött.

A Nagyszénási Petőfi Vadásztársaságé volt az a terület, ahol a legtöbb

A golyós cső bejárata

Sok vadász előtt kevésbé ismert tény, hogy az új golyós puskák jobb hordása érdekében, s főleg azért, hogy a későbbiekben a létező legkevesebb lövedékköpenyből származó tombak, illetve réz tapadjon a csőbelsőre, vásárlás után bizonyos mértékű bejárásra van szükség. Egy puskaműves „receptje” a következő: Minden egyes lövés után alaposan, tökéletesen kitisztítani a csövet. Majd minden öt lövés után következzen ugyanez, ügyelve arra, hogy időt kell hagyni a cső lehűlésére is. Kb. 50 lövés elsütése után hagyhatjuk abba a bejáratást. Ha a fegyvertulajdonos mindezt lelkiismeretesen elvégzi, akkor egész biztos lehet benne, hogy a későbbiekben sokkal kevesebb időt kell szánnia a puskapucolásra, mint azoknak, akik nem ezt tették. Ez érvényes minden alapanyagú, gyártástechnológiájú és márkájú golyós puskacsőre. Valamennyinek bizonyítottan és egyértelműen a hasznára válik.

Fanatikus állatvédők

Lebuktak azok a „sötétzöldek”, akik az állatok jogaira hivatkoznak, de azok alapvető igényeivel sem lévén tisztában, hétezer ketrecben tartott nyércet engedtek szabadon a finnországi Karleby településen, ugyanakkor a magánkézen lévő prémtelep berendezéseit is vandálul szétrombolták. A nemzedékek óta ketrecben tartott állatok döntő többsége a környező erdőbe húzódott, nagy károkat okozva a helyi faunában. Skandináviában sajnos egyre „divatosabb” tetteknek számítanak az ilyen cselekedetek, a militáns állatvédők által az éj sötétjében végrehajtva.

Buffalo Bill puskája?

A világhírű Norma töltevénygyár fegyvermúzeumában található egy XIX. századbeli Colt gyártmányú, ötlövetű, dobtaras revolverpuska. Modell 1855-ös,

.58-as kaliberű, elöltöltős, külső kakasos, újszerű állapotban lévő vadászfegyver. Gyári száma: 10044. A tus jobb oldalába egy szép ezüst lapot illesztettek, s rajta a következő véset látható: Presented by Samuel Colt Co. January 2th 1855. To Col. William F. Cody. Azaz: Samuel Colt és társai által William F. Cody ezredesnek ajándékozva 1855. január 2-án. A Magasles szerkesztője vette észre, hogy korabeli ügyes hamisításról van szó, mert az adott időpontban William F. Cody mindössze kilenc esztendő volt, s módfelett valószínűtlen, hogy a neves Colt cég egy akkor még ismeretlen gyerkőcnek – megelőlegezve számára a tiszteletbeli ezredesi rangot is – golyós vadászpuskát ajándékozzon. Ez a Colt ismétlődően mindenestre igazi kuriózumnak számít, sajnos már lehetetlen kideríteni, ki és miért manipulált vele az 1800-as esztendőkből. Mindenesetre biztosnak tűnik, hogy „Bivaly Vilinek” semmi köze sem lehetett hozzá.

Vadászmozaik

Gemenc képekben

Gemenc képekben címmel Budapesten a Szépvölgyi Business Parkban képzőművészeti alkotásokkal, valamint *Pétervári Gábor* fotóival mutatkozott be a Gemenci Erdő- és Vadgazdaság. A vadgazdaság hét éve szervez nyári képzőművészeti alkotótáborokat. A kiállítás a gemenci tájjal, annak gazdag állatvilágával szeretne volna a látogatókat megismertetni.

Régi, de jó

A mellékelt rajzon látható felettebb praktikus automatikusan felcsavarodó fegyverszifj ötlete SCHNEIDER ÁRPÁD *Vadászati fegyvertan* című, a XX. század elején megjelent könyvéből származik.

Akkoriban aránylag gyakran készítettek ilyen szerkezetet, rendszerint sörétes puskák tusába. Ez főként olyan vadászok számára előnyös, akiket lövésnél zavar a szifj, ugyanakkor a fegyver hordozásánál mégsem szívesen nélkülöznék. Mint minden ésszerű dolog, ez is módfelett egyszerű: egy, az agyban rögzített csigára csavarodik fel a szifj, amelyet szalagrugó forgat. A szifj végén fémkarika található, mely a csövön lévő kampóba akasztható, s ha nincs rá szükség – megkezdődött a hajtás – onnan eltávolítva az egész magától felcsavarodik, eltűnik a puskatus üregében. Akinek megtetszett az ötlet, ma is bármelyik ügyes fegyverműveléssel elkészítheti a saját fegyverébe.

Újféle fegyvertek

A német Hubertus cégtől szereshető be az idén kitalált, piacra dobott, újszerű, puha zöld lódenanyagból készített hosszú puskatok, amelyet a fegyveren lévő szíjjal lehet vállra akasztani. Tünelmes gyorsan, minden zaj nélkül eltávolítható róla. Felettebb praktikus találmány.

Chapuis újdonság

Az 1920-as években Jean Chapuis alapította francia Chapuis Armes cég főleg a minden szempontból kitűnő dupla golyósai révén vált ismertté, elsősorban Nyugat-Európában. Idén viszont kifejlesztettek egy ötletes szerkezetű forgó tolózárás ismétlődőpuskát is, amely – vélhetőleg – roppant sikeres, keresett lesz a közeljövőben, talán Magyarországra is eljut. Angolszász kifejezéssel élve „Take Down”, azaz gyorsan szétszedhető-összerakható megoldással készült golyós. Leginkább a már nem gyártott M.66S jelzésű Mauserre és a M.84-es Basserre emlékeztet. Rövid záras, közvetlenül a csőben három szimmetrikusan elhelyezett szemölcsessel retesz.

A német IWA kiállításon mutatták be először az érdeklődő közönségnek. Feltétlenül divatos darab, mint minden más gyorsan cserélhető csövű (egyben kaliberű) golyós. Hiszen az utóbbi esztendőkből sok európai országban egyre szigorúbbak lettek a vadászpuskatartás feltételei. Nem egy helyen már sajnos felső határt szabnak a megszerezhető fegyverek számának. Aki több kaliberrel szeretne vadat ejteni, az logikusan a cserélhető csövű golyósoknál köt ki, hisz bármennyi különböző ürméretű csövet vesz hozzá, azokkal együtt is csupán egy vadászpuskának számít.

Azok a csodálatos félautomaták

Valahol azt olvastam, hogy világviszonylatban ma a legtöbb apróvad vadász bockot vesz. Ugyanezen kimutatás szerint a hagyományos

duplák – sajnos! – egyre jobban háttérbe szorulnak, míg a félautomaták lassan, de biztosan törnek előre.

Azt talán mondanom sem kell, hogy mind között a legmodernebb vadászfegyverek épp az utoljára említettek. Ám korszerűség ide vagy oda, azok is már jó száz esztendeje forgalomban vannak. „Egynéhány kiváló mesterlövők – sőt egyéni gusztusom szerint, maga a legkiválóbb is – Browningokkal puskázott!” – írta Széchenyi Zsigmond, alighanem Draskovich Ivánra célozva, aki 16-os Browning M. 5-ös félautomatákkal remekelt a XX. század eleji fácán- és nyúlcsatákban.

Köztudomású, hogy Fekete István szintén nagy Browning-rajongó volt, nem is beszélve Horthy Miklós fővadászmesteréről, Nemeskéri-Kiss Gézáról, aki ilyen tizenkettesekkel „aprította” a vadat. 1972-ig összesen 53 665 darabot hozott terítékre, ebből

18 102 mezei nyulat, 15 697 fácánt, 3415 vadludat és más apróvadat, zömében félautomatákkal, vadász módra elejtve. Hangsúlyozom: vadász módra, ahogy kell és szabad, mert – mi tagadás – a „töblövetőség” a gyengébb jellemeket meggondolatlan, felelőtlen lödözésre, bűnre csábítja. Ezért kezdő vagy alkantánál fogva viszkető ujjú, mohó nimród kezébe nem való! Viszont megfontolt, gyakorlott vadásznak ideális szerszám, különösen, ha „termelni” kell, nagy vadászaton.

A félautomatákat ismétlési módjuk tekintetében két fő csoportra oszthatjuk, az elsőbe azok tartoznak, amelyeknél a fegyver lövéskor fellépő visszarúgási erejét hasznosítja a szerkezet. Ezek a *hátrasikló*

rendszerűek. Míg a másik csoportba a *gázdugattyús rendszerűek* tartoznak. Voltaképpen egyik sem jobb vagy előnyösebb – gyakorlati szempontokat figyelembe véve – a másiknál. Ha félautomatát szeretnénk vásárolni – mindegy, melyik rendszerűt választjuk.

Mennyiben előnyösebbek ezek a fegyverek a dupláknál? Rögtön a töblövetőség jut az ember eszébe, még akkor is, ha sok országban mindössze három patronnal szabad megtölteni, nem pedig ötlet, ami praktikusabb lenne, különösen vízi vadászaton.

Erre vonatkozva éppen Nemeskéri-Kiss Géza dicséri nagyon: „Lehet használni gödörben a billenő csövű, rendes vadászfegyvereket is, de aki már vadászott gödörből Browning vagy Winchester ismétlőfegyverrel, az be fogja látni, hogy csakis ezek a pusák az igazi gödörpuskák!”

Másik előnyük, hogy ugyanazon patron használata mellett kb. 20%-kal mérsékeltbben rúgnak vissza, mint a bockok vagy a hagyományos duplák. Sok lövésnél, korongozáson vagy gerlevadászaton, nagy terítékű fácánözason ez is számít!

Ahhoz, hogy egy dupla csövűt friss töltényekkel lássunk el, ki kell nyitnunk, le kell billentenünk a csőpárt. Közben bármi elrepülhet felettünk, kiszökhet a hajtásból. Ugyanakkor a félautomatáknál csőre töltve, lövésre készen is pótolhatjuk a már kilőtt töltényeket. S ha valami felénk tart, megszakítva a tárazást, terítékre hozhatjuk.

Mivel a félautomatáknak csak egyetlen csőve van, ezért az vastagabbra, erősebbre készíthető, mint a dupláknál, minden nagyobb súlygyarapítás nélkül. Ezért a nagyobb gáznyomású vassörétes töltényekhez is jobban illik, nehezebben lehet velük tönkre löni, mint mondjuk egy gyönyörű, finom Purdeyt. (Persze ki az a bolond, aki a Purdeyt ilyesmivel „eteti”, rongálja?)

A cső könnyen cserélhető, ez újabb előny. Vásárolható hozzá rövidebb-hosszabb, akár irányzékkal, célgömbel ellátott is, kifejezetten sörétesből kilőhető ún. SL lövedékekhez – pl. Brenneke – készített, aminek vaddisznóhajtásban vagy utánkeresésnél vehetjük hasznát.

Tehát sokféle vadászaton vehetünk rész ugyanazzal a megszokott agyazású fegyverrel.

Hogy milyen márkát válasszunk, az egyéni ízlés dolga. Nagyszerűek az amerikai félautomaták, de a saját részemről inkább tartanám magam a sajnos már néhány esztendeje elhunyt világhírű sörétlövő barátom, dr. Montag András javaslatához, aki azt írta:

„ha valaki félautomatát keres magának, akkor 'olasz' legyen a jelszó!” Pl. egy Berettával vagy Benellivel sosem járunk rosszul! Kaliber tekintetében legtöbb apróvad vadászaton a 12-es az igazán célszerű, egyben kívánatos. Vízi vadászaton, vassörétes töltényeket alkalmazva pedig különösen ez a helyzet.

K. L.

Különös hangvételű film a szalonkavadásatról

MAGYARORSZÁGI VADÁSZATOK I., A SZALONKA

A filmben a hosszú tél után a tavasz és kikelet, a szalonkavárás és a hozzá kapcsolódó hagyományok, vadászatok elevenednek meg régi nagy vadásziróink és a ma vadászai révén. Részesei lehetünk a szalonkavadászat örömeinek, csalódásainak, annak, hogyan kovácsolja ez a varázslatos madár a vadászokat életre szóló barátokká. A video-film a Magyarországi vadászatok címen induló sorozat első darabja.

Megrendelhető video formában és DVD-n:
Kommunikáció-Natura Bt., 1145 Budapest, Szugló u. 5.
Tel./fax: 222-4539, 20/462-3867, e-mail: m.ignacz@axelero.hu

Browning Fusion

Browning Fusion Ultimate

TENGERDI VADÁSZATSZERVEZŐ IRODA
BALATONMÁRIAFÉLŐ VILÁG U. 9
TEL: 50/ 9398-207 FAX: 85/ 326-810
Web: www.tengerdi.hu; E-mail: tengerdi@axelero.hu

CSOMAG-
VADÁSZATOK
AFRIKÁBAN,
ÁZSIÁBAN

Dél-Afrika	6 vadásznapi 7 vad	2300 €-től
Namibia	7 vadásznapi 5 vad	2375 €-től
Tanzánia	7 vadásznapi 1 kafferbika	5700 \$-től
Zambia	7 vadásznapi 1 kafferbika	5990 €-től
Kazahsztán	7 vadásznapi 1 kőszáli kecske	2990 €

Kérésére postázzuk reklámfilmünket!

Elsősorban a vegyes csövű puskáknál – főleg drillingeknél – és az egylövetű „gavallér golyósoknál”, de néha az ismétlőknl úgyszintén megtalálható egy érdekes, tusba süllyesztett alkatrész, amely a tartalék töltényeket hivatott tárolni.

Tölténytartó a tusban

Főszerephez mindenekelőtt az egylövetű golyósoknál jut, ahol is az első lövés után máskülönben zseb- vagy övre rögzített rekeszes tartóból kellene előszedni – ha szükséges – a következő munióit. Am ezeknél tán praktikusabb, ha magán a fegyveren található a tartalék töltényeket magába foglaló „tár”.

Többféle megoldás lehet. Leggyakoribb a képen látható. Jó megoldás kétségtelenül, de ennél azért lé-

nyegesen elegánsabb a fedelét tolokával rögzítő változat. Ugyanis az teljes egészében az agyazás alsó részének síkjában helyezkedik el, s nem szükséges egy kisebb darabot kivájni miatta a fából mutatoujjunk számára, hogy könnyen nyithatóvá váljék. Mindez a recézett felületű tolóka elmozdításával történik.

A harmadik változat alighanem a létező legfurcsább, jómagam csupán egy-két fegyveren láttam. A tus felső részébe dolgozzák be. Előnye, hogy újratöltésnél jobban kézre esik, nem muszáj a puskát elfordítani hozzá. Hátránya, hogy talán – a többihez képest – nem annyira esztétikus. Ámbár ez utóbbi szempont teljesen egyéni ízlés dolga, s könnyen elképzelhető, hogy van olyan vadász, akinek éppen ez tetszik.

Végezetül az acél agyaltalpa süllyesztetet emlitem. Ennek, ha fedele csukva van, alig észrevehető a jelenléte – mégis hasznos. Nem hivalkodó, de a célnak tökéletesen megfelel.

A tartalék töltények eme hordozóiról, azok értékéről, hasznáról megoszlanak a vélemények. Az kétségtelen, hogy bizonyos pluszt jelent a fegyveren, tehát valamivel értékesebbé, jobbá „varázsolja”. Aki még szebbé kívánja tenni a puskáját, ízléses vésettel díszítheti ezt az alkatrészt is. Jobban löni ugyan nem fog tőle, de mindenképpen vonzza a szemet, tetszetősebb lesz. Végül is pontosan az ilyen érdekes apróságok teszik egyedivé, kedvessé a golyósokat tulajdonosaik számára.

(K. L.)

Leggyakoribb változata, amikor a fegyveragy alsó részébe „építik” be. A képen látható fedelét mutatoujjal lehet felbontani.

Közép-Svédországban, az Kidei jávorvadászaton látam és használtam először a kopaszálló, szilárd, de egyben rugalmas műanyagból készült, felülről nézve nagyjából csillag alakú, golyós töltények befogására való segédeszközt.

Noha a löszerekkel együtt eléggé hasonlít a különböző forgótáras revolverek gyorstöltőjéhez, de azokhoz semmi köze. Csak a munió egybetartására, tárolására, megóvására szolgál.

6,5x55-ös kalibertől a 9,3x62-esig akár öt darab töltény is belepattintható, míg a vaskosabb magnumokból eggyel kevesebb. Állandó használatával elkerülhetjük, hogy a tartalék löszerek zörögjenek a zseb- vagy övben, esetleg vé-

Zsebtölténytartó

letlenül, észrevétlenül kiessen egyik-másik, amikor a vadász zsebkendőért nyúl. A pénztárcához hasonló rekeszes börtoknál azért előnyösebb, mert ugyanazt a feladatot látja el, de lényegesen olcsóbb, gyorsabban kivethető belőle a munió. S húzamosabb ideig is lehet benne tárolni, nem úgy, mint a bőrben, amelyben mindig marad a kikészítésből származó vegyi anyag, ami aztán előbb-utóbb biztosan megtámadja, elszínezi a hüvelyeket és lövedékeket egyaránt.

A műanyag zsebtölténytartót több cég forgalmazza külföldön.

Talán érdemes lenne egy magyarnak is ráállni a gyártására, hiszen módfelett praktikus darab, ugyanakkor szinte nem kerül semmibe, olyan olcsó. (K. L.)

www.vadaszruha.hu

A vad a rá fenekedő ellenséget főleg jól fejlett szagló-, halló- és látószervei segítségével veszi észre, gyakorta még időben ahhoz, hogy elmenekülhessen. Nem kevés vadász hajlamos arra, hogy az ellenszélre és csendre ügyel ugyan, de alábecsüli a vad látását; elegáns zöld stüsi ruhába öltözött úgysem veszi észre! Különbösen is a szarvasfajok zöme színvak, a vaddisznó „vaksi”, inkább szaglására-hallására támaszkodik, az őz szeme sem túl éles – nyugtatgatják magukat.

Álcázd magad!

Holott aki nem csupán puskával a kézben nézelődni, cserkelni szeret, hanem zsákmányt ejteni is, annak okvetlenül számolnia kell a vad látásával. Bele kell olvadnia a tájba, eggyé kell válnia a környezetével, és nagyon lassan, óvatosan mozogni, de csakis akkor, ha muszáj.

Mindenes célra az öltözék általános színe nem a zöldnek valamiféle árnyalatában célszerű, mint azt sokan feltételezik, hanem pont az a sötétebb tónusú csukaszürke, amelyben Ferenc József szeretett vadászni. Ez a mundér majdnem minden környezethez illik, belesimul a tájba. Ennél is jobbak azonban az éppen adott területhez való, annak növényzetét utánzó terepöltözékek. Pl. erdei fenyvesben, a fa kérgét utánzó mintázat, havas tájon a fehér kezeslábas vagy hólepel stb.

A vad még a megfelelő ruházatot viselő nimródót is felettébb hamar „kiszúrhatja”, nagyon messziről, a kéz és az arc fehérségét észrevéve. Azokat a testrészeket szintén célszerű eltakarni, semlegessé tenni. Hiszen még az emberek is – sokkal tökéletlenebb látásukkal – észrevették az ellenséges felderítők szeme fehérjét a vietnami dzsungelben. A vad pedig általában sokkal figyelmesebb. Kesztyűt húzva és és álcahalóval az arc előtt tehetünk ez ellen.

Természetesen arra is ügyelnünk kell, hogy se a messzelátó vagy céltávcső lencséje, se a puskacső ne csillanjon meg a napsugárban, mert egy pillanattal később már csak a megriadt vad hátsó felében gyönyörködhetünk.

A közismert magyar mondás szerint „sötétben minden tehen fekete”. Éppen ezért törekednünk kell arra, hogy leshelyünk árnyékban legyen. Egy bokor aljában kuporogva, terepruházatban, különösen, ha néhány leveles ágat is magunk elé szúrunk, jó esélyünk van arra, hogy a vad mit sem sejtve elénk vált ki, ha különben is járt az a területre. Ügyeljünk arra – amennyiben lehetséges –, hogy a nap ne szembe süssön. Aztán ha nem kap szimatot, nem hall meg bennünket az őz, dóm, szarvas vagy disznó, akkor elérkezett az „igazság pillanata” – eldörren a fegyverünk, újabb vadat ejtünk zsákmányul.

K. L.

December

Decemberben többnyire már havas a határ. Aligha kétséges, hogy ilyenkor tudjuk legszélesebbre tární a természet képeskönyvét. A hóban hátrahagyott nyomok igaz történeteket mesélnek: ragadozók támadását, menekülést az életért, a táplálékhoz jutás mindennapos küzdelmét. Egyúttal hű képet kaphatunk arról is, milyen állatok élnek vadászte-

rületünkön, nagyjából hány róka les fácánjainkra, hány nyúl bújik meg a határ szántásában.

S persze a vadetető környékén viszonylag könnyű számba venni a vadat, megfigyelhetjük az állatok kondícióját is. Egyszerűen télen is érdemes erdőn-mezőn csatangolni, még akkor is, ha „meg kell küzdenünk” az ünnepek marasztaló kényelmével.

Bár a csipős hideg már hetek óta csontjainkig hatol, mégiscsak december 22-én kezdődik az igezi, meteorológiai tél. Ekkor van a téli napjegyenlőség, a téli napforduló. A Nap a Baktérítő felett jár; ahová merőlegesen érkeznek sugarai, tehát ott nyár van. Nálunk viszont épp az ellenkezője: itt a tél.

December 6-án, Miklós napján a Téliapó vagy Mikulás rénszarvasszánon jön el hozzánk. Talán nem is sejtjük, hogy tízezer esztendeje még nem kellett volna skandináv rénimportra hagyatkoznia, lévén nálunk is előfordult még ez a zilált agancsú szarvasfaj.

S persze ünnep még 24., Ádám és Éva napja, a szenteste, amikor karácsonyfát szokás állítani. Nos, a fáma szerint a karácsonyfafa állításának szokása svéd eredetű, Németországban pedig egy svéd katonára honosította meg. A katonára 1632. november 16-án a lützeni csatában megsebesült. Lindauban lábadozott, és amikor meggyógyult, hálából a helyi templomban gyertyákkal és apró ajándékokkal feldíszített fenyőfát állíttatott. Hazánkban e szép szokást a németországi egyetemeken tanult diákok honosították meg.

December 25. karácsony napja. Aurelianus római császár el-

rendelte, hogy a birodalom egész területén ünnepet tartsanak a legyőzhetetlen Nap tiszteletére. Karácsony napja a XVII. századtól családi ünnep, a szülők e napon ajándékozták, ajándékozzák meg gyermeküket, és az újabb idők óta egymást.

December 31., Szilveszter, az év legvidámabb napja, az első évezred fordulóján élt Szilveszter pápa ünnepe.

Az év végi vigadalmat már rómaiak is megtartották, igaz, ők december 27-én, a híres szaturnáliákon.

Naptár

Dátum	Nap		Hold	
	Kel	Nyugszik	Kel	Nyugszik
1. h	7,10	15,55	13,08	–
2. k	7,11	15,55	13,25	0,18
3. sze	7,13	15,54	13,40	1,26
4. cs	7,14	15,54	13,56	2,33
5. p	7,15	15,54	14,13	3,39
6. szo	7,16	15,53	14,32	4,45
7. v	7,17	15,53	14,55	5,52
8. h	7,18	15,53	15,25	6,59 ☉
9. k	7,19	15,53	16,02	8,03
10. sze	7,20	15,53	16,48	9,01
11. cs	7,21	15,53	17,45	9,51
12. p	7,22	15,53	18,50	10,32
13. szo	7,23	15,53	19,59	11,05
14. v	7,24	15,53	21,11	11,31
15. h	7,25	15,53	22,24	11,53
16. k	7,25	15,53	23,38	12,12 ☾
17. sze	7,26	15,54	–	12,30
18. cs	7,27	15,54	0,54	12,48
19. p	7,27	15,54	2,13	13,08
20. szo	7,28	15,55	3,36	13,32
21. v	7,29	15,55	5,02	14,03
22. h	7,29	15,56	6,29	14,44
23. k	7,30	15,56	7,50	15,40
24. sze	7,30	15,57	8,57	16,50
25. cs	7,30	15,57	9,47	18,09
26. p	7,31	15,58	10,24	19,31
27. szo	7,31	15,59	10,51	20,49
28. v	7,31	15,59	11,12	22,04
29. h	7,32	16,00	11,30	23,14
30. k	7,32	16,01	11,46	– ☾
31. sze	7,32	16,02	12,02	0,22

Decemberben érdemes kertünkbe vagy erkélyünkre madáretetőt kihelyezni, ám fontos, hogy legalább február végéig, március elejéig folyamatosan etetnünk kell! Sok téli vendég érkezik, itt vannak például az északról érkezett csízek, zsezsék, fenyőpintyek, sőt olykor még a kackiás bóbítájú pompás csonttollúak is megjelennek.

December hónapban vadászható vadfajok: hibás tróféájú gímszarvas bika, tehén, ünő, borjú, dámbika, -tehén, -ünő, -borjú, őzsuta, -gida, muflon, vad-disznó, szikaszarvas, mezei nyúl, házi görény, nyest, borz, aranysakál, fácán, vetési lúd, nagy lilik, tőkés-, bőjt-, csörgő-, barát- és kerceréce, szárcsa, balkáni gerle, örvös galamb, üregi nyúl, róka, pézsmapocok, nyestkutya, mosómedve, dolmányos varjú, szarka, szajka.

A hónap szülötte Molnár Gábor író, vadász utazó (1908. december 2.). 1930-ban érkezett Dél-Amerikába, ahol Tapajós folyó partján fekvő Boa Vista fa-lu kaucukültetvényén farmfőnökként helyezkedett el. Két hónapot dolgozott, majd ugyanennyi ideig expedíciókon vett részt. Igen sok állatot gyűjtött a Természet-tudományi Múzeum számára.

1932-ben egy baleset következtében elvesztette szemvilágát. Hazatérte után nyolc évvel jelent meg első kötete, ettől kezdve másfél tucat könyve látott napvilágot. Az utolsót, mely 1982-ben jelent meg, már nem vehette kézbe. 1980. október 29-én hunyt el.

Könyveit, melyek többségében a még érintetlen Amazonia elevenedik meg, nemzedékek olvasták, s talán olvassák mind a mai napig.

Vadgazdálkodók I. Országos Konferenciája

Az Országos Magyar Vadászati Védegyelet és az Országos Magyar Vadászakamara által szervezett Vadgazdálkodók I. Országos Konferenciájára gyűltek össze a vadászatra jogosultak képviselői október 18-án, Gödöllőn. A rendezvényen a vadászatra jogosultak több mint kétharmada vett részt. A megjelenteket dr. Székely László, az OMVV választmányának elnöke, az OMVK Sportvadász alelnöke köszöntötte. Bevezetőjében kitért arra, hogy a rendezvény célja megkezdni a felkészülést a 2007-ben induló új vadászati ciklusra, valamint a küszöbön álló EU-csatlakozásra. Az új vadászati törvény végrehajtásából eredő konfliktusok alapvetően rendeződtek, a 10 éves üzemtervezési ciklus felénél tartanak a vadászatra jogosultak. Az érdekképviseleteknek a vadgazdálkodókkal együtt kell felkészülnie az eljövendő változásokra. A konferencia célja áttekinteni a közeljövő prioritásait, megfogalmazni a világhírű magyar vadállomány megővására, védelmére teendő intézkedéseket, úgy, hogy ezzel együtt a vadászati lehetőségek megmaradjanak, esetleg bővíüljenek.

Pechtol János, az OMVV ügyvezető elnöke, az OMVK főtükára előadásában fontosnak tartotta hangsúlyozni, hogy azok az alapvető elvek, amelyek a hazai vadgazdálkodás alapjait jelentik – a minimum 3000 hektáros vadászterület, a bérlők köre, a vadállomány védelme –, a vadászati törvényben rögzítésre kerültek. Úgy gondolja, most kell beszélni a gondokról és közösen részt venni a megoldások kidolgozásában. Sajnos az apróvadás vadászterületeken csökken a törzsalomány, csökkent a bérvadászok száma, romlott a tróféák minősége, növekedtek a vadkárok, csökkent a vadhús ára, kedvezőtlen az élőnyúlexport, sok helyen a pénzügyi tartalékok elfogytak, az elmúlt években még az időjárás sem volt kegyes a gazdálkodókhoz, nem ritka, hogy plusz tőkét kell a tagoknak a működőképesség érdekében befektetni, s mindezekkel együtt a vadászati lehetőségek csökkentek. A megnövekedett vadkárok miatt sok helyen csökkenteni kell a nagyvadállományt, amelynek érdekében az előírások megtörténtek. Sajnos az adott tróféás vad száma csökkent, s ezzel nem egy esetben visszaéltek a vadászatszervező irodák s megemelték a jutalékot. Az idei évben az őzbak, szarvasbika iránti kereslet tovább csökkent. A vadkárok növekedése bizonyos helyeken újabb problémát vet fel, nevezetesen a vadkárbecslők egységes minősítését. A felsorolt negatívumok után felmerül a kérdés, van-e kiút, lehet-e növelni, fejleszteni a vadászati turizmust. Eljön-e a külföldi továbbra is Magyarországra, ha a vadászat az EU-csatlakozás után 25%-os áfa besorolást lesz. Alapvetően a vadásztársaságok jövőbeni sorsa, szerepe is felvetődik, vajon a megváltozott körülmények között betöltik-e szerepüket, vagy a jelenlegi konstrukció gátja a fejlődésnek,

a változásoknak. És lehetne sorolni a problémákat a természetvédelemmel való kapcsolatok, a vadászat túlzott adminisztrációja terén is. Megannyi probléma, amelynek megválaszolásához, a megoldások kidolgozásához kéri a vadászatra jogosultak segítségét. Úgy gondolja, a 2007-es újrafelosztás előtt célszerű, ha a törvény sarokpontjai továbbra is megerősítést kapnak. Kérdésként vetődik fel, beengedjék-e a tőkét a vadgazdálkodásba, elengedhetetlen a természetvédelemmel a párbeszéd, új útjait kell keresni a vadkereskedelemnek, szükség van továbbá a fácán, vadkacsa élőhelyének javítására, természetes állományok megtartására, növelésére támogatásokkal, egységes elvek szerint kell végezni a vadkárbecslést, valamint olyan programot kell készíteni, amely mellett a társadalom is jobban elismeri a vadászatot, a vadgazdálkodást, annak eredményeit.

Pintér István, az FVM Vadászati és Halászati Főosztályának vezetője hangsúlyozta, alig lesz vége a mostani vadászati szezonnak, és bent leszünk az EU-ban. Az uniós jogszabályok közvetlenül kezelik a vadászatot, elsődlegességet élvez a vadvédelem, élőhelyvédelem fejlesztései, az etikus vadászat. Megítélése szerint az EU-tagság után is lehetőség lesz a vadászturizmus növelésére. A vadgazdálkodási tevékenység támogatása elsősorban a vidékfejlesztési célelőirányzat útján történhet.

Dr. Csányi Sándor, a Szent István Egyetem Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszékének vezetője részleteiben adott tájékoztatást az Európai Unió vadászatot is érintő jogszabályairól, valamint arról, milyen lehetőségek rejlenek a csatlakozásban. Szükségesnek tartotta hangsúlyozni, a hazai jogszabályok összhangban állnak az EU jogszabályaival, nincs szükség újakra. Megítélése szerint a további erdősítések, a mezőgazdaságban kevéssé hasznosítható területeken új élőhelyek kialakítása a vadgazdálkodásra pozitív hatással lesznek. Elmondta, az EU-ban a vadászat mint rekreáció jelenik meg, és a vadászat pozitív és negatív oldalára is igen sok példát lehet felhozni. Ami biztos, az olcsó vadászat megszűnik, és minden területen helyet kell kapnia a profizmusnak.

A hozzászólásokban, valamint a konferencia zárónyilatkozatában nagy hangsúlyt kapott az, hogy ki kell dolgozni a vadászat nemzeti stratégiáját, kiemelten kell kezelni a kommunikációt, a vadászat társadalmi kapcsolatait, ezen belül is a civil szervezetekkel és a természetvédőkkel való kapcsolatot, a vadkárbecslők szakértői rendszerének egységesítését, a vadászati hagyományok, kultúra ápolását. Javasolt továbbá, hogy az új ciklusban a bérlők köre ne változzon, a vadászatban is érvényesüljön a nemzeti érdekvédelem, a vadászat, vadgazdálkodás terhei ne növekedjenek, a vadászati lehetőségek megmaradjanak.

Dr. IM.

Vadászpiac

A rovatunkban megjelentetett adatokat, árakat partnereinktől kapjuk, így azokért, valamint az esetleges nyomdai hibáért felelősséget szerkesztőségünk nem vállal. Az árak tájékoztató jellegűek, árajánlatnak nem minősülnek. A nyomdai átfutás miatt előfordulhat, hogy a közölt árak már eltérnek az aktuálistól, mire Önök kézhez kapják az újságot. Felhívjuk a figyelmet arra is, hogy néhány cégnél azonnal, míg másoknál megrendelésre kapható egy-egy, esetleg az összes termék. Kérjük, mielőtt tervezze, informálódjon az üzletekben a részletekről.

A jel mutatja, hogy az üzletben a Magasles havilap is megtalálható. A és jelzésű cégek hirdetését, illetve kedvezménykuponját is megtalálhatják jelen lapszámunkban.

Magyar forintban közölt fogyasztói árak

ARANY OPTIKA KFT. (BELVÁROSI OPTIKA) * A ZEISS HIVATALOS MÁRKAKERESKEDŐJE * 4400 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. TEL.: 42/312-166 * E-MAIL: ARANYOPTIKA@CHELLO.HU * NYITVA TARTÁS: H-P 9-17-IG, SZO: 9-12-IG

ZEISS TÁVCSÖVEK			
DIAFUN modellek tetőélprizmás távcsövek tartópánttal és öv-re csatlakozható táskával			
8X30 B MC Diafun (fekete)	125.500	8X56 B T* Victory	334.000
10X30 B MC Diafun (fekete)	138.000	10X56 B T* Victory	366.000
Victory modellek tetőélprizmás távcsövek okulárféldélel és neoprén tartópánttal		12X56 B T* Victory	401.000
8X40 B T* Victory	291.000	Classic modellek tetőélprizmás távcsövek okulárféldélel és neoprén tartópánttal	
10X40 B T* Victory	309.000	8X30 B/GA T* Dyalyt	251.000
		8X30 B/GA Dyalyt ET (oliva)	241.000
		7X42 B/GA T* Dyalyt	258.000
		8X56 B/GA T* Dyalyt	301.000
		Classic modell Porró-prizmás okulár- és objektívféldélel, neoprén tartópánttal	
		7X50 B/GA T* Classis ET	332.000
		Képstabilizátorral ellátott távcsövek széles tartópánttal, okulárféldélel és alumíniumkofferral	
		20X60 S binokuláris	1.182.000
		Éjjellátó készülék széles tartópánttal, objektívféldélel és bőrtáskával	
		5,6X60 N	1.212.000

ARMY – KATONAI ÉS TÜRÁRUHÁZAT, FELSZERELÉS * 1151 BUDAPEST, SZENTMIHÁLYI ÚT 131. PÓLUS CENTER TEL./FAX: 410-4074 * NYITVA TARTÁS: MINDENNAP 10-20 ÓRÁIG

Bélelt kabát (zöld, fekete, terep)	9.000	Terepnadrág (oldalzsebes)	4.500	HI-TEC Magnum bakancs	21.000	Xenon + Led rúd elemilámpa	15.000
Bélelt mellény (zöld, fekete, terep)	6.500	Zöld nadrág (oldalzsebes)	4.500	Akkus kereső lámpa 35 W	5.000	Gore-Tex túrabakancs	30.000
Bélelt nadrág (zöld)	6.500	Zöld nadrág (kanálzsebes)	3.500	Macheta 40-60 cm	2.500	Hátizsákok	2.500-28.000
Fekete nadrág (oldalzsebes)	4.500	Bélelt bakancs (fekete)	16.000	Csúzlí (olasz, kartámaszos)	4.000	Bundeswehr nadrág	7.500
		Acélbetétes bakancs (fekete)	22.000	Zseblemegető (benzines)	2.500	Pulóver (fekete, zöld)	7.500

DIANA VADÁSZTÁRSASÁG * 5001 SZOLNOK, PF. 186. * TEL.: 20/9710-536, PÁL JÁNOS

Mezei nyúl elvitellel	6.250	Őz tarvad lödija	6.250	Társas vadászatot való részvételi díj	12.500/nap	Vadászrész 2 db lött fácán és 1 db lött mezei nyúl	
Fácán elvitellel	3.000						

DIOFERR HENGERFEJ KFT. * DABAS, LINDMAYER U. 16. * TEL.: 29/368-083, 30/9951-489 * WWW.DIOFERR.HU

TEREPJÁRÓ DIFFERENCIÁLZÁS			
Suzuki Lj, Sj, Niva-UAZ	144.400-163.200/híd	Toyota, Nissan, Mitsubishi, JEEP, Land Rover	
Híd ki-beszerelés	16.200-25.000/híd		196.800-213.700/híd
Elektromos szerelés	16.200-25.000/híd	Mazda E2500, VW LT 35, Ford Tranzit	
		stb.	196.200-213.700/híd

DVD 20 vákuumos DKD 70 kompresszoros vezérlésű 100%-os zárású, merev-félmerev hidas futóműbe utólag beépíthető. Garancia 1 év, km megkötés nélkül.

FROMMER KFT. * 1089 BUDAPEST, REZSŐ TÉR 21. * TEL.: 210-3506, 30/2427-460 * FAX: 210/3507 NYITVA: H-Cs 10-17, P 10-16, SZO 10-14 ÓRÁIG

ÚJ FEGYVEREK			
(tár / kaliber)			
Tanfolgio Lady Force (13 / 9mm Luger), rőzsaszín	146.700	Ceska Zbrojovka CZ-75 (15 / 9mm Luger)	70-85.000
Colt Double Eagle inox (8 / 45 ACP)	293.000	Ceska Zbrojovka MOD 83 (12 / 7,65 Br.)	40.000
Rossi 3" R-43 (6 / 22 IFB)	49.000	Astra A-100 (17 / 9mm Luger)	85.000
Rossi 6" R-493 (6 / 22IFB), mikroirányz.	90.000	Ceska Zbrojovka CZ-75 váltócső (9mm Luger), mikroirányz., kompenzátor	99.000
Mikro irányz. Walther P-22 (10 / 22 IFB), csőszűly	80.000	Colt Gold Cup (8 / 10 AUTO), mikroirányz.	185.000
Smith Wesson SW9VE Inox (16 / 9 mm Luger), kompenzátor	167.000	Glock 19 (15 / 9mm Luger)	130.000
Smith Wesson Small Hunter (5 / 357 Magnum), mikroirányz.	164.000	Glock 17 (17 / 9mm Luger)	130.000
Sabatti SKL 98 (3-4 / 30-06 Sp.)	160.000	Glock 27 (9 / 40 SW)	140.000
Remington 1100 (4 + 1 / 12/70)	180.000	Glock 17 L (17/31 / 9mm Luger)	150.000
ÚJSZERŰ ÁLLAPOTÚ HASZNÁLT FEGYVEREK		FÉG Tokagypot (7 / 9mm Luger)	45.000
Sig-Sauer P-226 (15 / 9mm Luger)	180.000	Smith Wesson Lady Smith (8 / 9mm Luger)	130.000
Sfinx AP-2000 S Inox (15 / 9mm Luger), mikroirányz.	200.000	Smith Wesson 22A (15 / 22 IFB), mikroirányz.	100.000
Ceska Zbrojovka CZ-75 (15 / 9mm Luger), mikroirányz.	90-95.000	Vektor P-1 (13 / 9mm Luger)	120.000
		Ruger MK-11 (10 / 22 IFB)	85.000
		Arminius 2.5", 4" HW-38 (6 / 38 Special)	22-30.000
		Smith Wesson 6" 686 (6 / 357 Magnum), mikroirányz.	180.000
		Smith Wesson 4" 586 (6 / 357 Magnum), mikroirányz.	135.000
		Smith Wesson 2,5" Lady Smith Inox (5 / 38 Special)	150.000
		FÉG PA-63 (6 / 9 mm Makarov), vizsgával	17.000
		FÉG R-78 (6 / 7,65 Br.), vizsgával	20.000
		FÉG ACP 45 (8 / 45 ACP)	35.000
		Beretta 6", 92 FS (15 / 9 mm Luger), mikroirányz.	180.000
		Hammerli 208 (10 / 22IFB), mikroirányz.	140.000
		FÉG Modifikált P9R (10 / 22 IFB), mikroirányz.	80.000
		Zastava Mauser 5 / 30-06 Sp., 6x40 távcső	100.000
		Zastava Mauser (5 / 30-06 Sp.), 6x42 távcső	150.000
		FÉG M48 (1 / 22 IFB)	13.000
		USSR TOZ-8 (1 / 22IFB)	5-10.000
		Anschütz Match 54 (1 / 22 IFB)	75.000
		Ruger Super Match 1813 (1 / 22 IFB)	75.000
		Gründig Dupla csővű (2 / 16/70)	140.000
		Zastava Dupla csővű (2 / 12/70)	40.000
		FÉG Bock (2 / 12/70)	79.000
		FÉG Dupla csővű (2 / 12/70)	75.000
		FÉG Hunor (1 / 12/70), sok tartozék	20.000

ERVA FOTÓ-ÓPTIKA KFT. CANON FOTÓSZAKÜZLET * 1072 BUDAPEST, KLAUZÁL TÉR 13.
TEL.: 352-8183, 352-8191, 461-0889 * FAX: 461-0890

TÁVCSŐVEK - ÉJJELLÁTÓ TERMÉKEK	9x25 CF Travelite V 38.500	8x30 DIF WP/RA II 162.500	8x21 FP silver 10.800
<i>Canon</i>	10x25 CF Travelite V 40.000	7x50 IF HP/WP w/comp. New 106.200	8x21 FP champagne 10.800
Képstabilizátoros (IS) 18x50 480.000	12x25 CF Travelite V 46.000	7x50 CF WP 82.500	<i>SERIES 1 Binoculars</i>
Képstabilizátoros (IS) 15x50 456.000	8-24x25 CF Zoom Travelite V 55.000	7X50CF WP COMPASS I 105.000	S1 8x25 11.600
Képstabilizátoros (IS) 12x36 310.000	- <i>ACTION sorozat</i>	7X50IF WP 88.000	S1 10x25 12.900
Képstabilizátoros (IS) 10x30 152.000	7x35 CF Action VI 31.500	7x50 IF WP C1 130.000	S1 7-15x25 16.000
Képstabilizátoros (IS) 8x25 133.000	8x40 CF Action VI 35.000	10x70 IF HP/WP C2 130.000	<i>ZCF SPORT Binoculars</i>
8x32 W látszó 62.000	7x50 CF Action VI 38.000	10x50 CF WP 87.500	8x40 WA 14.700
8x23 W látszó 43.000	10x50 CF Action VI 44.000	- <i>professional</i>	7x50 WA 16.000
10x25 látszó 36.000	12x50 CF Action VI 47.500	7x50 IF HP/WP Tropical II 175.000	10x50 WA 16.500
8x23 látszó 23.000	7-15x35 CF Action VI 52.500	7x50 IF HP/WP Tr. W/scale 206.000	12x50 17.200
8x22 látszó (fekete) 34.000	10-22x50 CF Action VI 55.000	10x70 IF HP/WP 17.800	16x50 17.800
8x22 látszó (titán) 18.500	Állványadapter 4.500	- <i>high grade</i>	20x50 19.000
<i>Nikon</i>	- <i>sport</i>	5x15 DCF 173.800	<i>ZOOM Sport Binoculars</i>
<i>Keresőtávcsövek</i>	8x25 DCF Sportstar III metallic	7-15x30 24.500	7-15x30 24.500
- <i>kompakt</i>	black 23.000	7-21x40 25.200	7-21x40 25.200
7x21 Sprint III * 22.500	10x25 DCF Sportstar III metallic	9-27x50 28.800	9-27x50 28.800
8x21 Sprint III * 24.000	black 25.000	10-50x50 30.000	10-50x50 30.000
8x21 Sprint III ** 24.000	8x25 DCF Sportstar III silver 23.500	10-40x30 27.600	10-40x30 27.600
9x21 Sprint III * 26.000	10x25 DCF Sportstar III silver 25.000	<i>HUNTING Binoculars</i>	8x56 25.200
10x21 Sprint III * 28.000	7x50 IF HP/WP New 88.000	9x60 26.400	9x60 26.400
10x21 Sprint III ** 28.000	- <i>sporter I sorozat</i>	<i>WATERPROOF Binocular</i>	7X50 vízálló Sport Binocular 31.900
* <i>zöld színű</i> , ** <i>ezüst színű</i>	SPORTER I 8X36 DCF 56.000	<i>Éjjellátó</i>	Night Eye IR 780 WP 122.000
- <i>DX sorozat</i>	SPORTER I 10X36 DCF 60.000	<i>UCF II Binoculars</i>	Night Eye IR 760 91.300
8x25 CF DX II 35.500	- <i>professional ROOF</i>	8x25 11.600	Night Eye IR 750 70.500
10x25 CF DX II 40.000	8x40 DCF HP WP 95.500	10x25 12.600	Night Eye IR 770 103.600
12x25 CF DX II 45.000	10x40 DCF HP WP 102.500	- <i>vízálló</i>	
8-24x25 CF DXII Zoom 50.000	- <i>utazó</i>	8x25 CF WP/RA II 70.000	
8x25 CF Travelite V 36.000	10x25 CF WP/RA II 80.000	10x25 silver 12.000	

GERINGER AUTÓ KFT. * 2900 KOMÁROM, BÁTHORY ÚT 1. * TEL.: 34/540-562 * NYITVA: H-P 8-17-IG

PAJERO VAGON	Pick Up 4WD TD DK GL 5.347.500	PAJERO PININ	1.8 MPI 03 5.805.000	PAJERO CLASSIC	2.5 TD MT 8.275.000
3.2 DI-D GLX 13.393.000	Pick Up 4WD TD DK GL Silverline 5.462.500	<i>DAB, ABS, AC</i>		2.5 TD Wagon 9.425.000	
3.2 DI-D GLX AT 14.087.000	Pick Up 4WD TD DK GLS 6.946.250	PAJERO PININ WAGON	1.8 MPI Silverline 6.199.000	PAJERO MT	2.5 TD GL 9.602.000
3.2 DI-D GLS 14.203.000	Pick Up 4WD TD DKGL HP 5.596.250	1.8 MPI AT 8.158.000	2.0 GDI 8.269.000	3.2 DI-D GLX 11.977.000	3.2 DI-D GLX AT 12.683.000
3.2 DI-D GLS Leder 15.017.000	2.5 TD CK GL és DK GL: AB, ZV 2.5 TD DK GLS: DAB, ABS, ZV, ACC	1.8 és 1.8 AT: DAB, ABS, ZV, AC 2.0 GDI: DAB, SAB, ABS, ZV, AC	PAJERO SPORT	3.2 DI-D GLS Leder 13.564.000	3.2 DI-D GLS Leder SD 14.333.000
3.2 DI-D GLS AT 14.133.000	OUTLANDER	2.5 TD GLS (HP) 10.838.000	2.5 TD GLS Leder (HP) 11.322.000	3.5 GDI GLS AT Leder SD 15.138.000	3.2 GLX-től: DAB, SAB, ABS, ZV, ACC
3.2 DI-D GLS AT Leder 14.886.000	2.0 Comfort 2WD 6.732.000	3.0 V6-24 GLS Leder 11.145.000	3.0 V6-24 GLS AT Leder 11.941.000	<i>GLS-től: MASC / MATZ</i>	
3.2 DI-D GLS AT Leder Privilege 15.580.000	2.0 Sport 4WD 7.363.000	3.0 V6-24 GLS Leder 11.195.000	3.0 V6-24 GLS AT Leder SD 11.941.000		
3.5 GDI GLS Leder 15.495.000	2.0 Sport 4WD SD 8.122.000	3.0 V6-24 GLS AT Leder 11.941.000			
3.5 GDI GLS AT Leder 16.277.000	2.0 Sport 4WD Leder SD 8.437.000				
3.5 GDI GLS AT Leder Privilege 17.011.000	2.0 Sport 4WD Leder SD 8.647.000				
<i>Mind: DAB, SAB, ABS, ZV, ACC</i>	2.0 Comfort: ABS, DAB, SAB, AC				
<i>GLS-től: MASC / MATZ</i>	2.0 Sport: ABS, DAB, SAB, ACC				
PAJERO PICK UP					
Pick Up 4WD TD EK GL 4.955.000					
Pick Up 4WD TD CK GL 5.213.750					

GOMBÁS SÁNDOR „VÁRERDEI” KFT. * TEL.: 30/933-2216 * WWW.VADASKERT.HU * INFO@VADASKERT.HU

VADDISZNÓ EGYÉNI VADÁSZAT	20,00–21,99 cm-ig 300.000 + 7.000	VADDISZNÓ HAJTÓVADÁSZATOK	
VADDISZNÓS KERTBEN ÉS SZABAD TERÜLETEN	22,00 cm felett 440.000 + 10.000	<i>A díjat két részlet alkotja: a részvételi díj és a teríték utáni díjak.</i>	
<i>Vadkan</i>	<i>Koca 50 kg zsigerelt súly felett</i>	<i>Kishajtás /terelő vadászat/min. 5-6 fő részére:</i>	
<i>Agyarhossz (Ft + Ft/mm)</i>	elejtés 40.000	Részvételi díj 45.000/fő/nap	
13,99 cm-ig 75.000	<i>Süldő 50 kg-ig</i>	<i>A teríték után az egyéni vadászati árjegyzék szerint megállapított kilövési díj, amelyből 25% kedvezményt adunk a vadkankilövési tarifából.</i>	
14,00–15,99 cm-ig 80.000 + 2.500	elejtés 30.000		
16,00–17,99 cm-ig 130.000 + 3.500			
18,00–19,99 cm-ig 200.000 + 5.000			

HUNOR 2000 Bt. VADÁSZBOLT * 8360 KESZTHELY, SZÉCHENYI ÚT 11. * TEL.: 83/317-355, 30/9947-482
FAX: 83/336-281 * NYITVA: H-P 8-16-IG, Sz 8-13-IG

Sportpisztoly Walthker GSP 022 sportmarkolattal + csőszüllyal 230.000	IZS-18MH 30-06 55.000	Merkel 16/70 dupla 110.000
GÖLYŐS FEGYVEREK	Fég dupla golyós (7x65R) + Bock Büsch váltócső 7x65R x 12/70 + Bock 12/70 váltócső + távcső szerelék + 8x56 távcső 450.000	Merkel 12/70 dupla 78.000
HusQuarna 6,5x55 3x9x50 Meopta távcsővel 180.000	Merkel dupla golyós 8x57IRS + körmös szerelék + 3x9x42 távcső 550.000	Merkel Bühag vésett vésett 16/70 160.000
ZKK-600 7x64-es 6x40 Tasco távcsővel 110.000		IZS-58M dupla 16/70 42.000
ZKK-600 30-06-os 3x9x40 Tasco távcsővel 115.000		Bruno Polid 12/70 dupla 80.000
Mausser 5 éves 300 Winchester Magnum 6x42 távcsővel 220.000		Tula / K 16/70 dupla 85.000
	SÖRÉTES FEGYVEREK	Lampart 16/65 dupla 58.000
	Merkel 20/70 dupla 135.000	

GEMENC VADÁSZBOLT * 1203 BUDAPEST, KOSSUTH L. U. 57. * TEL./FAX: 1/283-4432
NYITVA TARTÁS: H-P 10-17.30-IG * GEMENCBOLT@FREEMAIL.HU * WWW.DELTASOFT.HU/GEMENC

Merkel 12-es 30.000	IZS48 12/70 40.000	Leica 10x42 325.000	Leica Pinmaster 135.000
Izs 12-es lapát 60.000	IZS16 ejektoros 50.000	Leica 8x20BCA 130.000	
IZS 16-os lapát 40.000	Izs16 40.000	Leica 10x25BCA 135.000	
IZS 20-as lapát 40.000	Leica 12x50 390.000	Leica Rangemaster 1200scan 135.000	

HARMÓNIA VADÁSZBOLTOK * KÖZPONT: 4025 DEBRECEN, SZÉCHENYI U. 10. * TEL.: 52/430-468 * FAX: 52/412-633
4026 DEBRECEN, BETHLEN U. 36. * TEL./FAX: 52/421-338 * 4400 NYÍREGYHÁZA, ZRINYI I. U. 8-10.
TEL.: 42/413-423 * 3530 MISKOLC, SZÉCHENYI U. 14. * TEL.: 46/341-464 * 5600 BÉKÉSCSABA, LUTHER U. 12.
TEL.: 66/449-369 * 6722 SZEGED, KOSSUTH L. SGT. 21. * TEL.: 62/424-342 * 6500 BATA, HATTYÚ U. 2.
TEL.: 79/321-364 * 1165 BUDAPEST, MARGIT U. 116. * TEL.: 70/2116-480 * 2890 TATA, KATONA U. 17.
TEL.: 34/481-535 * 8200 VESZPRÉM, RAKÓCZI U. 5. * TEL.: 88/325-033 * 8360 KESZTHELY, RAKÓCZI U. 3.
TEL.: 83/314-101 * 8900 ZALAEGERSZEG, BIRÓ M. U. 47. * TEL.: 92/348-011, 30/9398-369 * 7626 PÉCS,
KIRÁLY U. 71. * TEL.: 72/225-204 * 3300 EGER, TORONY ÚT 1-3. * TEL.: 36/410-131 * 3200 GYÖNGYÖS,
SZENT BERTALAN U. 4. * TEL.: 37/301-860 * 7030 PAKS, DÓZSA GY. U. 102. * TEL.: 75/315-687 * 4600 KISVÁRDA,
SZENT LÁSZLÓ U. 13. * TEL.: 45/415-887 * 5350 TISZAFÜRED, PIAC TÉR 6. * TEL.: 59/511-234, 30/9585-568

SELLIER BELLOT LŐSZEREK	SAKO LŐSZEREK	211 64 99 TML 4.1g (RWS 5.6x50 Magnum) 479	211 92 18 TUG 11.7g (RWS 30-06) 590
2.9gr 2911 (SB 22 Hornet) 111	110G 3.6g (Sako 222R 5,7x43) 197	211 68 63 TML 4.6g (RWS 5.6x52 R) 693	211 76 57 TUG 11.7g (RWS 300 W Mag.) 780
3.24gr 2913 (SB 222 R) 169	110G 3.6g (Sako 22-250) 362	211 67 15 KS 4.8g (RWS 5.6x57) 693	212 34 95 DK 11.7g (RWS 8x57 JS) 536
3.6gr 2914 (SB 223 R) 184	121E 6.5g (Sako 243W 6,16x51) 397	211 68 12 KS 6.2g (RWS 243 W) 540	211 81 22 KS 14.5g (RWS 8x68 S) 702
3.6gr 1365 (SB 22-250) 215	120E 10.0g (Sako 6.5x55Swedish) 354	211 70 96 KS 8.2g (RWS 6.5x57) 582	212 35 17 DK 11.7g (RWS 8x68 S) 734
3.24gr 2913 (SB 5.6x50R Magn.) 263	211B 10.1g (Sako 270W) 313	231 43 52 DK 9.1g (RWS 6.5x57) 608	211 92 42 TUG 19.0g (RWS 9.3x62) 740
4.6gr 2915 (SB 5.6x52R) 255	216B 11.0g (Sako 7x64) 283	211 71 18 DK 9.1g (RWS 6.5x57 R) 698	211 81 65 DK 14.6g (RWS 9.3x62) 633
6.5gr 2921 (SB 243W) 212	216B 11.0g (Sako 7x65R) 395	211 71 85 TML 6.0g (RWS 6.5x68) 851	211 84 59 KS 19.4g (RWS 375 H-H Mag.) 871
9.0gr 2928 (SB 6.5x55) 186	216B 11.0g (Sako 7mmRM) 473	211 72 15 KS 8.2g (RWS 6.5x68) 803	211 83 78 TUG 19.5g (RWS 375 H-H Mag.) 852
8.5gr 2923 (SB 6.5x57) 264	236A 11.7g (Sako 308W 7,62x51) 333	211 85 13 TIG 10.5g (RWS 7x57) 606	212 34 01 6.8 g TML (GECO 243 W) 284
9.7gr 2927 (SB 270W) 224	236A 13.0g (Sako 7.62x53R) 341	211 84 91 TIG 11.5g (RWS 7mm R Magnum) 734	231 45 12 10.7g TML (GECO 7mm R Mag.) 405
11.2gr 2932 (SB 7x57) 229	236A 11.7g (Sako 30-06 7,62x63) 326	211 72 82 KS 9.7g (RWS 270 W) 563	212 33 12 10.7g TML (GECO 7x64) 300
11.2gr 2932 (SB 7x57R) 239	481A 11.7g (Sako 30-06 7,62x63) 472	211 85 13 TIG 10.5g (RWS 7x57) 606	212 33 20 11.0g TML (GECO 30-06) 308
11.2gr 2932 (SB 7x64) 188	478D BARNES-X 16.0g (9,3x62) 683	211 84 91 TIG 11.5g (RWS 7mm R Magnum) 734	211 75 76 11.0g TML (GECO 300 W Mag.) 409
11.2gr 2932 (SB 7x65R) 239	478D BARNES-X 18.0g (3,75 H&H) 1.010	211 86 10 TIG 11.5g (RWS 7x64) 611	231 18 42 16.5g TML (GECO 9,3x62)362
11.7gr 2937 (SB 308W) 189	DYNAMIT NOBEL LŐSZEREK	211 86 10 TIG 11.5g (RWS 7x64) 611	
11.7gr 2937 (SB 30-06) 179	211 64 05 TML 3.24g (RWS 222R) 302	211 91 96 TUG 11.7g (RWS 308 W) 474	
11.7gr 2935 (SB 300WM) 338	211 64 72 TML 3.6g (RWS 223R) 273	211 78 51 DK 10.7g (RWS 30-06) 512	
12.7gr 2945 (SB 8x57JS) 229			
18.5gr 2952 (SB 9.3x62) 419			
18.5gr 2952 (SB 9.3x74R) 651			

KÁTAI VADÁSZ, HORGÁSZ KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉS * 5900 OROSHÁZA, KÖND U. 44. * TEL./FAX: 68/411-612
KÁTAI VADÁSZBOLTOK: 5540 SZARVAS, KOSSUTH L. U. 46. * TEL.: 66/312-288
6721 SZEGED, TISZA LAJOS KRT. 19. * TEL.: 62/556-880 * WWW.KATAIVADASZBOLT.INF.HU

ARMUSA LŐSZEREK (VADÁSZ)	12/71 cm GAMMA 3 T 304.874	Egér 1.600	Ing 11.960
12/32 g 44	20/71 cm LELYS AL 341.460	Szalonka 1.300	Ing 8.580
12/34 g 46	12/76 cm STL VS SPORT 521.946	PRO-MATIC KORONGDOBÓ GÉPEK	Ing 10.920
12/36 g 56	12/76 cm MAX SPORTING 402.435	Colt 65 korongos 318.800	Hunter sapka (kifordítható) 12.220
12/Magnum 50 g 92	12/71 cm H 368 LION 185.364	Ranger 8 598.700	Cortina bakancs (Gore-tex) 39.000
12/6 mini Magnum 40 g 90	12/71 cm H 368 HON LUX 246.340	Ranger 8 pro (párban) 1.257.600	Ultimate bakancs (Gore-tex) 50.440
12/Breneke 168	DOCTER KERESŐ TÁVCSŐVEK	Super 6 150 korongos 425.100	COMETA LÉGFEGYVEREK
12/9 szemes 77	7 x 50 gumirozott 190.400		Cometa 300 38.880
12/AAA 5 mm 59	8 x 56 gumirozott 203.500	NEGRINI PUSKATOKOK	Cometa 300 nikkel 44.760
16/28 g 46	10 x 50 gumirozott 193.500	Puskatok 11.450	Cometa 300 44.760
20/28 g 46	DOCTER CÉLTÁVCSŐVEK	Lőszertartó 2.800	FENIX 400 53.000
20/Magnum 32 g 69	6x42 128.200	Lőszertartó számszáras 16.500	4,5 hegyes léglőszer 700
ARMUSA LŐSZEREK (SPORT)	1,5-6x42 182.600	VEGU TUSATALP	4,5 lapos léglőszer 550
12/24 g Skeet, Trap 40	8x56 137.600	10 mm 2.750	NASTA KORONGOK
12/28 g Skeet, Trap 43	8x56 világítópontos 197.700	15 mm 4.200	Standard narancs 17
12/32 g Skeet, Trap 44	2,5-10x48 194.600	20 mm 5.070	Mini, midi, nyúl 30
12/34 g Sporting 46	2,5-10x48 világítópontos 251.100	25 mm 5.000	EGYÉB
12/24 g Gold 46	3-12x56 199.300	17 mm Super 6.280	PTP puskatok 4.550
12/28 g Gold 50	3-12x56 világítópontos 256.300	Vadszállító láda 30.400	Puskatok 5.500
16/28 g Skeet, Trap 46	DOCTER POINT 69.500	CHEVALIER RUHÁZAT	Ballistol 50 ml 710
20/28 g Skeet, Trap 46	DOCTER SIGHT 92.000	Midland kabát 85.800	Ballistol 100 ml 1.060
FABARM SÖRÉTES FEGYVEREK			

GRÓZER CSABA * 9211 FEKETEERDŐ, FŐ ÚT 5. * FAX/TEL.: 96/224-298 * TEL.: 96/224-417, 30/939-7627
E-MAIL: BOWMAN@AXELERO.HU * WWW.GROZERARCHERY.COM

ÍJAK	Magyar íj dekorált /a/	Gyerekek nyílvessző	Hüvelykujjas kifutós kesztyű
Ósi szkíta íj	31.875	875	1.500
Gyerekek szkíta íj	33.750	1.875	1.500
Felnőtt szkíta íj	40.000	1.500	875
Asszír íj alap	33.750	1000-2.500	100-225
Asszír íj extra I /a/	43.750	1.250	1.375
Asszír íj extra I/b/c/	33.750	1.250	250
Hun íj alap	33.750	11.250-5625	150
Hun íj extra I	81.250	11.250-11.875	2.000
Hun íj extra II (eredeti)	36.250	28.750-18.750	75
Kora avar íj alap	43.750-46.250	22.500-15.000	3.750
Kora avar íj extra II	81.250	17.500	4.375
Közép avar íj alap	33.750	20.000	15.000
Közép avar íj extra I	43.750	16.875	12.500
Közép avar íj extra II	81.250	10.000	16.250
Késő avar íj alap	33.750	7.500	12.500
Késő avar íj extra II	81.250	1.500	15.000
Magyar íj alap	30.000	2.125	45.000-95.000
Magyar íj extra I	40.000	1.625	
Magyar íj extra II	81.250	375	
Magyar íj extra III (eredeti)	312.500	3.000	1.250

HUBERTUS VADÁSZBOLT (BERETTA MÁRKABOLT) * 9400 SOPRON, LACKNER K. U. 6. * TEL./FAX: 99/314-317
NYITVA TARTÁS: H-P 9-12, 13-17; SZO 9-12

BERETTA FEGYVEREK	Norica Sport (5,5mm)	Norma .300WinMag 9,7g Nosler	Elan Gore-Tex bakancs
Silver Pigeon S Mc	33.000	10.000	29.900
687 Silver Pigeon II Mc	49.900	14.700	45.900
Silver Pigeon II Sporting Mc	59.900	11.100	49.900
687 EL Gold Pigeon II Mc	59.900	7.800	29.900
471 Silver Hawk Mc	9.600	4.500	24.900
AL 391 Urika Mc	10.700	7.500	32.900
AL 391 Urika OB	13.200	39.900	39.900
AL 391 Urika Gold Black Mc	11.800	44.500	45.500
AL 391 Urika Slug	14.000	59.500	59.500
AL 391 Urika Slug cső	14.000	14.900	21.800
AL 391 Urika Teknys Mc	12.500	29.900	19.900
AL 391 Urika Teknys Gold Mc	5.480	29.900	19.900
Ultralight Mc	7.000	29.900	19.900
Ultralight de Luxe Mc	8.850	14.900	14.900
686 E Sporting Mc	8.400	14.900	17.490
LÉGPUSKÁK	9.500	17.900	22.900
Hatsan Mod. 35 (4,5mm)	7.500	18.900	33.300
Slavia 630 (4,5mm)	8.500	21.900	34.900
Slavia 631 (4,5mm)	9.000	24.900	59.900

HUNGARO-ARMS KFT. VADÁSZBOLTOK – BUDAPEST, SOROKSÁRI ÚT 132, 1/215-6458 * GYŐR, APÁCA U. 14., 96/328-876
MOSONMAGYARÓVÁR, MAGYAR U. 38., 96/219-459 * SZOMBATHELY, WESSELÉNYI U. 2., 94/339-336
WWW.HUNGAROARMS.HU * INFO@HUNGAROARMS.HU

RIZZINI SÖRÉTES VADÁSZFEGYVEREK	Prohunter	Söréteshez alu, számozás	Parcours Vario
Omnium 12/16/20 ejektor	289.600	25.500	21.900
Aurum kézi gravír 12/16/20 ejektor	439.600	29.900	32.900
Argo oldallemez 12/16/20 ejektor	478.700	VADÁSZKÉSEK	18.900
Artemis extra tusa, gravír 12/16/20 ejektor	139.000	Nieto	26.900
RIZZINI SÖRÉTES SPORTFEGYVEREK	185.000	Puma	15.900
Vertex kofferrak	139.000	Szabó	79.500
Premier	99.000	AIGLE BAKANCSONK 39-47	25.900
S2000	116.000-410.000	Kariba	31.500
S790 aranyozott kivitel	16.64	Genet gore-tex	35.900
Extrák: sorrendváltó, csere choke, magnum kaliber, csőhossz	260-1.200	Vancouver	43.300
STEYR GÖLYÖS VADÁSZFEGYVEREK	120-1.100	Gibier	31.300
Classic Mannlicher	45/55/140	Komadi gore-tex	45.000
Hivjon!	24.500	Pirsh gore-tex	59.900
Nighthunter kit	73.500	AIGLE GUMICSIZMA 36-48	69.900
Ganzschaff	42.900	Parcours natúr kauszuk	15.700
Halschaff	53.000	Parcours ISO 4 mm neoprene bélys	18.000
		Parcours Stream ISO comb-csizma	
		Parcours Prestige bőrbélys	

KÖRMENDI ZOLTÁN * 9300 CSORNA, MÁRTIROK TERE 4. * TEL.: 30/9460-841

Vadász lódensapka	3.900	Füles irhasapka	5.400	Bőrmellény	10.500
Irhasapka	4.200	Irhamevény	9.500		

INTERMAS TERMELŐ ÉS KERESKEDELMI KFT. * BÉKÉSCSABA, MEDNYÁNSZKY U. 17.
TEL.: 20/945-0764 * FAX: 66/450-538 * E-MAIL: INTERMAS@BEKESNET.HU * WWW.INTERMAS.INI.HU

AUTOMATA KORONGDOBÓ GÉPEK	AUTOMATA KORONGDOBÓGÉP KIEGÉSZÍTŐI	LÖVÉSZKORONGOK
MAT 99 oszloptaras automata, 12 db-os tár, 12 V, 36 Ah, 34 kg, 80-115 m-g	Távindító 40 méter vezetékkel, 12 V	Normál, nyúl, mini, midi, battue
INTERMAT 300 forgótáras automata 12 V, 300-as tár, 46 kg, 90-115 m	Double távindító 2x40 méter vezetékkel, 12 V (skeet és double trap)	19-24/db
INTERMAT 400 forgótáras normál korongos automata 12 V, 420 db-os tár, 54 kg	Fon-pull hangra indító vezeték berendezés, 12 V	HORDOZHATÓ KÖNNYŰ MAGASLESEK
INTERROLL 300 nyúlgyurító automata 55-100 m-g, 12 V, 300 db-os tár, 38 kg	Késleltető automata indító (skeet) (0 és 3 s között egyes és double koronghoz)	2,45 m ülökemagasságú, 22 kg, 40 cm ülőke, 88 kg-ig (csukva: 125x80x20 cm)
INTERROLL 100 nyúlgyurító automata 55-100 m-g, 12 V, 100 db-os tár, 24 kg	Rádiós távirányító automata 120 m-g (1 adó-, 1 vevő készlet)	2,45 m ülökemagasságú, 26 kg, 50 cm ülőke, 100 kg-ig (csukva: 125x88x25 cm)
MINIMAT 400 automata mini v. midi koronghoz 12 V, 400 db-os tár, 28 kg, 120 m-g	Rádiós fonó-pull skeet, trap pályához (zsebméret) egyes és double választóval	CSÖRLÖK
MIDIMAT 300 automata mini v. midi koronghoz, hordozható, 12 V, forgótár: 300 db	Szerelt terepáz	1000 kg vonóerős hordozható gépkocsi és tehervonó, 12 kg (12 V, 10 m-g)
BATTUMAT 400 battue automata 5-85 fokos magasságú 400 db-os, 31 kg, 120 m-g	Mobil keresek terepáz	250 kg-ig emelő kád, szerelhető, 4 kg
AMERIKAI TRAP „véletlen szám” tér-irány bolygó-művel, 300 korong, 12 V, 78 kg	KÉZI MŰKÖDTETÉSŰ HORDOZHATÓ KORONGDOBÓGÉP	VÁZASZATI ESZKÖZÖK
	HOBBY egykorongos ülökés gép, 11 kg	Puska beövő állvány, oldal- és magassági állítással
	Állítható dobómagasság, egyes standard, midi, mini, battue koronghoz	Kisszórms befogó, 80x22x28 cm rácsméret: 3x3 cm. (erősített „borz” ráccsal)

KERÍTÉSCENTRUM KFT. * 1106 BUDAPEST, KERESZTÚRI ÚT 130. * TEL.: 1/431-9950 * FAX: 1/431-9951

CSEMÓZOTT VADHÁLÓK	200/17/15 átmérő 2,5/2 mm	120 cm magas	R176 átmérő 2,5/2 mm alul sűrűbb
50 m kiszerelés.	28.467	24.391	33.530
Tipusszám: a háló magassága (cm) / a vízszintes drótok száma / a függ. drótok távolsága (cm)	45.757	28.158	425.000
	32.419	35.135	42.669
PONTHÉG. VADHÁLÓK	25 m kiszerelés.	200 cm magas	R236 átmérő 2,5/2 mm alul sűrűbb
100/8/15 átmérő 2,5/2 mm	C20 átmérő 2 mm szemméret 102x57	150 cm magas	160 cm magas
100/16/15 átmérő 2,5/2 mm	100 cm magas	120 cm magas	33.654
120/16/15 átmérő 2,5/2 mm	120 cm magas	150 cm magas	R256 átmérő 2,5/2 mm alul sűrűbb
150/11/15 átmérő 2,5/2 mm	150 cm magas	195 cm magas	200 cm magas
150/13/15 átmérő 2/1,6 mm	C25 átmérő 2,5 mm szemméret 102x64	150 cm magas	R236 átmérő 3,1/2,5 mm alul sűrűbb
150/19/15 átmérő 2,5/2 mm	100 cm magas	150 cm magas	160 cm magas
160/23/15 átmérő 2/1,6 mm	100 cm magas	150 cm magas	R256 átmérő 3,1/2,5 mm alul sűrűbb

LARIX VADÁSZRUHÁZAT ÉS KIEGÉSZÍTŐINEK KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉSE * 1036 BUDAPEST, LAJOS U. 126-128.
TEL./FAX: 1/453-2329

WATZMANN LÁBBELIK	Kord dzseki, TH bélyessel	Kord mellény, TH bélyessel	Vászon, kantáros nadrág, TH bélys
Hegymászó bakancs több merevítéssel	15.000	12.500	9.600
Közepes szárú bakancs	29.400	14.000	8.400
Magas szárú bakancs	13.000	15.700	5.800
Bakancs ragasztott talppal	5.600	17.300	30.000
Bakancs ragasztott talppal	7.400	19.100	30.000
Szafári bakancs	4.900	8.400	9.600
Csizma bárányszőrme bélyessel	6.700	10.900	5.700
Előlfűzős félcipő	4.400	8.600	3.279
Oldalt fűzős félcipő, makkos MAX.	4.990	7.800	3.350
Félcipő ragasztott talppal	19.100	9.800	4.290
Papucs	18.200	11.800	3.890
HANWAG BAKANCSONK	11.800	11.200	5.600
Alaska Gore Gore-Tex	44.600	11.200	5.790
Yukon bőrbélyessel	30.000	8.300	4.590
Hunter Gore Gore-Tex	7.700	3.400	3.400
RUHÁZAT	32.000	4.900	4.900
Kecskebőr mellény	15.800	11.300	4.590
Kecskebőr nadrág	23.900	14.200	3.290
Düftin derékmelegítő	31.000	21.300	5.700
Kord leszák	31.000	18.100	4.090
Düftin derékmelegítő	41.000	5.000	4.900
Kord derékmelegítő	26.400	5.600	3.490
Vászon derékmelegítő	10.500	5.600	3.300
Düftin mellény, TH bélyessel	12.800	7.800	990
Düftin dzseki, TH bélyessel	9.800		

MANCS ÁLLATELEDEL ÜZLET * 2030 ÉRD, BAJCSY-ZS. U. 10. * TEL.: 20/453-3649 * NYITVA: H-P 8-18, SZ 8-12

Acana Puppy Junior	7.475/15 kg	Flatazor Elite Puppy	11.787/20 kg	Eukanuba Puppy Junior		Biomill Junior Mini	974/1 kg
Acana Puppy Large		Flatazor Elite 25/16	7.499/20 kg	Large	699/1 kg	Biomill Adult Medium	2.179/3 kg
Breed	7.737/15 kg	Bosch Junior	3.542/7,5 kg	Eukanuba Adult All Breeds	725/1 kg	Biomill Adult Maxi	2.207/3 kg
Acana Prémium Adult	6.676/15 kg	Bosch Adult	3.007/7,5 kg	Eukanuba Adult Large	666/1 kg	Biomill Energy	2.586/3 kg
Acana bárányszőr-rizs	10.787/20 kg	Bosch Aktiv	3.202/7,5 kg	Biomill Junior Medium	2.592/3 kg	Chappy 3-féle íz	3.229/15 kg
Acana De Lux Aktiv	7.670/15 kg	Dollit Dog Adult	4.025/20 kg	Biomill Junior Maxi	2.586/3 kg		

LUPO-HUNGARY Bt. * 1185 BUDAPEST, DUNA U. 66. * TEL.: 1/294-1057, 70/314-8012
E-MAIL: SIMO.GERGELY@AXELERO.HU

LUPOSAN TERMÉKSALÁD TAKARMÁNYKIEGÉSZÍTŐK KUTYÁKNAK! <i>Luposan Gelenkkraft izületerősítő 20% zöldkagyló tartalommal</i>	<i>Luposan Biomineral szerves eredetű aktív ásványianyag-ellátás</i>	<i>Lupoderm + Lecithin olaj Egészséges bőr és gyönyörű szőrzet</i>	<i>Luposan Sport táp tápra érzékeny aktív és sportkutyaéknak</i>
600 g 5.990 1200 g 10.990	2000 g 5.400 600 g 8.690 <i>Luposan Zeckweg vegyszermentes kul-lancs és bolhariasztó</i> 600 g 4.890 1200 g 9.490	250 ml 2.790 500 g 4.790 <i>Luposan Kräuterkraft 30 30 gyógványó</i> 500 g 3.990 1000 g 6.990	5 kg 3.900 20 kg 11.900 <i>Luposan Light táp tápra érzékeny nor-mál aktivitású kutyaéknak</i> 5 kg 3.790 20 kg 11.600

MOBILKER 2000 Kft. VADÁSZÁRUHÁZ * 1188 BUDAPEST PESTIMRE, NAGYKÖRÖSI U. 24/A
TEL.: 291-8889 * FAX: 292-2991

GRONELL Manhattan Gore-Tex cipő 27.750 Tornado Gore-Tex cipő 24.750 Verona nubuk cipő 21.700 Europa luxuscipő 27.900 Walk vízálló cipő 22.500 Bolzano Gore-Tex bakancs 24.450 Sportman vízálló bakancs 39.600 Everest extrém bakancs 40.950 Gardena vízálló bakancs 34.900 Country vízálló bakancs 27.750	Teratex vízálló nadrág 15.400 Teratex női vízálló kabát 25.800 Teratex női vízállónadrág 15.900 gyermekkabát vízálló 17.900 gyermeknadrág vízálló 10.300 gyermeking 5.900 erdőmintás vízálló kabát 31.300 erdőmintás vízálló nadrág 25.500	Vadász hátizsák gyöngyvászon 4.980 Vadászinge 2.900-9.800 Vadászkalapok 4.900	Steyr Classic Golyserer 93+62 409.000 Zastava vadászpuska 22-250 149.000 Zastava Snelleres 30-06 149.000 Sabatti Rover 600DL 222
SEELAND Gore-Tex kabát extra 52.300 Gore-Tex nadrág vízálló 30.600 vadásznadrág olívizöld 11.500 vadászing olívizöld 7.900 zöld kockás ing mikró fr. 11.400	LE CHAMEAU csizma bőrös cipzáras 54.900 csizma szőrös cipzáras 38.900 csizma neoprém cipzáras 39.900	FEGYVEREK Beretta Silv. Pig. sőr. 12-20 399.000 Beretta 391 Ulr. MC aut.12-20 299.000 Heym SR21 30-06 cal. golyós 489.000 Heym SR30 300 WIN M. golyós 587.000 Heym SR30 30-06 golyós 548.000 Krico 902 de Lux cserecső 419.000 Krico 902 de Lux cserecső 93+62 199.000 SIG SHR 970 cserecső 93+62 397.000 SIG SHR 970 cserecső 30-06 137.000 Tikka Master de Lux 30-06 273.000 Tikka Master de Lux 300 WIN M 287.000 CZ 550 golyós 30-06 cal. 169.000 Blaser R93 de Lux 375 H+H 752.000 Steyr Classic végig agy 30-06 439.000	Hatsan 177 4,5 lépg. 49.900 Gamo 440 Huntek lépg. 4,5-5,5 54.900 Slavia 601 4,4 lépg. 24.900 Hatsan 177 4,5 lépg. 15.900 Gamo légpisztoly 4,5 8 löv. CO 21.900 Beretta légpisztoly 4,5 8 löv. CO 38.900 Kerul fióbert 4,6,9 mm 23.900 Kerul gumilövédékű 10-12 mm 27.900 Wenger svájci bicskák 2.440-19.000 Vadászkések 4.000-39.000 Vadásztörök 11.000-39.000

RÁBAI Kft. HUNOR VADÁSZBOLT * BÉKÉSCSABA ZSIGMOND U. 10. * TELEFON: 66/451-171

ZASTAVA VADÁSZFEJVEREK 30 06, 7x64, 243.Win., 8x57 140.000 7 rem. mag., 300 Win. mag., 9.3x62 150.000 222 rem., 223 rem. 125.000	22-250 150.000 375. H. H. 170.000 PRIVI PARTIZÁN VADÁSZ GÖLYÖS LŐSZER 222 120 223 120 224 120	223 120 30 06 139 7x64 139 308 Win. 140 243 150	300 Win. 230 7 rem. 210 7.62x54R 135
--	---	--	--

REINTEX Kft. * 5000 SZOLNOK, THÖKÖLY ÚT 85. * TEL.: 56/424-455 * FAX: 56/424-743
E-MAIL: REINTEX@REINTEX.HU * WWW.REINTEX.HU * NYITVA TARTÁS: H-P 7-17

Pilóta hálózsák HS 7.875 Múmia hálózsák 9.600 Leszák német zöld 20.000 Hátizsák szék 4.550 Háromlábú szék 1.700 Holland esővédő öltöny zöld 12.000 USA ripstop poncho 4.900 Hamilton ing zöld 3.500 Dubon dzseki 12.000 M-65 kabát 10.800 Svéd párka zöld 9.000 MA-1 dzseki „M-Tramp” 8.900 CWU dzseki „M-Tramp” 12.000 Mountaineer dzseki 8.500 Svéd gumibakancs 4.400 BW ugróbakancs bélelt 13.600 Combat bakancs fekete 14.900 Corman bakancs 17.900 Trend bakancs 14.500 Dán bakancs 13.000	Urban Ranger félcipő 8.500 Urban Ranger bakancs 10 lyukú 16.000 Urban Ranger bakancs 14 lyukú 18.000 Trend vadászbakancs 14.500 Trend bokacipő 12.000 Pipalámpa kicsi 2AA 1.300 Fejlámpa 1.300 Lithium sup. power spot rúd lámpa 123A 9.000 Rúd lámpa matvezüst 23208-DL 2AA 2.700 Rúd lámpa Jumbó 31234-D 2D 6.600 Camping lámpa akkus tölthető RI-811 UPA 13.200 Fejlámpa Gun Power 112 A 4D 3.000 Rúd lámpa CHP 3D 4.000 Viharlámpa 28 CM zöld 1.300 Vadászmellény 5.900 Safari mellény 5.900 Ranger mellény 5.900	R-I. mellény 1.100 Fleece mellény 5.000 BW zokni gyapjú hegyivadász olív 1.500 Zokni frottír 86% pamut zöld 490 BDU nadrág 4.900 Angol nadrág 6.000 Moleskin nadrág 5.900 Vadásznadrág stretch olív 7.300 Fleece nadrág 4.600 S.W.A.T. nadrág 5.400 U.S. M-65 Nyco nadrág 6.500 Zöld póló 720 Terep póló 1.400 Reintex atléta 580 Gyöngy pulóver kerek és V nyakkal 5.300 Vastag pulóver gombos és cipzáros nyakkal 8.600 Horvát pulóver zöld 3.500 Fleece kardián 6.900	Garbó cipzáros zöld 2.500 Gyalogsági ásó tokkal US 3.500 Machete tokkal 4.000 Tűzsiholó acél 3.600 Álca sapka 1.000 Vadász kalap 9003 1.100 Lövészkesztyű kötött 660 Hátizsák 35 L 3027 8.500 Vadász 190 L 1.500 Hevederöv fémcstos 1.400 Hátizsák BW hegyivadász 6.300 Kulacs USA új 1.700 Zseblegítítő 2.000 Távcső 10X25 6013 6.900 Céltávcső légpuskához 4X20 2.600 Távcső 8X21 6017 6.300 Bögre behajtható fülel 1.000 BDU zubbony 4.900 Zubbony S.W.A.T. 5.400 www.reintex.hu feliratú sapka 600
--	---	---	---

SZENT HUBERTUS Kft. VADÁSZBOLT * 7400 KAPOSVÁR, FŐ U. 40. * TEL.: 82/430-100 * FAX: 82/511-268
E-MAIL: TIBALDB@AXELERO.HU

BROWNING FEJVEREK Special GTS 12M 71cm INV+ 536.000 Gold Fusion 12M 71cm INV+ 331.000 Gold Fusion 20M 71cm 338.000	Express Eric 9,3x74 dupla golyós 837.000 A-boft Medallion 22-250 276.000 Eurobolt 300WM 319.000	Acera 30-06 244.000 WINCHESTER FEJVEREK Supreme 12M 71cm INV+ 414.000	MIROKU FEJVEREK M-boit 30-06 268.000
---	---	---	---

PHOTOCom Kft. * LEICA SZAKÜZLET * 1065 BUDAPEST, BAJCSY-ZSILINSZKY ÚT 5.
TEL./FAX: 267-96-93 * TEL.: 70/299-40-90

LEICA Trinovid 10x32 BN 300.000 Trinovid 8x32 BN 280.000 Trinovid 8x42 BN 310.000 Trinovid 7x42 BN 300.000 Trinovid 10x42 BN 325.000 Trinovid 8x50 BN 340.000 Trinovid 10x50 BN 375.000 Trinovid 12x50 BN 400.000	Televíd 77 280.000 Apo-Televíd 77 390.000 Apo-Televíd 62 320.000 Trinovid 8x20 BC 115.000 Trinovid 8x20 BCA 120.000 Trinovid 10x25 BC 120.000 Trinovid 10x25 BCA 130.000 Trinovid 8x20 Xclusiv 155.000 Duovid 8+12x42 420.000	Duovid 10+15x50 470.000 Rangemaster 900 scan 130.000 Rangemaster 1200 scan 155.000 Pinmaster 135.000	Olympus 10x50 DPS I 19.990 Olympus 10x25 PC I 27.990 Olympus 8x42 EXPS I 48.990 Minox 7x42 179.990 Minox 8x32 164.990 Minox 10x42 199.990 Minox 10x52 209.990
EGYÉB TÁVCSÖVEK Orosz 26x70 59.990 Orosz 20x60 39.990 Orosz 12x45 17.990 Orosz 8x32 12.990			

SEFAG RT VADÁSZBOLT * 7400 KAPOSVÁR, BERZSENYI U. 2. * TEL.: 82/317-644, 30/9690323
NYITVA TARTÁS: H-P 8,30-17-IG, SZ: 8-12-IG, EBÉDIDŐ: 12-13-IG

VADÁSZRUHA Bőr bakancs varrott 17.600 Női bakancs bélelt 11.500 Varrott bőrcipő 12.450 Le chameau gumicsizma (nyári) 13.520 Le chameau gumicsizma csatos 33.500 Le chameau gumicsizma cipzáros 48.000 Le chameau műszőrmes 43.500 Kudu gumicsizma neoprém 14.200 Kudu gumicsizma csatos 16.800 Vigos kabát 23.625 Banner kabát 21.600 Lódenkabát 33.600 Vízálló kabát 38.563 300-as polárkabát 22.200	Vaxos kabát 31.550 Puólóver 7.990 Kötött puólóver 6.100 Banner steppelt mellény 11.700 Banner mellény (lódenes) 16.850 Banner mellény (lódenes) 13.200 Banner ing 10.800 Banner nadrág 11.550 Hímzett zöld póló 2.000 Venator ing 5.500 Le chameau bársonynadrág 15.150 Le chameau vásznynadrág 16.750 Polár alsórúha (nadrág) 6.650 Polár alsórúha (felsőrész) 7.620 Nyári zokni 180 Téli bokazokni 290	Hímzett frottír kötös 13.500 Hímzett zöld törölköző (66x136) 6.200 Hímzett zöld törölköző (50x100) 3.650 Női állatmintás pizsama 4.700 Vesevédő 3.000 MAG-lite lámpa 11.700-tól MAG-lite izzők, alkatrészek 485-től Akkumulátoros kézi lámpa 11.200 Bőr golyós löszertartó 2.450 Bőr igazolványtartó 2.150 Bőr fegyverszíjak 2.100 Sziavcos fegyvertokok 5.000 Tisztító felszerelések 500-tól	Őn fali táll 9.250 Likörös készlet ön díszel 14.000 Boros készlet ön díszel 18.700 LŐSZEREK Nike 12/70 42/db Nike 12/70, 16/70 extra 50/db Nike 16/70 44/db 30-06 magyar 11,7 g 191/db 30-06 cseh 11,7 g 188/db 30-06 Sako 11,7 340/db 7x64 cseh 186/db 7x64 Sako 296/db 30-06, 7x64 Sierra 240/db 300 Win. Magnum cseh 353/db 9,3x74 R cseh 390/db
AJÁNDÉKTÁRGYAK Őn falóra 15.000			

S. P. JAGD-VADÁSZÜZLET * 1238 BUDAPEST, LOÁLLÁS U. 12. * TEL.: 1/285-6162 * FAX: 1/284-9671
E-MAIL: UZLET@SPJAGD.HU * WWW.SPJAGD.HU * NYITVA: H-P 7,30-15,30-IG, Cs: 7,30-19-IG

Csontgombos kardián 6.250 Munkás kardián 5.625 Szarvas hímzett kardián 4.250 Mellény szarvas mintával 3.313 Puólóver bőrös zsebes 5.750 Puólóver kacsa mintával 4.000 Puólóver munkás fazon 5.625 Puólóver thermo-text 8.500 Puólóver cipzáras nyakú 5.750 Puólóver terepbetétes 5.000 Pamut ingpuólóver 5.000 Polár vastag kabát 12.000 Polár kardián betétes 7.500 Polár kardián sima 6.250 Polár pulóver 6.250 Férfi ing pamut 5.625 Férfi ing flanel 6.000 Férfi ing egyszínű zöld 6.000 Férfi ing zöld koptatott 5.250	Vadászkalap 6.000 Wax kabát bélelt 20.000 Wax kabát bélelten 15.625 Zsávolly mellény koptatott 9.000 Mellény vízlepergetős 8.500 Nadrág zsávolly 6.875 Nadrág zsávolly bélelt 8.125 Nadrág koptatott vászon 6.375 Nadrág lesre 8.500 Kabát Hunter Belfast 19.500 Kabát Hubertus 20.625 Vadászöltöny 36.250 Dzseki műbárány/khaky 13.250 Kötött kesztyű thermo 1.625 Kötött kesztyű 875 Kötött kesztyű kapucnis 1.250 Sapka zsávolly 2.500 Zokni boka 500 Zokni térd 625	Zokni hosszútérd 750 Leszák 22.500 Watzmann bakancs 25.200 Watzmann csizma 38.500 Le Chameau neocsizma 42.000 Le Chameau neocsizma csatos 33.000 Le Chameau csizma szőrmes 38.750 Olang bakancs Explorer kivehető bélelssel 23.000 Olang csizma bélelt Canadian 12.000 Olang bakancs Cortina 14.990 Olang bakancs Sappada 21.800 Meindl bakancs Solden kivehető bélelssel 30.625 Meindl cipő El Paso 27.500 Meindl cipő Magna 31.875 Cseh csizma neoprém csipzáras 21.500 Cseh csizma bélelt fűzős 9.750 Lietefield csizma 13.750	Fegyverszíj 1.875 Puskatok 5.625 Tölténytartó 1.375 Sörös készlet 2.875 Boros készlet 2.875 Likörös készlet 2.500 Távcső világító 3-9x50 24.375 Távcső 4x20 3.000 Távcső 4x25 2.563 Távcső 3-9x40 13.000 Távcső 4x32 9.125 Távcső 6x40 9.750 Távcső 7x50 céltávcső 23.750 Távcső 10x50 céltávcső 25.000 Távcső 7x50 és világító 31.250 Távcső 10x50 és világító 32.500 Távcső 3-12x44 és világító 22.500 Távcső 3-9x40 és világító 18.750 Fegyverszékény 5 fegyv. 40.000
---	---	---	---

ZANAKO Bt. * 2230 GYÖMRŐ, LEVÉL U. 6/A * TELEFON / FAX: 29/330-718, 29/333-952
NYITVA TARTÁS: H-P: 8-18 ÓRÁIG, SZO: 8-13 ÓRÁIG

VADÁSZRUHÁZAT Lóden öltöny „Tirol fazon” 100% gyapjú 35.400 Hosszú „Hubertus”gyapjú kabát 42.000 Állógalléros öltöny 35.850 „Tirol” fazonú poliészter öltöny 24.750 „Tirol” fazonú kockás zakó kevert szál 18.450 Szafari öltöny, kevert len-viszkóz anyag 36.000 Szafari zakó 100% len vászon 23.850 Lóden kihajtos mellény agancs-gombbal 14.850 Mellény selyemszégével, buklé 10.050 Öltöny mellény selyem háttal 8.850 Térdnadrág, 100% gyapjú 10.800	Vesevédős 100% teflon lóden nadrág 16.800 Öltönynadrág kevert szál 10.350 Teflon lóden nadrág 100% gyapjú 16.200 vadászing 100% pamut, hosszú ujjas 5.600 Társasági ing hosszú ujjú 3.200 Társasági ing rövid ujjú 2.900 Teflon lóden kabát téli, sok zsebes 32.850 Teflon lóden kabát tavaszi, sok zsebes 29.550 Teflon lóden bélelt vadász mellény 22.800 Téli-, paszpólos kabát, teflon lóden 37.200 Karácsonyi akciós télikabát, vadász 12.500 Erdész dzseki 100% gyapjú 21.780	Erdész téli kabát 100% gyapjú 36.750 Erdész posztó öltöny, gyapjú 31.350 Erdész posztó térdnadrág, gyapjú 10.800 Vadász női rövid blézer, gyapjú 21.750 Vadász női hosszú blézer, gyapjú 22.350 Vadász női midiszoknya, gyapjú 11.250 Vadász női miniszoknya, gyapjú 9.750 Vadász női nadrág, gyapjú 12.150 Vadász női mellény, gyapjú 7.350 Pelerin, gyapjú 37.500 Leszák, pufi bélelssel, víz-lepergetős 31.500-tól Overall steppelt, vízlepergetős 30.900-tól Teflon lóden, kantáros nadrág 17.850 Hivatásos munkaruha kabát pamut 16.350 Hivatásos munkaruha nadrág pam. 6.300 Hivatásos mellény pamut 6.300	Hiv. téli munkakabát, pamut 19.350 Hiv. téli munkanadrág, pamut 8.850 Steppelt mellény, pamut-polár 6.900 Lespulóver vastag 9.900 Elió végig cipzáras lespulóver 9.100 Piké pulóver, rövid ujjú 3.500 Piké pulóver, hosszú ujjú 4.100 Zoknik 360-1.500 Sálak 1.600-3.000 kalapok 6.500-8.500 Kis méretű bőr váltáska 16.800 Közepes méretű bőr váltáska 19.620 Nagyméretű bőr váltáska 19.920 Teflon lóden, kantáros nadrág 17.850 Hivatásos munkaruha kabát pamut 16.350 Hivatásos munkaruha nadrág pam. 6.300 Hivatásos mellény pamut 6.300
--	--	--	--

SZENDI ÁLLATOS BOLT – KISÁLLATELEDEL ÉS FELSZERELÉS * BUDAPEST, XII., SZENDI ÁROK 1. * TEL.: 30/9336-802
 E-MAIL: SZENDIALLATOSBOLT@AXELERO.HU * HTTP://WEB.AXELERO.HU/SZENDIALLATOSBOLT/
 NYITVA: H–P 9–18-IG, Sz 9–13-IG

AKCIÓK	Pedro kutyatáp230/kg	Pedro macskatáp240/kg	Felix cica pástétom169/200 g
Eukanuba felnőtt minőségi kutyatáp700/kg	Száraz tészta120/kg	IAMS min. macskatáp900/kg	Pedro 1160 g kutyakonzerv363/kg
Eukanuba kölyök min. kutyatáp750/kg	Royal Canin min. macskatáp611/0,5 kg	Happy Plus 1200 g kutyakonzerv278	Hill's min. kutyatáp975/kg

TARGET FEGYVERBOLT KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉS * 1095 BUDAPEST, SOROKSÁRI U. 132.
 TEL./FAX: 1/216-7616 * WWW.EXTRA.HU/OKAVANGO

ÖNVÉDELMI FEGYVEREK	Miami 92F 9mm P.A.32.550	Walther CP88 6"46.500	Weihrauch HW 80 4,5-5,5 mm88.800
Walther P99 9x19 Para169.000	Browning Gpda 9mm P.A.32.250	Walther CP9934.900	RÖHM SPORT LÉGPISZTOLY
Walther R99 .357 Magnum169.000	Röhm RG 88 9mm P.A.32.100	Walther Nighthawk48.900	Twinmaster Action84.500
Bernadelli P One Compact 9x1965.000	Röhm RG 89 .38cal24.000	Walther Lever Action86.000	Twinmaster Trainer129.000
S&W 38 SP 60120.000	Röhm RG 96 9mm P.A.34.200	Beretta 92 FS41.900	Twinmaster Top149.700
CZ 85 9x19 Para100.000	Röhm RG 99 9mm P.A.34.350	S&W 586 4"41.900	Twinmaster Sport179.700
FÉG P9R55.000	Röhm RG Vector 9mm P.A.29.850	Colt Government 191139.900	WALTHER SPORT LÉGPISZTOLY
Arminius HW 38 2,5", 4", 6"48.300	Walther PP 9mm P.A.31.500	Diana P5 Magnum59.900	LP 300 Match Air296.300
Arminius HW 357T Mag. 3", 4", 6"78.000	Walther P88 9mm P.A.39.000	Diana 46 4,5-5,5 mm107.700	LG 210 Precision Air Rifle350.000
	Walther P99 9mm P.A.44.900	Diana 350 Magnum 4,5-5,5 mm118.500	LG 300 Pneumatic Air Rifle355.000
	Arminius HW 88 Super Airweight39.900	Diana 48 4,5-5,5 mm118.000	LG 300 Alutec Pneumatic Air Rifle436.300
SPORTFEGYVEREK	FLÖBERT	Diana 52 4,5-5,5 mm138.000	LÉGFEGYVER LÖVEDÉK
Walther KSP 200 .22 Long187.500	ME 38 Pocket 4mm27.500	Diana 54 4,5-5,5 mm169.000	COAL Classic 500db/cs520
Walther GSP .22 Long350.000	ME 38 Magnum 4mm31.500	Weihrauch HW 40 4,5 mm33.500	COAL Pointed 500db/cs670
Walther OSP 2000412.500	ME 38 Magnum 6mm39.900	Weihrauch HW 45 4,5 mm64.000	Barracuda Match 4,5 500db/cs2.400
Walther KK 200 Sport535.000	Arminius HW 4 2,5" 4mm49.900	Weihrauch HW 30 4,5 mm36.900	Barracuda Match 5,5 200db/cs1.300
Walther KK 200 Power Match594.000	Arminius HW 4 4" 4mm57.900	Weihrauch HW 50 4,5-5,5 mm49.900	D&S lövedék 4,5-5,5750
Arminius HW 7T 6" .22 Long59.900	Arminius HW 4 6" 4mm64.500	Weihrauch HW 77 4,5-5,5 mm94.900	
Arminius HW 9 Sport 6" .22119.900	Kora 2,5" 4mm49.900	Weihrauch HW 97 4,5-5,5 mm99.000	
GÁZ-, RIASZTÓ FEGYVEREK	Kora 2,5" 6mm54.900		
Colt Double Eagle 9mm P.A.21.000	LÉGFEGYVER		
ME Springfield 9mm P.A.25.350	Walther CP88 4"38.700		

ZALA-VADÁSZ VADÁSZATI ÉS KERESKEDELMI KFT. * 8900 ZALAEGRSZEG, TOMPA U. 1. * PF. 277.
 TEL./FAX: 92/323-746, 30/288-9682

SZARVAS	8 kg-tól (+2375/10g)517.500	<i>Szarvasbika hibázás becsült trófeasúly ellenértékének 10%-a.</i>	12-től (+1500/mm)50.000
<i>agancssúly / Ft</i>	8,5 kg-tól (+3000/10g)637.500	Szarvastehén ünökilövés20.000	14-től (+3000/mm)80.000
2 kg-ig31.250	9 kg-tól (+3750/10g)787.500	szabás9.000	16-től (+3200/mm)140.000
2 kg-tól (+250/10g)37.500	9,5 kg-tól (+4625/10g)975.000	Szarvasborjú kilövés10.000	18-től (+5000/mm)204.000
3 kg-tól (+375/10g)62.500	10 kg-tól (+5625/10g)1.206.250	szabás4.000	20-től (+6000/mm)304.000
4 kg-tól (+625/10g)100.000	10,5 kg-tól (+6750/10g)1.487.500	Szarvastehén ünő borjúhibázás1.250	22-től (+10 000/mm)424.000
5 kg-tól (+750/10g)162.500	11 kg-tól (+8750/10g)1.825.000	Kísérői díj Ft/nap/vadász1.600	<i>Az elszámolás alapjául az agyar külső görbületein mért átlaghossz szolgál.</i>
6 kg-tól (+1000/10g)237.500	<i>Október 15-től a lelövési árákból 15% kedvezmény.</i>	VADDISZNÓ (EGYÉNI VADÁSZATOK)	Vadkansebzés25.000
6,5 kg-tól (+1250/10g)287.500	<i>Sebzés a becsült trófeasúly ellenértékének 50%-a.</i>	<i>Vadkan (agyarhossz / Ft)</i>	Vadkanhibázás5.000/db
7 kg-tól (+1500/10g)350.000		12-ig50.000	
7,5 kg-tól (+1875/10g)425.000			

Különböző valutanemekben közölt árak

BENKOVICS AUTOCENTRUM * HIVATALOS NIVA TRUCK MÁRKAKÉPVISELET ÉS SZERVIZ * 2400 DUNAÚJVÁROS, LOKOMOTÍV ÚT 7.
 TEL./FAX: 25/503-315; TEL.: 25/503-316; 20/926-9833 * E-MAIL: KIA@MAIL.UTI.HU

NIVA 4X4 TEHERGÉPKOCSIK	<i>motorral szereltek. Garancia: 1 év kilométerkorlátozás nélkül.</i>	4x4 változat	Immobiliser (24 V)35.000
<i>Típus, száll. személyek száma, platóméret</i>	DAEWOO D-LINE	<i>Alvázak: N/LL</i>	Elektromos ablakemelő (24 V)60.000
Niva Truck 2346 Farmer, 2 fő, 1900x16003.112.500	D 60-75/100 EU322.500/22.800/	D 75/100 EU337.460/37.850	Központi zár + riasztó (24 V)55.000
Niva Truck 23464 Farmer, 2+2 fő, 1600x16003.112.50023.200/23.500/24.000	D 90/100 EU339.230/39.950	Ködlámpa (24 V)30.000
Niva Truck 23461 Farmer, 5 fő, 1200x16003.237.500	6+1 sebességes ZF váltó (EURÓ)1.400	Vontatási opció 3500 kg össztömegű ráfutófékes vontatmányhoz (EURÓ)210	Légrugós vezetőülés (24 V)110.000
Niva Truck 2329 Pick Up, 5 fő, 1200x16003.362.500	Cummins ISBe 150 LE motor (EURÓ)1.920	6500-10 000 kg össztömegű átmenő-fékes vontatmányhoz (EURÓ)1.480	Klíma395.000
<i>A fenti típusok egységesen benzínüzemű, 1690 cm3 hengerekénti befeccskendezésű, szabályozott katalizátorral, EURO-III minősítésű</i>	D 90/100 EU324.000/24.600/	Opciók	Kompresszortartó kialakítás17.500
25.300/25.500/26.150	Spoiler Zako145.000	Állófűtés Eberspacher (gázolajos)240.000
	6+1 sebességes ZF váltó (EURÓ)700	Színfelár20.000	Daru felszerelés250.000
	Cummins ISBe 150 LE motor (EURÓ)1.920	Hálófülke Zako420.000	Segédkihajtás + hidraulika szivattyú350.000
		Színfelár25.000	Szélesített tükörszár18.500
		Rádiósmagnó (24 V)45.000	Rakományrögzítő fül3.500/db
			Szerszámosláda45.000
			Tachograf hitelesítés17.000

PANNONVAD VADÁSZATSZERZŐ IRODA * 2083 SOLYMÁR, ERDŐ U. 24. * TEL.: 26/363-104 * FAX: 26/361-302
 MOBIL: 20/943-5654 * E-MAIL: PANNONVAD@AXELERO.HU

<i>Árak euróban.</i>	Eljétségi díjak	Dám tarvad vadászat a magyar határ közelében, 2 tarvad eljétsé, 2 nap szállás teljes ellátás + 1 vacsora + 1 reggeli, vadász-házban a területen210	105 C.I.C. pont2.050
VADDISZNÓ HAJTÓVADÁSZATOK ROMÁNIÁBAN	Vadkan cm 12-ig250	ZERGEVADÁSZAT A KÁRPÁTOKBAN	Kárpáti szarvasbika 7 kg-ig1.500
Október végétől január végéig	12,01-16350		Vadliba150/nap/vadász
Arad, Krassó-Szörény és Fehér megyében 3 nap hajtóvadászat, 4 nap szállás komfortos vadász-házban, teljes ellátással980/fő	16,01-20550		Vadkacsa100/nap/vadász
	20,01 felett750 (+100/cm)		Április végén siketfajd1.000
	Koca250		
	Süldő és malac100		
		100 C.I.C. pont1.550	

TENGERDI VADÁSZATSZERZŐ IRODA * 8647 BALATONMÁRIAFÜRDŐ, VILMA U. 9. * FAX: 85/376-810
 MOBIL: 30/939-8207 * E-MAIL: TENGERDI@AXELERO.HU * WWW.TENGERDI.HU

DÉL-AFRIKAI VADÁSZATOK (ÁRAK EURÓBAN)	<i>sakál + ajándék szarvval rendelkező nő-nemű antilop (oryx vagy hartebeest)</i>	4/2 esetén11.000/vadász	<i>3. csomag: 21 nap, oroszán, leopárd, bivaly vadászatának lehetősége és sztyeppvadászat szafari</i>
<i>1. csomag: 7 teljes vadásznapi, egy érkezés és egy elutazási nap, transzfer, kísérés, vadászejeg, teljes ellátás, szállás, kudu, bika, oryx, bika, vörös tehenantilop, vándorantilop, varacskos kan, sakál, oryx vagy vörös tehenantilop, tehen eljétsé</i>	1/1 kísérés esetén3.490/fő	<i>Nagyvad vadászatok – 14 és 21 napos szafarik</i>	1x121.850/vadász
<i>2/1 konstrukció3.290/vadász</i>	2/1 esetben3.290/fő	1/1 esetén1.400/nap	2x219.850/vadász
<i>3. csomag: 7 nap (5 nap vadászat + érkezés + elutazás) kudu, oryx, hartebeest sakál ajándék 1 hartebeest tehen</i>	1/1 kísérés esetén2375/fő	2/2 esetén1.200/vadász/nap	2x117.850/vadász
<i>1/1 konstrukció3.490/vadász</i>	VADÁSZATOK TANZÁNIÁBAN (ÁRAK USD-BEN)	2/1 esetben1.150/vadász/nap	<i>Lódiák (árak euróban)</i>
<i>2/1 konstrukció3.290/vadász</i>	<i>Csomagár 1 bivaly eljétséje esetén:</i>	3/2 esetén1.000/vadász/nap	Bivaly1.200
<i>2. csomag: 6 teljes vadásznapi, egy érkezés és egy elutazási nap, transzfer, kísérés, vadászejeg, teljes ellátás, szállás, vándorantilop, hókaféjű antilop, varacskos kan, impala, kudu vagy oryx, sakál, pávián eljétséje</i>	1/1 esetben6.950/vadász	4/2 esetén5500/vadász	Leopárd2.000
<i>1/1 konstrukció2.600/vadász</i>	2/2 esetben6.500/vadász	<i>Csomagár 2 bivaly eljétséje esetén:</i>	Oroszán2.000
<i>2/1 konstrukció2.300/vadász</i>	2/1 esetben6.100/vadász	1/1 esetben8.550/vadász	Leopárd2.000
<i>Nem vadászó kíséző50/fő/nap</i>	4/2 esetén7.100/vadász	2/2 esetben8.100/vadász	Kafferbivaly840/720/600
VADÁSZATOK NAMÍBIABAN (ÁRAK EURÓBAN)	<i>Speciális ajánlat</i>	2/1 esetben7.600/vadász	VADÁSZATOK ZAMBIÁBAN (ÁRAK EURÓBAN)
1. csomag: 10 nap leopárdvadászat inkl. 1 leopárd5000 (eredménytelen vadászat esetén 2.000 euró visszatérítés)	2 vadász, 2 bivaly, 1 fegyver5.700/vadász, vadászonként 1 bivaly	4/2 esetben7.100/vadász	<i>1. csomag: 7 napos bivaly vadászat 1 kafferbika eljétséjével és sztyepp vadászat szafari:</i>
<i>2. csomag: 9 nap (7 nap vadászat + érkezés + elutazás) kudu, oryx, hartebeest, varacskos kan, vándorantilop,</i>	<i>10 napos kafferbivaly vadászat 3 bivaly eljétséjével</i>	1/1 esetben12.000/vadász	1x16990/vadász
	1/1 esetben10.000/vadász	2/1 esetben10.000/vadász	2x26550/vadász
			2x15990/vadász
			<i>2. csomag: 14 napos nagymacska vadászat (oroszán vagy leopárd) és bivaly eljétséjének lehetőségével és sztyepp vadászat szafari</i>
			1x114.900/vadász
			2x213.400/vadász
			2x111.900/vadász

Börze

Rovatunkban a magánjellegű (pl. használt termékek, munkát keres) apróhirdetéseket – amennyiben terjedelmük nem haladja meg a 150 leütést – ingyen jelentjük meg. Az ennél hosszabb hirdetéseket átszerkesztjük, illetve nem közöljük. Amennyiben szeretné megjelentetni a 150 leütésnél terjedelmesebb apróhirdetését, belföldi postautalványon lapzártáig (minden hónap 5-e) juttasson el címünkre minden 10 leütésért 110 forintot (a 150 leütést meghaladó szövegrészért). A nem magánjellegű (pl. szolgáltatás, munkát kínál, oktatást vállal) apróhirdetésekkal kapcsolatban felvilágosítást szerkesztőségünkben kérhetnek. Apróhirdetést kizárólag írásban (e-mail, fax, levél) fogadunk el. A szövegeket szerkesztve közöljük, az esetleges nyomdahibákért felelősséget nem vállalunk.

Vadászat	Csomagos vadászati lehetőség keresek nagyvadász területen. 30/940-2773	Oktatás	Az állami vadászvizsga 50 tétéles szóbeli követelménye reális áron megrendelhető, flopin is. 20/427-3588
Természet- és vadfotózási lehetőségek szekerről vagy szánról, a Vértes-hegységben. Halmi Péter Pál, 30/283-6513, pphalmi@freemail.hu		Munka	Két pályakezdő vadór állást keres az ország bármely részén. Minden megoldás érdekel. 70/506-
			2905 9711

dolgozott szóbeli tételei megrendelhetők: Renkecz József vadgazdálkodási szakmérnök. 70/337-1197, renkeczjoschka@freemail.hu

Fegyver

Eladó Merkel drilling 16-16/70, 7x65R, Merkel bock 16-os, Mosberg pumpáló 12-es fegyver és Zeiss 7x50-es 10x50-es, orosz 20x60-as keresőtávcső. 30/965-4370

Eladók: 243W cseh 6x42 Zeisszel, lámpával Sauer Drilling 9,3x72R 16-16, 6x42 Zeisszel. Francia sörétes, 16-os merev csővű, zárdugattyús. 30/320-7447

7x65 R duplagolyós RRNO super oldallakatos bock fegyver. 300 E Ft. 16-os Merkel 147S lapát sörétes. 400 E Ft. 30/9489-589

Fair 20/76 cal. bock, cserechoke, sorrendváltó, 3 éves sérülésmentes. 180 E Ft. 30/279-3060

Merkel 12/70 cal. 0/0 szűkítésű 71 cm csővel, karcmentes. 180 E Ft. 30/279-3060

243-as Tikka golyós fegyver 7x50-es Meopta távcsővel eladó. 230 E Ft. 30-06-os Tikka csere lehetséges. 30/456-5756

Fég P9L eladó. 6"-os cső, gumimarkolat, mikroirányzó. 70 E Ft. 70/5032-932

Eladó hatástalanított P9R és 48M pisztoly, Tex légpisztoly, nem engedélyköteles. 52/220-412

Gamo Hunter 440 4,5 mm-es léghuska 4x32-es Nor-

conia távcsővel. 65 E Ft. 22/308-923

csővel, nyílveszőkkel eladó. Nem engedélyköteles. Húzóerő: 150 font (70 kg). 53 E Ft. Utánvételt is elküldöm! 20/962-1903 (ef)

Jak eladók! Egy 55 fontos csigás és egy szkíta 14 E Ft, 8000 Ft. Siófok 30/490-0326

Eladó Steyr Mannlicher Luxus 8*68S, Zeiss Diavari 3-12x56T* belső sínes céltávcsővel, oldható szerekkel, újszerű állapotban. 30/296-7426

Távcső

Keresek 4x32 NDK Zeiss céltávcsövet, kitűnő állapotban, végig prizmasínnel. 30/289-8164

Kutya

Szálkásszőrű tacsó kan kölykök eladók. 30/552-3231

Jól vadászó szülőktől spániel kölyköt vennék. 30/245-0772

Szálkásszőrű tacsó kölykök vadászó szülőktől eladók, karácsonyra elvihető. 30/574-6904

Fekete labrador szuka kölykök eladók. Szülők aktívan vadászók, kiállításon többszörös győztesek, munkavizsgálattal rendelkeznek. Gyökössy Réka, 84/321-564

Vércsapára, vaddisznóra bevadászott 3 éves jagd-

Kedvezménykuponok

A kupon felmutatója az üzletünkben található termékekből

5%

kedvezményt kap!

S. P. JAGD-VADÁSZÜZLET
1238 Budapest, Lóállás u. 12.
Tel.: 1/285-6162 • Fax: 1/284-9671
uzlet@spjagd.hu • www.spjagd.hu
Nyitva: H-P 7,30-15,15-ig,
Cs 7,30-19-ig
Érvényes 2003. december 31-ig.

A kupon felmutatója számára

5%-os kedvezményt nyújtunk, kivéve a vadászfegyverek és a lőszerek árát.

HANYI VADÁSZBOLT
9300 Csorna, Arany J. u. 8.
Telefon: 96/261-847
Érvényes 2003. december 31-ig.

Vaddisznó egyéni és hajtóvadászatok a Bükkben.

A kupon felmutatója számára

10%-os engedményt nyújtunk minden szolgáltatásunkból.

Gombás Sándor, Várerdei Kft.
Telefon: 30/933-2216
www.vadaskert.hu
info@vadaskert.hu
Érvényes 2003. december 31-ig.

MOBILKER 2000 KFT. VADÁSZÁRUHÁZ

A kupon felmutatója termékeink árából – az éles lőfegyverek kivételével –

10% kedvezményt kap!

1188 Budapest–Pestimre, Nagykőrösi u. 24/A
Tel.: 291-8889 • Fax: 292-2991
Érvényes 2003. december 31-ig.

A kupon felmutatója számára

5%-os a bruttó árakból, a karácsonyi vásár idejére, 2003. december 31-ig.

ZANAKO BT.

2230 Gyömrő, Levél u. 6/A.
Nyitva tartás:
H-P: 8-18, Sz: 8-13 óráig
Tel./fax:

terrier kan eladó. 20/325-7083 este

Német drótszőrű minőségi vizslakölykök garanciával, vizsgázott, vadászó szülőktől megvásárolhatók. 30/262-4195

Weimari vizslák minőségi szülőktől garanciával megvásárolhatók. Német import weimari vizslakant fedezetetéshez ajánlok. 30/483-6371

Törzskönyvezett, aktívan vadászó szülőktől jagdterrier kölykök oltva, féregtelenítve eladók. 30/207-1838

Ígéretes szálkásszőrű tacsó (Szőlőhegyi Almás

A kupon felmutatója számára

5%-os a bruttó árakból, a karácsonyi vásár idejére, 2003. december 31-ig.

ZANAKO BT.

2230 Gyömrő, Levél u. 6/A.
Nyitva tartás:
H-P: 8-18, Sz: 8-13 óráig
Tel./fax:

Atlasz, szül: aug. 20.) eladó. Vadászó vérvonal. Kovács Gergely Tatabánya 30/500-4141 parageri@freemail.hu

Aktívan vadászó szülőktől jagdterrier kiskutyák el-

adók. Érsekcsanád, Széchenyi u. 44/a.

Bevadászott VAV-os vizslát családi okok miatt eladom. 20/230-9991

Terepjáró

Felújított UAZ terepjáró PB gáz hajtással sürgősen eladó. Kolláth 30/921-1562

Keresek 452D platós UAZ-t, felújításra szoruló is, műszaki vizsga nélkül Die- Irányár: 2,6 M Ft. 30/957-5797 (ef)

1973-as évjáratú S III Eladó 4 db Hankook RT 01 Land Rover 88, 2,25 ben-

zines eladó. Eredeti szer- vizkönyv, Emil Frey felépít- mény, új gumik. Ritkaság! 20/9832-146

Suzuki Samurai 1,9TD, új típus, (Peugeot motoros) zöld színű, 99-es évjára- tó, fegyvertartó, vonóho- rog, rádiósmagnó, friss műszakival, 2004. dec. 31-ig Eurógar.-val, veze- tett szervizkönyvvel, kifo- t, felújításra szoruló is, gástalan állapotban eladó. Irányár: 2,6 M Ft. 30/957-5797 (ef)

Eladó 4 db Hankook RT 01 típusú, 215/85 x 16 mére-

tú gumiabroncs. Alig fu- baloghestsa@nextra.hu

Ingtalan
Eladó Várpalota környé- kén nagy vadas területen 2 szoba összkomfortos va- dászsház vadászati joggal. 23/366-267, 20/463-0400

Vértesben, Gánton család- di ház eladó, melléképület- tel, nagy telekkel, 3 szoba, étkezős, összkomfortos, felújított, pincével, vadász- területen. 70/940-8680, 222-4529

Egyéb
Csicsóka nagy tételben eladó. pgodo@freemail.hu Tel./fax: 32/400-060, 20/9958-526

Régi, állatvilággal és va- dászattal foglalkozó köny- veket és folyóiratokat ven- nek. 30/281-4498

Régi vadászfestmények, vadászkönyvek eladók.

A magasles havilap megtalálható az újságosstandokon és az alábbi szaküzletekben

BAJA: Harmónia Vadászbolt, 6500 Hattyú u. 2. • **BÉKÉSCSABA:** Harmónia Vadászbolt, 5600 Luther u. 12. • **BUDAÖRS:** Vadmacska Vadászbolt, 2040 Szabadság út 139. • **BUDAPEST:** Elit Hunter Kft., 1171 Színes u. 22. • **22-es csapdája Túlélőbolt,** 1066 Teréz krt. 21. • **Harmónia Vadászbolt,** 1165 Margit u. 116. • **Target Fegyverbolt,** 1095 Soroksári u. 132. • **CSORNA:** Hanyi Vadászbolt, 9300 Arany J. u. 8. • **DEBRECEN:** Harmónia Vadászbolt, 4026 Bethlen u. 36. • **Harmónia Matriál Kft.,** 4025 Széchenyi u. 10. • **EGER:** Harmónia Vadászbolt, 3300 Torony út 1-3. • **GYÖNGYÖS:** Harmó-

nia Vadászbolt, 3200 Szent Bertalan u. 4. • **KECSKEMÉT:** Horgász Vadász Bt., 6000 Rákóczi út 16. • **KESZTHELY:** Harmónia Vadászbolt, 8360 Rákóczi u. 3. • **KISVÁRDA:** Harmónia Vadászbolt, 4600 Szent László u. 13. • **MISKOLC:** Harmónia Vadászbolt, 3530 Széchenyi u. 14. • **NYÍREGYHÁZA:** Arany Optika Kft., 4400 Kossuth tér 1. • **Harmónia Vadászbolt,** 4400 Zrínyi I. u. 8-10. • **OROSHÁZA:** Kátai Vadászbolt, 5900 Könd út 44. • **PAKS:** Harmónia Vadászbolt, 7030 Dózsa Gy. u. 102. • **PÉCS:** Harmónia Vadászbolt, 7626 Király u. 71. • **SZARVAS:** Kátai Vadászbolt, 5540 Kossuth u. 46. •

SZEGED: Harmónia Vadászbolt, 6722 Kossuth L. sgt. 21. • **Kátai Vadászbolt,** 6721 Tisza L. krt. 19. • **SZEGHALOM:** Vadász-Horgász Bolt, 5520 Kossuth u. 10/1. • **SZEKSZÁRD:** Stefan Kersekedelmi Kft., 7100 Kossuth u. 32. • **SZOLNOK:** Diana Vadásztársaság, 5000 Ugar 127. • **TATA:** Harmónia Vadászbolt, 2890 Katona u. 17. • **TISZAFÜRED:** Harmónia Vadászbolt, 5350 Piac tér 6. • **VESZPRÉM:** Harmónia Vadászbolt, 8200 Rákóczi u. 5. • **ZALAEGERSZEG:** Harmónia Vadászbolt, 8900 Bíró M. u. 47. • **Nimród Vadász Horgászbolt,** 8900 Ady u.13.

A címlapon Prihoda Judit grafikája látható.

Magasles • Független információs havilap • Kiadja: **ProFo-Kiadó** • Szerkesztőség: **1052 Budapest, Fehér Hajó u. 8-10. II/7.** Telefon: **1/4-111-111**, fax: **1/2-670-670**, e-mail: **info@magasles.hu**, <http://www.magasles.hu> • Felelős főszerkesztő: **Ily. Takács Szabolcs**, szerkesztő: **Kovács Zsolt**, munkatársak: **Detrich János, Kovács László, Márk Tamás, Szabó-Tóth Péter**, tördelőszerkesztő: **Lőrincz Zsuzsanna**, pénzügy: **Juhász Róbertné**, kapcsolatfelvétel, hirdetések: **Göröcs Zsuzsanna** • HU ISSN 1785-0126 • Terjeszti a Lapker Rt. és a fent megjelölt szaküzletek. • Előfizethető a szerkesztőség címén belföldi postautalványon, illetve igény esetén készpénz-átutalási csekket küldünk. **Az előfizetési díj egy évre 2500 Ft.** • A fotókat, ábrákat, írásokat a szerzői jogok tiszteletben tartásával közöljük, de előfordulhat, hogy a szerző vagy a jogutódja nem ismert. Ilyen esetekben, kérjük, az illetékesek jelentkezzenek. • Az újságban közölt árakat és egyéb adatokat partnereinktől kapjuk, így azokért, valamint az esetleges nyomdai hibáért felelősséget nem vállalunk. Kérjük, mielőtt tervezne, tájékozódjon a részletekről! • Az újságban közölt adatokat, információkat, másolni, sokszorosítani vagy forrásként felhasználni más hír-, illetve információs anyagokban a kiadó előzetes írásbeli hozzájárulása nélkül tilos. Minden jog fenntartva! Nyomda: Duplex Rota, Pécs.

Lapzárta minden hónap 5-én. • Megjelenés minden hónap elején.

A róka

Bár közöttünk él, mégis keveset tudunk róla. A mesék szerint ravasz, ám az etológusok véleménye inkább az, hogy értelmi képességei messze elmaradnak a kutyáétól. Ám viselkedése felettébb érdekes! Igaz, ha sok van belőle, vámot szed az apróvadból, ugyanakkor hihetetlen mennyiségű rágcslót, sőt gyümölcsöt is fogyaszt. Különösen így télen, amikor hosszú a szőre, tömött a bundája, kedvelt vadászsákmány. Ám mostanában, amikor állományát már nem tizedeli a veszettség, számuk felettébb megnövekedett – kicsit sok a jóból.

Januári számunkból...

A vadászkutya tenyésztése

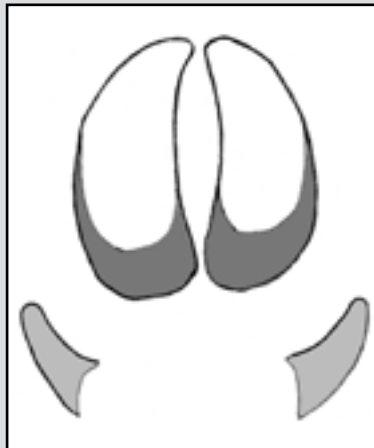
Aki vadászkutyák (és bármilyen kutyák) tenyésztésére adja a fejét, annak jó néhány kérdéssel tisztában kell lennie. Amellett, hogy ma már mindenkire vonatkozik az állatvédelmi törvény, és az európai uniós jogszabályokat sem árt figyelembe venni, tisztában kell lennünk a tenyészkutyák etológiájával és igényeivel is. Cikkünkben az alapoknál kezdjük: azt mutatjuk be, mi módon építhetünk megfelelő kenneleket és kifutókat, leírjuk, milyen az ideális kutyaól, és persze azt sem hagyjuk szó nélkül, hogy a kiskutyáknak „nagy” igényeik vannak...

Nyomkereső

Januárban jobbra havazik, ezért a friss hóban erdő-mező vadjainak nyomai jól megkülönböztethetők egymástól.

Ebben az időszakban hű képet kaphatunk területünk vadállományáról: nemcsak az itt élő fajokról, hanem állományuk nagyságáról is.

Januári számunkban a vaddisznók „nyomába eredünk”, s megvizsgáljuk milyen nyomtípusai vannak e csülkös vadnak.

Minden, ami a fotózáshoz kell!

Független Információs Havilap

FOTOMOZAIK

szakcikkek • pályázatok • kiállítások • események • sok jó fotó
INGYENES apróhirdetés • szaküzletek árlistái • stb..., stb...

A fotográfiai havilap.

Keresse az újságárusoknál és a szaküzletekben, minden hónap elején.

...hogy mindent tisztán lásson!

IR 780 WP
vizálló
2,4x nagyítás

IR 750
fémváz
2x nagyítás

éjjellátók

IR 760
3,1x nagyítás

Vivitar®

látcsövek

8x56

9x60

ERVA

Fotó-Optika Canon Fótószaküzlet
1072 Budapest, Klauzál tér 13.

Tel.: (1) 352-8183, (1) 352-8191, (1) 461-0889 • Fax: (1) 461-0890

www.ervafoto.hu • www.vivitar.com